

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni Kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 227

Poznań, czwartek dnia 18 maja 1933

Rok XXVIII

Poznań, 17 maja.

Napływ do Polski Żydów z Niemiec

Pod koniec kwietnia, w numerze 193 „Kurjera Poznańskiego”, donosiliśmy o postulatcie organu żydowskiego, a mianowicie warszawskiego „Hajnta”, by Polska sama siebie dobrowolnie przekształciła w Judeo-Polonję. Przypominamy, że „Hajnt” wywodził, iż, gdyby w Polsce narodził się nowy Adam Mickiewicz (!), wówczas po kościołach i synagogach prawilby on kazania:

„Bracia — Polacy i Żydzi — podajcie sobie ręce! Wybiła wielka godzina historyczna; wspólnymi siłami wybudujcie Judeo-Polonję, w której winien panować duch sprawiedliwości, rycerskości i dążności wywoleńczej...”

A dalej pisał „Hajnt” dosłownie:

„Polska powstała i będzie dalej istniała nie dzięki sile fizycznej, lecz dzięki sprawiedliwości. Wyobraźmy sobie, że Polska wyciąga wnioski ze swego położenia i z położenia Żydów, wykazuje obecnie odwagę historyczną i wytwarza rodzaj Judeo-Polonji, w której Żydzi znajdują swoją prawdziwą ojczyznę. Jak taki wielki gest odbiłby się w całym świecie! Jak wzrosła by wewnętrzna siła Polski i jak wówczas zaczęłoby jaśnieć i błyszczeć niebo Polski...”

Więc zdaniem organu żydowskiego poczucie „sprawiedliwości” wymaga od Polski, by „wyciągnęła wnioski z położenia Żydów”, t. zn. z ich zwalczania przez Niemców, by ich przytuliła, by stała się dla nich ich „prawdziwą ojczyzną”, by się przekształciła w Judeo-Polonję...

Tenże sam „Hajnt” ogłosił świeżo komunikat Żydowskiej Agencji Telegraficznej treści następującej:

„Delegacja Zjednoczonego Żydowskiego Komitetu do Walki z Prześladowaniem Żydów w Niemczech z posłem Wiślickim (B. B. — rod.) na czele odwiedziła ministerstwo spraw wewnętrznych, gdzie odbyła dłuższą konferencję o położeniu uciekinierów z Niemiec, szczególnie zaś obywateli niemieckich, przybywających do Polski, a by znaleźć tu przytułek...”

„Na konferencji doszło do układu, że minister spraw wewnętrznych wkrótce wyda okólnik do władz administracyjnych w całym kraju, aby nie czynić żadnych trudności w udzielaniu politycznego azylu obywatelom niemieckim, uciekającym z Niemiec do Polski, jak również w sprawie ustalenia obywatelstwa obywateli polskich, zamieszkałych w Niemczech i figurujących do dziś dnia, jako bezpaństwowi...”

Prasa żydowska oddaje się nadziei, że na skutek takiego zarządzenia uda się Żydom wkrótce sprowadzić do Polski około 150 000 nowych Żydów.

Ministerstwu spraw wewnętrznych chodzi prawdopodobnie o zmanifestowanie wobec zagranicy „liberalizmu” w stosunku do Żydów, w przeciwstawieniu do postępowania z nimi Niemiec; ale co do Żydów, nie ulega wątpliwości, że ich plan nowego zalewu Polski, a szczególnie miast naszych, elementem żydowskim uważany jest za etap w dążeniu do tego, by Polska stała się Judeo-Polonją.

Element, o który w danym wypadku chodzi, jest szczególnie niebezpieczny dla żywiołu polskiego, Żydzi z Niemiec bowiem są czynnikiem, finansowo silnym i gospodarczo energicznym, czynnikiem, który stanowić będzie bar-

Przed dzisiejszym posiedzeniem Reichstagu

W posiedzeniu wezmą udział wszyscy wybitniejsi przedstawiciele hitlerowców — Obrady konwentu senjorów i poszczególnych frakcyj — Przewidywania angielskich dzienników w związku z mową Hitlera

Berlin, 17. 5. (Tel. wł.). Przed operą Krolla, gdzie odbędzie się również i dzisiejsze posiedzenie Reichstagu widać już od rana ożywiony ruch. Przed gmachem patrolują silne oddziały policji.

WNĘTRZE GMACHU

W samym gmachu panuje jeszcze w godzinach południowych zupełny spokój. Jedynie służba umundurowana jest na swych stanowiskach. Żadnych dalszych zmian wewnątrz nie przeprowadzono. Za siedzeniem przewodniczącego znajduje się znów wielka chorągiew ze swastyką. Po bokach wiszą sztandary o barwach cesarskich.

Bilety wstępu są już wydane. Udział w posiedzeniu wezmą wszystkie czelowe osobistości dzisiejszych Niemiec p. in. wszyscy namiestnicy państw związkowych, rządy tych państw, korpus dyplomatyczny itd.

PORZĄDEK OBRAD

Posiedzenie konwentu senjorów rozpoczęło się pod przewodnictwem Goeringa dopiero po godzinie 12 w celu ustalenia porządku obrad. Uchodzi za pewne, że po zagajeniu obrad i krótkim powitalnym przemówieniu przewodniczącego Reichstagu, Goeringa, zabierze głos Hitler w celu złożenia oświadczenia rządowego, poczem krótko wypowiedzą się prawdopodobnie przedstawiciele poszczególnych frakcyj.

OBRADY SOCJALISTÓW

W przeciwieństwie do spokoju jaki panuje jeszcze w południe w gmachu opery Krolla, w budynku dawnego Reichstagu, którego cztery wieże udekorowane są chorągiewami ze swastyką, od samego rana widać ożywiony ruch.

Jako pierwsi zebrali się pod przewodnictwem Loebege socjaliści, silnie przetrzebieni. Około 20 posłów socjalistycznych znajduje się w aresztach ochronnych, dziwięciu (wśród nich Scheidemann, Severing i Sollmann) zgłosiło prośbę o urlop z dzisiejszego posiedzenia, podczas gdy od kilku bawiających częściowo zagranicą brak wszelkiej wiadomości. Pos. Schreck znajdujący się w więzieniu złożył dziś swój mandat.

POSIEDZENIE CENTRUM

O godz. 10 zebrała się frakcja centrowa wykazująca również poważną lukę w swych szeregach. Coprawda wszystkich aresztowanych posłów cen-

dzo niebezpieczną konkurencją dla polskiego stanu średniego, szczególnie dla naszego kupiectwa i naszych zawodów liberalnych.

I dodać jeszcze należy, że chodzi między innymi o Żydów „polskich”, „zamieszkałych w Niemczech i figurujących do dziś dnia jako bezpaństwowi”, jak niemniej o Żydów, wręcz obywateli niemieckich, którym ma być przyznany „polityczny azyl” w Polsce.

Jednym słowem: pasorzytnictwo żydowskie będzie polski organizm gospodarczy, polskie życie polityczne i polskie podstawy moralne jeszcze namiętniej i bezwzględniej żarło i niszczyło.

Inaczej, jak wiadomo, niż Polska, odniosła się do imigracji żydowskiej z

trawnych, wśród nich i wiceprzewodniczącego Reichstagu Essera zwolniono wczoraj, lecz w myśl uchwały frakcji mandaty posłów, przeciw którym wytoczono jakiegokolwiek zarzuty są w zawieszeniu i ci posłowie udziału w posiedzeniu parlamentu nie wezmą.

OBRADY HITLEROWCÓW

Berlin, 17. 5. (Tel. wł.). Posiedzenie frakcji hitlerowskiej pod przewodnictwem min. Fricka trwało bardzo krótko.

Po powitaniu przez przewodniczącego czterech nowych posłów, którzy przeszli do hitlerowców tak, że partja liczy obecnie 292 posłów, dr. Frick przedstawił pokrótce cel zwołania Reichstagu. Oświadczył on, że po opanowaniu wszystkich środków władzy zadanie wewnętrzne jest prawie ukończone. W dziedzinie polityki zagranicznej nowe Niemcy stoją przed rozstrzygnięciami o najdonioślejszym znaczeniu. Aby opinji świata udowodnić, że i w tej dziedzinie Niemcy zajmują zdecydowane jednolite stanowisko, kanclerz Hitler wygłosi oświadczenie rządu przed parlamentem.

PRZED MOWĄ HITLERA

London, 17. 5. (PAT.) Dzienniki zapowiadają, że decyzyja co do tego, kto będzie reprezentował Wielką Brytanię na rozpoczynającym się w czwar-

tek posiedzeniu komisji głównej konferencji rozbrojeniowej zapadnie dopiero po mowie Hitlera. Od treści tego przemówienia zależne jest czy gabinet brytyjski wydeleguje min. spraw zagr. Simona, czy też min. wojny lorda Heilshama.

London, 17. 5. (PAT.) „Daily Herald” twierdzi, iż rzekomo wskutek bardzo stanowczego ostrzeżenia ze strony Mussoliniego mowa, którą Hitler dziś wygłosi będzie wbrew oczekiwaniom umiarkowaną. Jak twierdzi wspomniany dziennik, Hitler nie będzie groził ponownym zbrojeniem się, lecz ma żądać „spełnienia wobec Niemiec obietnic co do równouprawnienia”.

Inne dzienniki londyńskie są co prawda mniej optymistyczne od „Daily Herald”. Niektóre z nich przewidują, iż Hitler oznajmi o wystąpieniu Niemiec z Ligi Narodów.

„Daily Herald”, podkreśla zresztą, że nawet, gdyby ten krytyczny moment minął, to inny już wisi w powietrzu, ponieważ rząd francuski rozważa zwrócenie się do Rady Ligi Narodów o zarządzenie dochodzeń co do tajnych zbrojeń Niemiec z art. 213 traktatu wersalskiego, a Wielka Brytania gotowa jest poprzeć to żądanie. Z tym zamiarem ma być związana zapowiedź ministra wojny lorda Heilshama co do sankcyj.

Nasi lotnicy zdążają do Wiednia

Kpt. Bajan i kpt. Dudziński wylądowali we Lwowie i wyruszyli w dalszą drogę

Lwów, 17. 5. (PAT.) Dziś o godz. 12,16 wylądowali na lotnisku we Lwowie kpt. Bajan oraz z mechanikiem sierż. Pokrywką. Po otrzymaniu informacji co do warunków atmosferycznych i napełnieniu zbiorników o

godz. 12,50 lotnicy wystartowali do Wiednia.

O godz. 13,20 przybył na lotnisko aparat pilotowany przez kpt. Dudzińskiego z kpt. Wojciechowskim.

„Pokój Europy — jest pokojem świata”

London, 17. 5. (Tel. wł.). MacDonalld wygłosił we wtorek mowę, w której poruszył wszystkie aktualne zagadnienia polityczne.

Omawiając kwestję stosunku do Rzeszy zastrzegł się, że nie myśli wracać się do ich spraw wewnętrznych, lecz uważnie słucha wygłaszane mowy i obserwuje czyny Niemiec.

Niemiec ultraliberalna od wieków Szwajcarii. Na skutki zarządzenia władz szwajcarskich skarży się korespondent „Hajntu” w sposób następujący:

„W Szwajcarii zebrało się dotąd około 5 tysięcy uciekinierów żydowskich z Niemiec. Ogólne położenie ich w Szwajcarii jest takie, że niema mowy o tem, aby mogli tam pozostać. Uciekinierom nie wolno, zgodnie z zarządzeniem władz szwajcarskich, zająć się żadną pracą, nie wolno założyć żadnego przedsiębiorstwa i nawet, gdy uciekinier nabydzie nieruchomość w Szwajcarii, fakt ten nie daje mu prawa pozostania w kraju...”

Szwajcarzy są liberalni, wolnomyślni, demokratyczni, ale przede wszystkim kierują się zdrowym obłopskim rozumem, zdrowym instynktem samozachowawczym.

„Jeżeli ktoś — oświadczył MacDonalld — skieruje przeciwko mnie rewolwer i pociągnie za cyngiel wówczas nawet jego zamiary mogą być najbardziej pokojowe i chrześcijańskie. Co się mnie jednak tyczy, to rezultat nie zależy od jego dobrych zamiarów, lecz od jego rzeczywistych czynów. Nie możemy zatem okazywać brak zainteresowania. Pokój Europy jest pokojem świata.”

Oredzie Roosevelta powitał MacDonalld z dużym zadowoleniem przypisując mu nieomal historyczne znaczenie. Teraz Ameryka, jak sama oświadcza, nie będzie stała na uboczu w sprawach, które dotyczą pokoju świata.

Poruszając sprawę konferencji gospodarczej wyraził premier brytyjski przekonanie, że doprowadzi ją wkrótce do pozytywnego rezultatu.

Na drugiej stronie zamieszczamy ósmy artykuł

Romana Dmowskiego

P. Ł.

„Czem są Żydzi”

z cyklu jego artykułów „Żydzi w dwudziestym wieku”.

Zydzi w dwudziestym wieku

VIII. Czem są Żydzi

Nie można zdać sobie sprawy z położenia Żydów w świecie i z ich widoków na przyszłość bez zrozumienia, czem są oni sami. W tym zaś względzie panuje niesłychany chaos pojęć, pochodzący przede wszystkim z braku wiedzy.

Przebieg człowieka chrześcijańskiego świata, zwłaszcza w jego odłamie protestanckim, wie dużo o dawniejszej przeszłości Żydów. Wie ze Starego Testamentu, który protestanci mniej naprawdę gorliwie dziś, niż dawniej, czytają, na którym jednak urabiają swe o Żydach pojęcia i który w ogromnej mierze wykształcił ich własny stosunek do życia. Katolicy go naogół nie czytają, ale pośrednio zdobywają z niego wiadomości przy nauce religii. Są to wszakże wyłącznie wiadomości, które Żydzi sami o sobie pozostawili.

Obok religijnego znaczenia, które mają dla chrześcijańskiego świata poszczególne miejsca Starego Testamentu, ma on duże znaczenie naukowe, jako źródło wiedzy o dziejach żydowskich przed narodzeniem Chrystusa.

Aż do końca osiemnastego wieku Stary Testament był jedynym właściwym źródłem do tych dziejów. Dopiero rozwój egiptologii, asyriologii, a w dalszym ciągu badań nad całą dawniejszą historją przedniej Azji, wreszcie jej prehistorją, dał możność porównywania tego wielkiego dokumentu żydowskiego z dokumentami innych ludów współczesnych, z którymi Żydzi mieli bezpośrednie, czy pośrednie stosunki. To pozwoliło ustalić daty, skontrolować fakty, określić ich znaczenie, ich proporcje do tego, co się obok dzieła, odróżnić w dziejach synów Izraela to, co było żydowskie, od tego, co pochodziło z zewnątrz.

Ludziom, którzy się zapoznali z wynikami tych badań XIX wieku dawna przeszłość Żydów ukazała się w pełniejszym świetle, stała się bardziej zrozumiałą, co im pozwala lepiej rozumieć żydostwo późniejsze.

Niepodobna tu, nawet w krótkim streszczeniu, wykładać tej historii. Trzeba wszakże zwrócić uwagę na pewne jej momenty, bez których poznania nie może być mowy o odpowiedzi na pytanie: czem są Żydzi?

Świat, w którym Żydzi wystąpili na widownię dziejową, był światem dwóch wielkich, najstarszych z znanych nam cywilizacji, egipskiej i mezopotamskiej, którą w rozmaitych jej okresach nazywamy sumerską, asyryjską, babilońską czy chaldejską. Te dwie cywilizacje pozostawały ze sobą w stosunkach, aczkolwiek warunki geograficzne tym stosunkom nie sprzyjały. Oddzielała je pustynia Syryjska, po której koczowały plemiona semickie. Jedyną komunikacją poza pustynię — bo tylko parę dni droga prowadziła przez pustynię Synaj — był t. zw. urodzajny półksiężyc, ciągnący się po wąskim pasie urodzajnej i zaludnionej ziemi wzdłuż wschodniego brzegu Morza Śródziemnego, a dalej wzdłuż północnego brzegu pustyni Syryjskiej, do Eufratu.

Z początku lud Izraela był jak mówi jego tradycja, jednym z plemion koczujących na pustyni Syryjskiej. Później znaleźli się w Egipcie.

Jak wynika z zestawienia dokumentów żydowskich z egipskimi, przybyli oni tam za panowania Hyksosów. Tem imieniem Grecy nazwali koczowniczych najeźdźców z Azji, którzy podbili Egipt i kilkadziesiąt lat w nim panowali. Przyszli do siebie formy egipskie, ich monarchowie nazywali się faraonami, ale Egipcjanie ich niena widzieli: swych obcych władców odbierali pogardliwym mianem „krótów pastuchów”. Panowanie Hyksosów było stale zagrożone.

Dla wzmocnienia swej pozycji i zabezpieczenia się przed Egipcjanami sprowadzali oni z Azji rozmaite szczepy i osiedlali je w pobliżu Delt. Między innymi przybyli wówczas i Żydzi.

Gdy Egipt południowy zorganizował nareszcie skuteczną walkę przeciw najeźdźcom i wypędził ich z całego kraju, położenie osadników z Azji stało się nad wyraz ciężkim. Egipcjanie zaczęli ich traktować jako niewolników i używać do najcięższych robót. Na ową dobę przypada ucieczka Żydów z Egiptu pod wodzą Mojżesza, a potem długie błądzenie po pustyni Synaj, podczas którego, jak nas uczy księga „Exodus”, wielki ich wódz na rozkaz Jehowy daje im potężną organizację religijną. Trzeba zauważyć, że Żydzi przed wyjściem nie byli pozba-

wieni związków ze społeczeństwem egipskim. Sam Mojżesz był żonaty z córką egipskiego kapłana, a teść jego odwiedził go po ucieczce na pustyni.

Chanaan, ziemia obiecana, do której Żydzi po swej wędrówce na pustyni przybyli, była „ziemią mlekiem i miodem płynącą”, ziemią urodzajną. Nie tylko wszakże to stanowiło jej wartość, ale także i to przede wszystkim, że leżała na „urodzajnym półksiężycu”, na jedynej dobrej drodze z cywilizowanego Egiptu do cywilizowanej doliny Tygrysu i Eufratu, że miała znakomite warunki dla rozwoju pośrednictwa handlowego.

Chanaan, który wówczas jeszcze nie nazywał się Palestyną — tę nazwę otrzymał od Filistynów (Peluszi, w dokumentach egipskich), którzy tam się osiedlili dopiero w XIII w. przed nar. Chr. — był zaludniony przez cały szereg drobnych, żyjących w walce pomiędzy sobą ludów, semickich i nie semickich, co pozwoliło równie drobnemu ludowi Izraela stopniowo je ujarzmić. Opanowywali Żydzi ich urodzajną ziemię, ale nie widać ze Starego Testamentu, żeby się zamieniali w pracowników na roli. Znana historia rolnicza Booz i Rut, świadczy, iż Żyd był właścicielem ziemi, ale pracownicą na niej była Moabitka.

Zato, w miarę jak umacniali się w Chanaanie, korzystali coraz więcej z jego znakomitej pozycji handlowej, rośli w bogactwo i podnosiła się ich oświata. Wielkie bogactwo króla Salomona całe wyrosło z handlu. Ciekawą jest rzeczą, że podstawą tego bogactwa stał się handel koźmi.

Niewiele więcej jak na dwa tysiące lat przed nar. Chr., koź był jeszcze nieznanym ówczesnemu światu cywilizowanemu. Egipcjanie po raz pierw-

szy z nim się spotkali w swych wojnach z Hetytami, którzy walczyli na wozach bojowych. Przejęli go szybko od przeciwnika i, co więcej, po pewnym czasie wyhodowali znakomitą rasę koźską. Egipskie konie na tysiąc lat przed nar. Chr. były poszukiwane w całej Azji przedniej i stały się przedmiotem ożywionego handlu. Wyzyskując to, że siedzi na jedynej drodze, po której te konie przepędzano z Egiptu do Azji, Salomon mądry umiał zmopolizować handel niemi w swoich rękach i stać się wielkim bogaczem.

Mój Boże, dzisiejszy Szłoma, handlarz koźmi w Pacanowie, ani przypuszcza, jakiego miał znakomitego poprzednika!

Tak tedy z Ziemi Obiecanej Żydzi skorzystali głównie w ten sposób, że stali się pośrednikami na wielką skalę i na tej drodze doszli do bogactwa. Czy byli nimi przed przyjściem do niej? Niezawodnie. Tylko w skromniejszej mierze.

Pustynia syryjska odgrywała nie małą rolę w stosunkach handlowych między doliną Eufratu a brzegami Morza Śródziemnego i Egiptem. Od najdawniejszych czasów przebywały ją karawany, prowadzone przez miejscowych koczowników, do których należeli przecie Żydzi w swych początkach. Podczas pobytu w Egipcie ich osiedlenie na wschodnich kresach Delt także sprzyjało szukaniu zysku w pośrednictwie.

W każdym razie widzimy, że już w czasach, kiedy żyli w skupieniu i posiadali własne państwo, nie są znani z poważniejszej wytwórczości w jakiejkolwiek dziedzinie, a natomiast wybitnie specjalizują się w pośrednictwie.

ROMAN DMOWSKI.

W następnym numerze głównym „Kurjera Poznańskiego” ogłosimy dziewiąty artykuł Romana Dmowskiego p. t.

„Specjalizacja gospodarcza i jej skutki”

Akcja hitlerowców w Gdańsku

Perfidja i demagogja p. Rauschninga — Walka z socjalistami

Czołowym kandydatem listy hitlerowskiej w wyborach do Volkstagu gdańskiego jest dr. Hermann Rauschning, właściciel ziemski w Warnau pod Kalthof. Rauschning jest autorem znanej antypolskiej książki „Die Entdeutschung Posens und Westpreussens”, w której w sposób kłamliwy i tendencyjny starał się wykazać, że Polacy po wojnie wyparli siłą lub szikanami przeszło milion Niemców z Poznańskiego i Pomorza.

Najciekawsze jest przytem, że p. Rauschning do tej pory nie jest wcale obywatelem wolnego miasta Gdańska, posiada natomiast przynależność państwową niemiecką. Mimo to nietylko występuje jako kandydat czołowy hitlerowców do sejmiku gdańskiego, ale — jak już o tem donosiliśmy — wspólnie z kierownikiem okręgowym Partii Narodowej — Socjalistycznej Forsterem złożył w poniedziałek wizytę komisarzowi Ligi Narodów Rostingowi, zapewniając go imieniem swego stronnictwa o lojalności wobec obowiązujących traktatów i konstytucji wolnego miasta.

Tymczasem sam fakt, że mógł to zrobić człowiek, będący obywatelem Rzeczy Niemieckiej, jest już wyraźnym naruszeniem przepisów konstytucji gdańskiej.

Tenże dr. Rauschning przemawiał w sobotę wieczorem na zebraniu przedwyborczym hitlerowców, które odbyło się w sali czerwonej „kurhauzu” sopockiego. Zwyczajem swych przyjaciół politycznych p. Rauschning wystąpił znów ze straszakiem „najazdu wojsk polskich na wolne miasto Gdańsk”. Oto, co powiedział na ten temat:

„Nasz naczelny przywódca niedawno wobec świata zadeklarował otwarcie swą wolę pokoju wobec Polski. Jeśli jednak nasz sąsiad uznałby obecną chwilę za odpowiednią do wkroczenia do Gdańska, oznaczałoby to koniec Europy, koniec kultury zachodniej. Chciałbym widzieć meża stanu, któryby wziął odpowiedzialność za wywołanie nowego pożaru światowego. Za-

nami nie stoją już Niemcy Scheidemanna, Müllera lub Brüninga, ale Niemcy, które są zdecydowane raczej zginąć, niż dopuścić do zajęcia Gdańska przez Polskę.”

Trudno oczywiście o większą perfidję i demagogję, niż te wywody, z których wynikałoby, że to nie Niemcy ostrzą sobie apetyt na ziemię polską, ale że przeciwnie, tym czynnikiem zaborczym jest Polska. W świetle takich

Konsternacja w Berlinie z powodu prądów antyniemieckich w Anglii

Za kulis rozmowy Hitlera z posłem Wysockim

Prasa niemiecka w dalszym ciągu z wielkim niepokojem pisze o antyniemieckich nastrojach, panujących w Anglii. Specjalną konsternację wywołały w Berlinie wrogie demonstracje przeciw wysłannikowi Hitlera, Rosenbergowi. Dzienniki berlińskie rozpisują się m. in. na temat dwukrotnego zniszczenia wieńca, złożonego przez Rosenberga pod pomnikiem Nieznane-go Żołnierza w Londynie, przyczem oburzają się na to, że sędzia, przed którym stanął sprawca tego zniszczenia, skazał go zaledwie na 40 szylingów kary, podczas gdy kara za szybką jazdę w parkach publicznych wynosi 60 szylingów.

Szeroko cytowany jest głos pisma „Sunday Times”, które stwierdza, że nastrojów przeciwnego Anglika wobec Niemiec jest dziś bardziej wrogi, niż na 14 dni przed wybuchem wojny światowej i że zmiana w usposobieniu opinii publicznej Anglii jest jedyną w historii tego kraju w swej nagłości i rozmiarach.

Równocześnie prasa niemiecka oświadcza, że byłoby rzeczą myłą szukać przyczyn tych nastrojów wyłącznie tylko w agitacji żydowskiej i w wiadomościach o gwałtach hitler-

Stronnictwo Narodowe

KOŁO LAZARZ

urządza zebranie w lokalu Kasyna Obywatelskiego, ul. Marsz. Focha 89 w środę, dnia 17 bm. o godz. 20. Referat wygłosi p. St. Jeske. O liczny udział uprasza

ZARZĄD.

KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne z bardzo aktualnym referatem p. pos. T. Witkowskiego odbędzie się w sobotę, 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Grzesiaka przy ul. Wspólnej.

Wszystkich członków o punktualnym przybyciu prosi Zarząd.

twierdzeń równie mało poważnie brzmi dalsze oświadczenie p. Rauschninga, iż „fasyzm we Włoszech, narodowy socjalizm w Niemczech i roszadny (!) narodowy socjalizm w Polsce mogą bardzo dobrze żyć obok siebie, jeśli zabezpieczone będą wzajemne prawa i warunki życia”. Pod „prawami” temi p. Rauschning rozumie oczywiście oddanie Pomorza i Śląska Niemcom.

Na zakończenie swego przemówienia p. Rauschning oświadczył, że aktualny jest nie okrzyk „Z powrotem do Rzeszy”, albo „Gdańsk pozostanie niemiecki”, lecz raczej okrzyk „Gdańsk będzie niemiecki”.

Równocześnie nie ustaje zaciekle kampania hitlerowców przeciw socjalistom w Gdańsku. Donosiliśmy już o tem, że naczelny organ hitlerowski „Völkischer Beobachter” oskarża wprost Socjalną Demokrację o „nikczemną zdradę”, polegającą na dążeniu do oddania Gdańska Polsce. Jako rzekomy dowód cytują pisma hitlerowskie przemówienie, wygłoszone na przedwyborczym zebraniu socjalistycznym przez kandydata czołowego tej partii, Gehla. P. Gehl miał oświadczyć, że Socjalna Demokracja przy pomocy Polaków przeszkodzi dojściu hitlerowców do władzy w Gdańsku i że jej kierownicy zebrali obszerny materiał, dotyczący różnych nadużyć i gwałtów hitlerowskich w Gdańsku który przekażą w formie memorjału Polsce, a ta z kolei spowoduje interwencję Ligi Narodów. Polacy gdańscy — miał dalej powiedzieć p. Gehl — zebrali podobny materiał, który zostanie przedłożony w Genewie łącznie z memorjałem socjal-demokratycznym.

Doniesieniom prasy hitlerowskiej na temat przemówienia p. Gehla socjaliści gdańscy zaprzeczają, twierdząc, że treść przemówienia została częścią przekreślona, częścią sfalszowana.

Deficyt budżetowy

Niedobór w budżecie państwa wynosi za miesiąc kwiecień według oficjalnych obliczeń 15 i pół miliona złotych.

Prezes Banku Rolnego

B. minister rolnictwa i reform rolnych p. Seweryn Ludkiewicz mianowany został prezesem Banku Rolnego. P. Ludkiewicz zajmował już to stanowisko w gabinecie p. Prystora.

Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet

odbędzie się w czwartek, dnia 18 maja r. b. o godz. 20 punktualnie w sali Stronnictwa Narodowego ul. św. Marcin 65, I. p.

Sprawozdanie ze zjazdu delegowanych w Warszawie wygłosi p. Kędzińska, referat polityczny wygłosi p. posłanka Grossmannówna.

O liczny udział członkiń prosi

Zarząd.

Echa orędzia prezydenta Roosevelta

Dwie zasadnicze części orędzia — Wyrażna aluzja pod adresem Niemiec, jako burzycieli pokoju

Nowy Jork, 17. 5. (Tel. wł.) Orędzie prez. Roosevelta (podaliśmy je w rannym wydaniu na podstawie skrótu, nadanego nam przez P. A. T. — red.) dzieli się na dwie zasadnicze części. W pierwszej omawia krótko światową konferencję gospodarczą, a następnie specjalną uwagę poświęca konferencji rozbrojeniowej, rozwodząc się nad tem szerzej.

„Konferencja rozbrojeniowa — pisze Roosevelt — ciągnie się już przeszło rok i nie doszła do żadnych pozytywnych uchwał, a różnorodne dążenia ścierają się niebezpiecznie w jej łonie. Naszym celem winny być wysiłki, zmierzające do uzyskania uchwytnych rezultatów.“

PRZYCZYNY NIEPOKOJU

Dalej zastanawia się Roosevelt nad przyczynami dzisiejszego niepokoju w świecie, przyczem niewąznie zwraca się przeciw rewizjonistycznym dążeniom Niemiec. Pisze on:

„Jeżeli zadamy sobie pytanie, jakie są przyczyny zbrojeń, które mimo tragicznych nauk wojny światowej ciągną nad wszystkimi narodami świata bardziej niż kiedykolwiek przedtem — stanie się jasnym, że te przyczyny są dwojakiego rodzaju.“

„1. Jawne lub ukryte pragnienia rządów, by powiększyć swe terytorja kosztem państw sąsiednich. Wierzę, że tylko znikoma mniejszość rządów i narodów popiera podobne cele.“

„2. Obawa niektórych państw przed wtargnięciem sąsiadów. Wierzę, że przynajmniej większość narodów tylko dlatego trzyma się zbrojeń, ponieważ obawia się napadu a nie dlatego, aby samemu atakować.“

„Uzasadnienie tej obawy — istnieje, gdyż nowoczesna broń ofensywna jest znacznie silniejsza od nowoczesnej broni obronnej. Gdyby wszystkie narody zdecydowały się na usunięcie broni ofensywnej, wówczas granice i niezależność każdego z nich byłyby zabezpieczone. Końcowym zadaniem konferencji rozbrojeniowej powinno być zupełne wykluczenie broni ofensywnej, a bezpośrednim celem liczbowe zmniejszenie niektórych rodzajów tej broni oraz wykluczenie innych.“

CZTERY ZASADNICZE PUNKTY

Dla osiągnięcia uspokojenia świata Roosevelt uważa za konieczne zrealizowanie poniższych czterech punktów:

1. Należy natychmiast przystąpić do

Biały Dom przeciwstawi się kategoriście próbom ponownego uzbrojenia się Niemiec

Paryż, 17. 5. (PAT.) Nadeszły tu informacje z Waszyngtonu, iż ostatnie wypadki w Europie obserwowane są przez amerykańskie koła polityczne z wielką uwagą. Koła te twierdzą, że kryzys, jakiego przeżywa obecnie Europa, jest o wiele poważniejszy, aniżeli okres 1914 r., poprzedzający wybuch wojny. Biały Dom przeciwstawi się kategoriście próbom ponownego uzbrojenia się Niemiec. Jeżeli Niemcy żądają większego zabezpieczenia granic, to mogą je otrzymać natychmiast. Natomiast równouprawnienie zbrojeń, Rzesza mogłaby zdobywać etapami, przyjmując plan MacDonalda, zmody-

Głosy prasy angielskiej — Wpływ na Hitlera, aby nie zadrażniał międzynarodowej sytuacji swą dzisiejszą mową?

Londyn, 17. 5. (Tel. wł.) Według zdania większości dzienników orędzie prez. Roosevelta obliczone jest w pierwszym rzędzie na to, aby wpłynąć na dzisiejszą mowę Hitlera w Reichstagu i możliwie uniknąć dalszego naręczenia i tak już mocno zaognionej sytuacji. Równocześnie przebiega z lamów pism pewne rozczarowanie, że Ameryka nadal unika realnego angażowania się w sprawy europejskie.

„Morning Post“ okazuje dużą rezerwę. Orędzie Roosevelta — twierdzi to pismo — ma zdaje się wpłynąć na Hitlera, aby dziś w Reichstagu przemawiał mniej wojowniczo niż ostatnio wicekanclerz von Papen. Jeżeli atoli prez. Roosevelt chce rzeczywiście współpracować nad ustaleniem pokoju europejskiego musi być przygotowany do ewentualnej interwencji w Europie.

„Daily Telegraph“ pisze: „Po apoteozie wojny, wygłoszonej przez Papena należy z uznaniem powitać potępienie militarystki. Jeżeli ten manifest był rzeczywiście przeznaczony dla Hitlera, to może zadziałać wiele na jego korzyść. Pozostałym 43 odbiorcom orędzia należy przebaczyć rozczarowanie

przyjęcia propozycji, zawartych w planie MacDonalda.“

2. Porozumieć się co do terminu i sposobu postępowania w celu poczynienia dalszych kroków w dziedzinie rozbrojeniowej.

3. Uzgodnić, że w ciągu realizacji pierwszego i dalszych kroków w dziedzinie rozbrojeniowej żadne z państw nie powiększy swych zbrojeń ponad granice przewidziane w traktatach.

4. Wszystkie państwa winny przyjąć uroczysty i formalny pakt o nieagresji. Mają one jeszcze raz podkreślić swe zobowiązania, które przyjął w dziedzinie ograniczenia i obniżenia swych zbrojeń. Dalej mają zobowiązać się do lojalnego przestrzegania zobowiązań oraz do niewysyłania żadnej siły zbrojnej poza granice swego państwa.

WYRAŻNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ

„Zdrowy rozum ludzki dyktuje — pisze Roosevelt — że odmowa przyjęcia takich zobowiązań przez którekolwiek z wielkich mocarstw uniemożliwi wogóle postęp pracy konferencji ekonomicznej w Londynie lub rozbrojeniowej w Genewie. Wówczas świat cywilizowany, który pragnie pokoju ekonomicznego i militarne, będzie wiedział, kto ponosi odpowiedzialność za to niepowodzenie.“

W zakończeniu apeluje Roosevelt do narodów świata, aby tej odpowiedzialności na siebie nie brały.

CHARAKTERYSTYCZNE CECHY ORĘDZIA

Nowy Jork, 17. 5. (Tel. wł.) Większość amerykańskich dzienników przyjmuje z entuzjazmem orędzie.

W kołach senackiej komisji spraw zagranicznych w Waszyngtonie podkreśla się dwa zasadnicze punkty z apelu Roosevelta:

1. Rząd amerykański po raz pierwszy zwraca się oficjalnie do rządu sowieckiego, co zdaje się jest zapowiedzią zawarcia stosunków dyplomatycznych z Rosją.

2. Roosevelt usiłuje pośredniczyć pomiędzy Francją i Niemcami przez to, że zwraca się przeciw zbrojeniom, zakazanym przez traktat wersalski, podsuwając równocześnie Niemcom propozycję paktu o nieagresji stanowiącego dla nich zabezpieczenie przed ewentualnym atakiem z zachodu i wschodu.

flkowany ostatnio w Waszyngtonie i uzupełniony paktem porozumienia, do którego przystąpiły St. Zjedn. Powiększenie zbrojeń morskich Niemiec pociągnie za sobą tę samą akcję ze strony Francji i Włoch, co wywoła nowe zbrojenia Japonji i Anglii a w konsekwencji nowe, kolosalne wydatki St. Zjedn. na cele morskie. Koła polityczne St. Zjed. są przekonane, że ani Francja, ani W. Brytanja nie pozostaną obojętne na próby ponownego uzbrojenia się Niemiec przy obecnym nastroju, doprowadzonym do białości przez Hitlera i jego popleczników.

wanie z powodu niezdecydowanego charakteru manifestu. Gdyby Roosevelt, posiadając pełne poparcie kongresu, mógł dać Europie pewne gwarancje, wówczas nastalaby szczęśliwsza era.“

Równocześnie „Daily Telegraph“ zamieszcza depeszę Pertinaxa z Paryża, że orędzie Roosevelta wywołało we francuskich kołach rządowych pewne rozczarowanie.

„Times“ omawiają z uznaniem krok Roosevelta, widząc gotowość Ameryki przystąpienia do paktu konsultatywnego. Pismo wypowiada przypuszczenie, że obie partje amerykańskie udzielią poparcia polityce, która dałaby światu większe poczucie bezpieczeństwa. Rezygnacja Stanów Zjednoczonych z przywileju neutralności ułatwiłaby zadanie państwu, zdecydowanym wystąpić przeciw napaśnikom. Konferencja rozbrojeniowa stoi na martwym punkcie, ponieważ Niemcy zamierzają trwać przy armji zawodowej, podczas gdy inne państwa swą siłę zbrojną chcą oprzeć na krótkotrwałej służbie wojskowej, której jedynym zadaniem byłaby obrona kraju. Pierwszym i zasadniczym

crokiem postępu prac konferencji jest rezygnacja Niemiec z tego żądania.

„Daily Mail“ przypuszcza, że Hitler w dzisiejszej mowie zajmie bardziej umiarkowane stanowisko niż czynili to jego podwładni w ostatnich dniach.

Zgon prezesa Dzielnicy Pomorskiej „Sokoła“

Toruń, 17. 5. (Tel. wł.) Dziś rano zmarł nagle na udar serca znany adwokat dr. Stanisław Skąpski, prezes dzielnicy pomorskiej „Sokoła.“ (wd)

Prowokacyjne wybryki

Toruń, 17. 5. (Tel. wł.) Na dworzec Chojnice zjechał niemiecki pociąg tranzytowy z Berlina, który po kilkuminutowym postoju ruszył w kierunku Tczewa.

W chwili, gdy pociąg ruszał z stacji, z wagonów rozległ się śpiew „Deutschland über alles“ oraz okrzyki „Heil Hitler“. Wybryki te wywołały oburzenie wśród miejscowej ludności polskiej. (wd)

Unieszkodliwieni hakatyści

Bydgoszcz, 17. 5. (Tel. wł.) W wyniku ostatniego procesu, jaki się rozegrał w tych dniach w Bydgoszczy i odsłonił niesłychane rzeczy panujące w tutejszem szkolnictwie niemieckim, profesor gimnazjum niemieckiego August Müller został zwolniony ze stanowiska i nie będzie miał już prawa nauczania w całej Polsce.

Następnie zwolniono również kierownika tutejszej 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej z niemieckim językiem nauczania Oskara Oeckerta oraz nauczyciela Richarda Schmelzera. (at)

Skarby socjalistów

Frankfurt n. Menem, 17. 5. (PAT.) Tutejszy hitlerowski „Volksblatt“ donosi ze Sztokholmu, że główna kasa niemieckiej partji socjal-dem. przeniesiona została pojąjennie do Szwecji.

W czasie rewizji w siedzibach partji znaleziono niecałe 100 000 mk. Socjal-demokraci już od dłuższego czasu przemycali większe sumy do Szwecji, Danji i Holandji, gdzie specjalne organizacje zawiadują majątkiem partyjnym. Dalej donosi „Volksblatt“, że duńskie i norweskie partyjne kasy socjalistyczne przeniesiono także na pewien czas do Szwecji, a ostatnio schroniono aż do Ottawy przed Lappowcami kasę fińskiej partji socjal-demokratycznej.

Przepowiednia pogody na czwartek: Przy nieznacznej poprawie pogody w dzień nieco cieplej. Zanikające opady.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.62 zł, w Gdańsku 7.52 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 203.00 zł, gotówka 195.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.91 zł, gotówka 193.57 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 17. 5. 1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywioma.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5% pożyczki konwersyjnej 42 75% P. po 48.— oraz 3% pożyczki bud. po 38.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4 1/2% listy dol. stare po 30 oraz 4% listy zast. konwert. po 34—34 1/2—34 1/2 w tranzakcjach, natomiast płacono za 4 1/2% listy żytnie nieco wyższy kurs 5.30.

Akcje bankowe i przemysłowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 42 75% P.
4 1/2% dol. listy P. Z. K. 30% +
4% listy zast. konw. ostepm. P. Z. K.
34—34 1/2—34 1/2 +

(Kurs w złotych)

4% pożyczki budowlanej, serja III 48.— P.
4 1/2% listy żytnie P. Z. K. 5.30 P.
3% pożyczka budowlana, serja I 38.— P.
Tendencja ożywioma.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 17. 5. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań. ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.
Standardy: 1. żyto poznańskie 700 gA.

Kola tabletki, Erbe

dodają siłę i wzmacniają życiową energję

Pa 10 614-19.114

2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny transakcyjne
Żyto 570 tonn par. Poznań . . . 18,00

Ceny orientacyjne
Żyto . . . 17,75—18,00

Usposobienie spokojne. 34,50—35,50

Pszenica 14,25—15,00

Usposobienie spokojne. 13,75—14,25

Jęczmień 681—691 g/l. 11,75—12,25

Jęczmień 643—662 g/l. 11,75—12,25

Usposobienie spokojne. 26,00—27,00

Owies 53,75—55,75

Usposobienie spokojne. 9,75—10,50

Mąka żytnia 65% wł work. 9,00—10,00

Usposobienie spokojne. 10,25—11,25

Mąka pszenna 65% wł work. 46,00—52,00

Usposobienie spokojne. 11,50—12,50

Otręby żytnie 11,00—12,00

Otręby pszenne 24,00—26,00

Otręby pszenne (grube) 6,00—7,00

Gorzycza 8,00—9,00

Wyka latowa 1,75—2,00

Peluszka 2,00—2,25

Groch Victoria 1,75—2,00

Łubin niebieski 2,00—2,25

Łubin żółty 1,75—2,00

Słoma pszenna luzem 2,00—2,25

„ pszenna prasowana 1,75—2,00

„ żytnia luzem 2,00—2,25

„ żytnia prasowana 1,75—2,00

„ owsiana luzem 2,00—2,25

„ owsiana prasowana 1,75—2,00

„ jęczmienna luzem 2,00—2,25

„ jęczmienna prasow. 4,75—5,25

Siano zwykłe luzem 5,25—5,75

Siano zwykłe prasowane 5,25—5,75

Siano nadnoteckie luzem 6,25—6,75

Siano nadnoteckie pras.

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 285 tonn, pszenicy 70 tonn, owsa 10 tonn, otrąb żytnich 80 tonn, otrąb jęczmiennych 45 tonn, mieszanki 10 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 17. 5. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,30	124,61	123,99
Gdańsk	174,38	174,81	173,95
Holandja	358,85	359,75	357,95
Kopenhaga	134,40	135,05	133,75
Londyn	30,08	30,22	29,92
N. Jork czek	7,69	7,73	7,65
N. Jork kabel	7,71	7,75	7,67
Paryż	35,11	35,20	35,02
Szwajcarja	172,25	172,68	171,82
Włochy	46,35	46,58	46,12
Berlin	205,00		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożyczki bud.	38,25
5% pożyczki konwers.	43,25
5% pożyczki kolejowa	38,50
6% pożyczki dolarowa	49,00
w drobnych odcinkach	49,50
4% pożyczki premj.	49,50
7% pożyczki stabiliz.	49,13—49,50

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	71,00
W. T. F. Cukru	17,25
Lilpop	10,60—10,75

Tendencja utrzymana.

PLÓDY ROLNICZE

Berlin, 17. 5. 1933 r.

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Pszenica marchijska 198,00—200,00

Tendencja słabsza.

Żyto march. 154,00—156,00

Tendencja słaba.

Jęczmień pastewny i przemyślowy 168,00—176,00

Tendencja spokojna.

Owies march. 136,00—140,00

Tendencja słabsza.

Mąka pszenna 23,50—27,75

Tendencja stała.

Mąka żytnia 21,15—23,15

Tendencja stała.

Otręby pszenne 8,80—9,00

Tendencja stała.

Otręby żytnie 9,00—9,20

Tendencja stała.

Groch Victoria 20,50—25,50

Groch drobny jadalny 19,00—21,00

Groch pastewny 13,00—15,00

Peluszka 12,25—14,00

Bób 12,00—14,00

Wyka 12,00—14,00

Łubin niebieski 9,30—10,10

Łubin żółty 11,90—12,75

Seradela nowa 16,50—18,00

Kuchy lniane 10,80

Kuchy z orzecha ziemnego 10,80

Kuchy mielone (mączka) 10,40

Wytłoki suche 8,60

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 9,30

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 10,10

Płatki ziemniaczane 13,00—13,10

Ogólna tendencja słaba.

Motywy wyroku Sądu Najwyższego w sprawie więźniów brzeskich

Jak donosi katowicka „Polonia“, w kołach obrońców byłych więźniów brzeskich znane są już motywy wyroku Sądu Najwyższego, wydanego przed tygodniem, a polecającego ponowne rozpatrzenie sprawy w warszawskim sądzie apelacyjnym, z powodu odrzucenia wniosku o wyłączenie sędziego Chodeckiego. Uzasadniając tem swoją decyzję, Sąd Najwyższy oświadcza, że przepisy o wyłączeniu przewidują dwie kategorie wyłączenia, przy czem w pierwszej sąd obowiązany jest wniosek strony o wyłączenie uznać, albo też wyrok wydany uchylić, jeśli sędzia nie został wyłączony. Kategoria druga dotyczy tych sytuacji życiowych, przy których bezstronność sędziego mogłaby się w jakikolwiek sposób wydać wątpliwa. Wniosek stron powinien w tym wypadku przytaczać konkretne podstawy, dlaczego strona utraciła wiarę w bezstronność sędziego. Brzmienie artykułu 44 kodeksu postępowania karnego wskazuje, że sąd powinien stwierdzić, czy wniosek opiera się na podstawie konkretnej, poważnej i rozsądnej, czy sędzia nie uzewnętrznili swego poglądu na sprawę i czy nie wytworzyło się u niego już zgóry przekonanie o winie tego, którego ma sędzić.

Po wyłożeniu tych zasad Sąd Najwyższy stwierdza, że decyzja sądu apelacyjnego nie odpowiadała tym wymogom, poprzestała bowiem na oświadczeniu sędziego Chodeckiego, że on nie widzi żadnych powodów, aby sam się wyłączyć. Nadto zaś sąd apelacyjny powołał się jedynie na to, że sprawa redaktora Małychy, w której sędzia Chodecki przewodniczył i w której wyraził się o winie byłych więźniów brzeskich, choć proces wówczas nie był jeszcze zakończony — nie ma żadnego związku ze sprawą obecną. Zdaniem sądu najwyższego zarzut kasacji, że sąd apelacyjny nie zbadał należycie wniosku o wyłączenie sędziego Chodeckiego, jest uzasadniony. Sąd apelacyjny nie wykazał, dlaczego oświadczenie sędziego Chodeckiego ma wystarczyć jako dowód przeciwko wnioskowi oskarżonych. Sąd apelacyj-

ny nie uzasadnił, dlaczego między sprawą redaktora Małychy a sprawą brzeską niema być żadnego związku. Należałoby było zbadać, czy sędzia Chodecki rzeczywiście uzewnętrznili swoje własne przekonania o winie oskarżonych, tymczasem sąd apelacyjny kwestję tę zupełnie pominął.

Sąd Najwyższy wskazuje, że skutkiem dołączenia przez oskarżonych na rozprawie w sądzie apelacyjnym wyroku w sprawie redaktora Małychy, dokument ten miał znaczenie uzupełniającego materiału. W wyroku tym znajduje się zaś zdanie: „Jest rzeczą notorycznie znaną, że uwięzienie niektórych działaczy politycznych w Brześciu i podanie ich ostremu reżimowi więzienia wojskowego podyktowane było nie chęcią zadowolenia jakichś sadystycznych instynktów, lecz było koniecznością państwową, mającą na celu tłumienie w zarodku prób zamachu stanu“.

Przytoczywszy ten ustęp, Sąd Najwyższy oświadcza, że wyrokiem tym sędzia Chodecki wyraził swój osobisty sąd o winie oskarżonych, gdyż zgóry już stwierdził, że brali oni udział w spisku i że spisek ten dążył do zamachu stanu. Mogli tedy zachodzić emocjonalny stosunek osobisty sędziego Chodeckiego do oskarżonych. Swój pogląd na ich winę sędzia Chodecki wyraził jeszcze przed przystąpieniem do sądenia ich sprawy, zatem wina ich była dla niego niewątpliwa nawet bez badania samej sprawy. Sąd Najwyższy podkreślił przytem, że pogląd sędziego Chodeckiego ujawniony został nie w formie jakiegoś przygodnego oświadczenia, ale w wyroku sądowym, to jest w akcie publiczno-prawnym, jawnym i dostępnym dla wszystkich.

Na podstawie tego rozumowania Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że żądanie wyłączenia sędziego Chodeckiego było konkretne i poważne, gdyż u oskarżonych rzeczywiście istnieją wątpliwości co do jego bezstronności. Wobec tego, nie wchodząc w resztę motywów skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy postanowił wyrok sądu apelacyjnego uchylić.

Z procesu apelacyjnego w sprawie zająć gdyńskich

Dokończenie streszczenia mowy adw. dr. Pawła Ossowskiego

Zwracam uwagę na treść zaprotokółowanych zeznań świadków oskarżenia, przeważnie urzędników policyjnych, czyli posterunkowych. Mieszczą się tam rozmaite „imponderabilia“ (materiał nieuchwytny w miarę — przyp. red.), które jednakowoż dają dużo do myślenia przy ocenie, co można, a czego nie można przyjąć za udowodnione.

Jeden z posterunkowych naprzód uważał, że przy wywróceniu się bramy, z którą upadł na ziemię, otrzymał ranę sztyletem — istotnie jeden z świadków zeznał, jakoby był widział w ręku osk. Piepera coś jakby sztylet, lecz napewno tego stwierdzić nie mógł. Inny zaś posterunkowy twierdził, że zgnieciono mu klatkę piersiową — lecz mimo to po złamaniu klatki dalej urzędował przez cały dzień. Inny świadek zeznał, że słyszał strzały — później stwierdzono, że to strzelał jeden z posterunkowych. Nareszcie świadek, naczelnik bezp. publ. p. Szacherski zeznał, że nie jest mu nic wiadome, by na dzień 10 lipca przybyła do Gdyni organizacja „Strzelca“ — tymczasem świadek Kunz zeznał, że dnia 9 lipca widział na dworcu w Tczewie 3—4 wagony „strzelców“, którzy, jak wynikało z napisów na wagonach jechali do Gdyni, i że powie dział to p. Szacherskiemu, wyrażając swe obawy, iż dojdzie do awantur, i że p. Szacherski zapewnił go, iż sam przestrzeże „strzelców“, by nie brali udziału w uroczystości.

Jeden i drugi świadek zaprzysięgli swe zeznania; ks. Wrycza zeznał, że widział oddział „Strzelca“ w dniu 10 lipca w Gdyni — mimo to p. Szacherski zeznał, że o przybyciu „Strzelca“ do Gdyni na dzień 10 lipca nic nie wie.

Nie chcę twierdzić, że p. Szacherski świadomie subiektywnie zeznał nieprawdę — obiektywnie jednakowoż nie może to być prawdą.

Oskarżyciel publiczny przypomniał, iż przy obaleniu bramy poniósł śmierć śp. Kosznik, lecz nie oskarża o spowodowanie śmierci tego nieszczęśliwego człowieka żadnego z oskarżonych, nawet przez lekkomyślność, czyli niedbalstwo, mimo, że oskarża się ich za gwałtowny atak na bramę, która pogrzebała śp. Kosznika.

Co jeszcze więcej znamienne, nie skarżono — o ile mi wiadomo — nawet budowniczego owej bramy o spowodowanie śmierci człowieka przez niedbałe jej pobudowanie; Gdynia wszak ma sławnych na całą Polskę budowniczych.

Jak przy zająciach w Świeciu i w Wąbrzeźnie, „gdzie z kilkudziesięcym tłumem wywołano wyłącznie członków O. W. P.“, tak i w Gdyni na lawę oskarżonych zebrano również z około 1000 osób, zamkniętych na stadionie, wyłącznie tylko członków O. W. P., młodzieńców kaszubskich, dotąd niekaranych. Jak w tamtych procesach, zasiedli na lawie oskarżonych wyłącznie ludzie młodzi niekarani.

Czy te trzy procesy, w ciągu których lat istnienia O. W. P. w ten sposób powstałe, usprawiedliwiają potępienie oskarżonych i całego O. W. P.? Proces wąbrzeski skończył się amnestją, ponieważ sąd apelacyjny, mimo, iż oskarżyciel publiczny wniosł apelację od wyroku I. instancji, domagając się jeszcze dla drugiego z oskarżonych całego roku więzienia, i mimo iż jeden z oskarżonych już był otrzymał rok więzienia — stanął na stanowisku, że żadnemu z oskarżo-

nych, w razie ustalenia jego winy, nie byłoby wymierzył kary ponad 6 miesięcy.

W procesie O. W. P. o zającia w Świeciu, w którym w tymże samym sądzie apelacyjnym odbyła się rozprawa przed miesiącem, sąd apelacyjny uchylił wyrok sądu okręgowego w Grudziądzu, skazujący jednego z oskarżonych na 1 rok więzienia, a innych po kilka miesięcy, nie uznając, iżby oskarżeni byli dopuścili się czynnego oporu przeciwko władzy; przyjął raczej, że cały ich występek polegał na tem, że członkowie O. W. P., idący dwójkami gęsiego po chodnikach w Świeciu, nie usłuchali nakazu policji do rozejścia się, obniżając kary na 3 wzgl. 2 miesiące z zastosowaniem amnestji.

Komuż tedy w niniejszej sprawie jest potrzebny surowy wyrok, którego domaga się oskarżyciel publiczny na ośmiu synów ziemi kaszubskiej, których występki polega głównie na tem, że nie mogli pojąć, iż nie wolno im iść w pochodzie uroczystym za Sokolem, który urządził ogólnopomorską uroczystość mestwinowską, połączoną z obchodem grunwaldzkim w dniu 10 lipca 1932 w Gdyni, na którą plakata- mi i przez prasę Sokół zapraszał całą ludność i wszystkie organizacje społeczne na Pomorzu? Takiego zakazu nikt nie zrozumie.

Niepoważne są tłumaczenia, iż w pochodzie mogli iść tylko Sokół. Przecież Sokół był tylko urządzającym uroczystość mestwinowską w miejscce komitetu, którego w warunkach i stosunkach, jakie zapanowały ostatnio na Pomorzu, nie można było skleić, mimo wysiłków właśnie Sokola w osobie p. dr. Skąpskiego. Jeszcze mniej poważne jest tłumaczenie św. Kunza, że Powstańcy i Wojacy, którzy wychodzili w szeregach z stadionu przed Sokolem, nie tworzyli pochodu, ponieważ na czele nie mieli orkiestry.

Pisma, podpisanego „za wojewodę“ z dnia 5 grudnia, które na wstępie wy-

Przy zaparciu stolca, wzdęciu brzucha, nadkwaśności soku żołądkowego, bólach głowy, przeczuleniu, uczuciu strachu, ogólnem złem samopoczuciu i zmęczeniu łagodnie działająca naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa daje łatwe wypróbnienie, uwalnia organizm od pozostałości w jelitach i w wielu wypadkach zapobiega zapaleniu ślepej kiszki. Tg 1213

mieniłem, w jego treści nie można pogodzić z tem, co według zeznań św. dr. Skąpskiego oświadczał do niego p. wojewoda Kirtiklis, mianowicie, że życzy sobie jak największego udziału ludności i organizacji społecznych w uroczystości mestwinowskiej w Gdyni i że tylko pod tym warunkiem przyrzeka poparcie Sokolowi. Wszak nigdy, aż do zająć w Gdyni nie ujawnił odmiennego swego stanowiska. Dlatego zezwolenie p. wojewody dla Sokola musiało obejmować i tych, którzy razem z Sokolem przybyli na uroczystość mestwinowską.

Bez wszelkich podstaw p. Kunz wziął uroczystość mestwinowską jakoby w wyłączną dzierżawę Sokola i nawet oddał ją jakby w poddzierżawę policji gdyńskiej. To nie było ani wola ani zamiarem Sokola; nie dziwne-go, że dnia już p. Kunz nie prowadził agend prezesa dzielnicowego Sokola, który prezesem dzielnicowym wybrał świadka dr. Skąpskiego.

Zakazu, zabraniającego udziału młodemu Kaszubom w pochodzie mestwinowskim, nie rozumieli, nie mogli zrozumieć siedzący na lawie oskarżeni młodzi Kaszubi z O. W. P.

Można Pomorzam nie dopuszczać do wyższych urzędów, można im odmawiać kredytów, ale nie można ich wykluczać od objawów i przejawów swego patriotyzmu. Nie można ich zamknąć za bramą, gdy inni Polacy w dzień uroczysty dają wyraz swemu patriotyzmowi w pochodzie uroczystym.

To, co uczynili zamknięci na stadionie ludzie, w tych samych warunkach uczyniliby i Powstańcy i Wojacy, uczyniliby i Sokół, choćby był w takiej sytuacji pod komendą św. Kunza, któryby nazajutrz z pewnością już nie był prezesem — tak jak dzisiaj nim już nie jest.

Sztuka administracji policji nie polega wyłącznie na likwidowaniu jaskrawych zająć, lecz na unikaniu wy-

**BEZ PASZPORTÓW
ZAGRANICZNYCH I WIZ
LETNIE WYCIECZKI
MORSKIE**

do Anglii, Szkocji, Irlandji, Francji, Belgji, Holandji, Danji, Norwegji i Szwecji w lipcu i sierpniu 1933 roku.
CENY BILETÓW OD 100 ZŁ

Informacje i sprzedaż biletów w biurach
LINJI GDYNIA-AMERYKA
w Warszawie—Marszałkowska 116
w Gdyni—ul. Waszyngtona
w Lwowie—ul. Na Błonie 2
w Krakowie—ul. Lubicz 3
w Rzeszowie—ul. Grotgiera 1004
oraz w biurach podróży.

**PRACUJESZ NA ŁADZIE-
ODPOCZYWAJ NA MORZU**

Blisze informacje, prospekty i zapisy P. B. P. „Orbis“ Narodowe Biuro Podróży, Poznań, pl. Wolności 9, tel. 52-18.

tworzenia się niepotrzebnych zająć, sposobności i zarządzeń, które mogą, a jak w niniejszym wypadku w Gdyni musiały wywołać przykre wypadki, o których, gdy chodzi o tłumy nigdy nie można przewidywać, na czem się skończą.

W niniejszym wypadku wyłączenie i odcięcie O. W. P. razem z liczną publicznością przez zamknięcie jej na stadionie w dzień uroczystości mestwinowskiej, było nietylko niepotrzebne, niecelowe, lecz w najwyższym stopniu godzące w partyotyczne uczucia ludności kaszubskiej. To, a nic innego jest podkładem i przyczyną zająć, ubolewania godnego.

Przyłączając się do wywodów mego kolegi dr. Sucheckiego, proszę o uwolnienie wszystkich oskarżonych od winy i kary.

Wyszedł z druku
URZĘDOWY ROZKŁAD JAZDY
na okres letni 1933 r.
ważny od 15 maja
Cena zł 4,50

Przyznanie uprawnień Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu.

Nowa ustawa akademicka w całości odnosi się do akademickich szkół państwowych, a tylko w części do prywatnych. W przeciwieństwie do dawnej ustawy, nowa przepisuje, że szkołom akademickim prywatnym Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może przyznać prawa nadawania niższych stopni akademickich tj. magisterskich. Na mocy tego upoważnienia ministerstwo oświaty rozporządzeniem z dnia 9 maja r. b. prawemu wydziałowi Uniwersytetu Lubelskiego przyznało prawo udzielania stopni magistra praw i magistra nauk społeczno-ekonomicznych, a wydziałowi humanistycznemu prawo udzielania stopnia magistra filozofji w zakresie nauk filozoficznych, filologii polskiej, filologii klasycznej, filologii francuskiej, historii i pedagogiki. Rozporządzeniem zaś z dnia 10 maja br. zatwierdziło komisje egzaminacyjne, złożone wyłącznie z profesorów wykładających na obu wydziałach.

Rozporządzenie to ma znaczenie przełomowe, gdyż po raz pierwszy Katolicki Uniwersytet Lubelski wyda pod koniec roku akademickiego bieżącego dyplomy własne, z podpisami własnych władz akademickich. Dotychczas studenci prawa otrzymywali dyplomy magisterskie uniwersytetu Lwowskiego, gdyż zdawali egzaminy przed komisją przy wydziale prawa Uniwersytetu Lwowskiego, a humaniści otrzymywali nie magisterja, lecz jedynie dyplomy równoznaczne z magisterskimi. (KAP.)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Funt, dolar i złoty

Nie mamy potrzeby naśladować Amerykę

Gdy we wrześniu 1931 r. Anglia odstąpiła od parytetu złota, a jej waluta — funt szterlingów — w krótkim czasie obniżyła się o 20 do 30 procent. Fakt ten wywołał w międzynarodowych stosunkach walutowych wielki popłoch i zamieszanie. W ślad za Anglią poszedł szereg innych państw, a więc cała Skandynawia, Japonia i większość dominjów brytyjskich.

Dewaluacja dolara amerykańskiego nie wywołała podobnych skutków. Tłumaczy to się w dużej mierze tem, że jest ona prosto wynikiem chęci przystosowania się do sytuacji, wytworzonej przez spadek kursu funta ang i że jest posunięciem taktycznym, mającym na celu zmusić Anglię do stabilizacji jej waluty. W wczorajszym „Dziale Gospodarczym” poświęciliśmy zresztą obszerniejsze wywody motywom prowadzonej przez Stany Zjednoczone polityki walutowej, nie ma więc potrzeby powracać na tem miejscu do tych rozważań.

Wystarczy tutaj stwierdzić, że krok Stanów Zjednoczonych nie wywołał w świecie następstw o podobnej sile, co odstąpienie Anglii od parytetu złota. Niemniej przyłączenie się Ameryki do obozu państw o walutach niestających, zdeprecjonowanych, jest wydarzeniem niezmiernie doniosłym, które zasługuje na baczną uwagę.

Jednak nieuzasadnione są, przynajmniej narazie, przypuszczenia, iż te nieliczne niestety państwa, które zdołały uchronić swoje waluty przed deprecjacją, pójdą w ślad Ameryki, że będą wprost do tego zmuszone. Warto przy tej sposobności wyliczyć te państwa, których waluty nie odbiegły od parytetu. Jest ich w świecie tylko 16, a mianowicie: Albania, Belgja, Czechosłowacja, Francja, Gdańsk, Holandia, Indie Holenderskie, Indochiny, Italia, Litwa, Luksemburg, Polska, Rosja, Rumunja, Syryja i Szwajcaria. Z tych państw cztery utrzymują swoją walutę dzięki reglamentacji dewiz. Są to mianowicie: Czechosłowacja, Italia, Rosja i Rumunja. Hiszpanja i Turcja mają faktycznie ustabilizowaną walutę. Reszta państw w ilości 53 przedstawia cały wachlarz odchyłań od parytetu (od kilku do blisko 60 proc.).

Czy należy liczyć się z dalszym kruszeniem się bloku państw o stałej walucie? — Nic na to nie wskazuje. Francja, która w tym bloku odgrywa największą rolę, oświadczyła wyraźnie i niedwuznacznie, iż zamierza uprawiać w dalszym ciągu zdrową politykę walutową i na żadne eksperymenty nie pójdzie. Podobne glosy słyszy się z Holandji, Szwajcarii, Belgji i Italji, gdzie wieści hjobowe zza oceanu przyjmowane były ze spokojem i opanowaniem i gdzie nie były wyciągane stąd ujemne wnioski dla własnej waluty.

A teraz przechodzimy do zagadnienia najżywiej nas obchodzącego. Jakie stanowisko zajmie Polska wobec załamania się kursu dolara? Czy ulegnie płynącej zza oceanu sugestji, czy też złoty walczyć będzie nadal o swoje stanowisko waluty stałej, stabilizowanej?

W pismach żydowskich, wychodzących w Polsce, pojawiają się od pewnego czasu glosy, wyrażające przypuszczenie, że Polska pójdzie w ślad Ameryki. I tak dr. Rotenstreich wskazuje w „Hajnicie” na konieczność obniżenia waluty w innych krajach po niższe dolara prosto ze względu na międzynarodowe współzawodnictwo handlowe. Pisze on: „Nie pokrycie złota rozstrzyga, lecz życie gospodarcze. Ponieważ gospodarka łamie walutę, jest trudno przypuścić, aby najlepsza waluta utrzymała się, jeżeli dwie decydujące waluty w świecie — dolar i funt — będą ustalone na nowych podstawach...”. Wszystkie państwa, które mają walutę, opartą na złocie, będą musiały przystosować się do kursu dolara: „Jeżeli gospodarka zmusiła Roosevelta do potaniaenia dolara, dążność do wyrównania nowo-wytworzonego położenia zmusi wszystkie waluty, które jeszcze nie spadły, do przystosowania się do tego, co Ameryka czyni. Czy one chcą, czy nie chcą, będą zmuszone to uczynić, jeżeli chcą utrzymać się na rynku między-

narodowym i nie chcą być usunięte ze współzawodnictwa, wytworzonego przez obniżkę dolara.”

Publicysta żydowski doradza więc Polsce przystosowanie się do sytuacji wytworzonej przez spadek kursu dolara również przez obniżenie wartości swej waluty.

Rozumiemy dobrze to przywiązanie Żydów do dolara. Nie mieli oni nigdy szczególnego zaufania do naszej waluty, wierzyli w dolar i funt, zwłaszcza w pierwszy, który stanowił „ich” walutę. Dzisiaj, posiadając wiele dolarów, nie chcieliby na nich tracić. Nie straciliby zaś, gdyby złoty spadł w tym samym stosunku, co dolar. A poza tem, cóż by to była za gratka dla nich, gdyby złoty zaczął się znowu chwiać. Jakieby to spekulacje mogły uprawiać rozliczne kantory żydowskie! Jednak interes żydowski nie pokrywa się z interesem Polski. Pozostawmy na uboczu rady żydowskie, do których nie mamy zaufania.

Wzgląd na pogorszenie się warunków konkurencyjnych dla Polski na rynkach światowych wskutek dewaluacji dolara nie może być dla nas rozstrzygający. Wprawdzie, jak pisze p. E. R., naczelny publicysta poważne-

go organu Centralnego Związku Przemysłu Polskiego — „Przeglądu Gospodarczego” — „dewaluacja złota doraznie obniżyłaby poziom cen złotych w Polsce, a tem samem ułatwiłaby nasze warunki konkurencyjne w stosunku do zagranicy. Ale w stosunkach, jakie się dzisiaj wytworzyły, cena przestała być oddawna głównym atutem ekspansji handlowej, która wyłącznie niemal zależy od systemu zagranicznych ograniczeń przywozowych i dewizowych.” W dodatku „z towarami amerykańskimi nigdzie faktycznie nie konkurujemy”. Nie mamy zatem powodu obniżać wartości naszego złota w związku z deprecjacją dolara ze względów konkurencyjnych, chyba dla prostego naśladowania, które jednak zbyt drogo by nas kosztowało.

Dewaluacja dolara przeprowadzona została świadomie i celowo, aby w myśl deklaracji Roosevelta „podnieść ceny produktów w takim stosunku, by dłużnicy mogli płacić swe długi w dolarach wartych tyle, ile warte były w chwili zaciągania długu.” Akcja rządu amerykańskiego miała za podłoże problem oddłużenia. U nas problem ten został w dużej mierze rozwiązany środkami innymi niż walutowe. I z tej strony zatem deprecjacja złota pozostawiona byłaby uzasadniona.

Do omówienia naszej sytuacji walutowej i do zastanowienia się nad najodpowiedniejszymi dla nas drogami polityki walutowej wrócimy jeszcze niabawem.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) O ile obniżono stawki taryfy kolejowej dla elektrycznych artykułów. Min komunikacji udzieliło zniżek taryf kolejowych z dniem 15 i 20 maja r. b. w wysokości: dla piasku, żwirku i żwiru — 10 proc., dla gliny surowej — 10 proc., dla odpadków jutowych — 33 dla siarczanu miedzi — 17 (przy eksporcie przez porty) dla nawozów azotowych — 10, dla celulozy — 30 proc. (przy eksporcie przez porty), dla jaj — 25 (wywóz przez gr. lądową), dla ściółki torfowej i torfu — 30, dla odpadków przy wyrobie bekonów (wnętrznosci zwierzęce, ozory, mózdzek, cynadry, płuca, serca, głowizna i t. p.) — 25, dla słupów teletechnicznych — 15 proc (przy eksporcie przez porty). Poza tem min komunikacji udzieliło dalszych zniżek taryfowych dla Wileńszczyzny (przy eksporcie przez porty): dla drzewa jodłowego, świerkowego, sosnowego — 5 proc., dla deszczulek, skrzyń, pak, podkładów kolejowych, mostownic i t. p., wszystko z drzewa miękkiego — 5, dla drzewa celulozowego, kopalniaków, okrągłaków, żerdzi i t. p. przez granicę lądową oraz dla drzewa użytkowego: dłużyce, kloce, bloki, wszystko nieobrobione — 5, to samo tylko tarte i heblowane — 5 proc.

Z KRAJU

(k) Przygotowuje się listę firm, które będą współpracowały z Bankiem Akceptacyjnym. Komitet organizacyjny Banku Akceptacyjnego zwrócił się do Związku Iz Przemysłowo-Handlowych o podanie pierwszej listy przedsiębiorstw handlowych, które zdaniem Izb powinny korzystać z usług tegoż Banku, gdyż posiadają niósicagalne wierzycielności rolnicze. Jak wiadomo Bank Akceptacyjny uruchomił ma pomoc finansową dla instytucji kredytowych i przedsiębiorstw, które zawierają umowy z dłużnikami - rolnikami w przedmiocie rozłożenia spłat i obniżenia oprocentowania wierzycielności rolniczych. Poszczególne Izby przystępują do ustalenia wykazu większych przedsiębiorstw handlowych w swoich okręgach, które pragnęłyby nawiązać współpracę z Bankiem Akceptacyjnym.

(k) Krochmal poznański do Anglii i Włoch. Jedną z największych na kontynencie Europy fabryka przetworów ziemniaczanych, znajdująca się pod Poznaniem, sprzedała ostatnio ca 20 tys. worków krochmalu głównie do Anglii i Włoch.

(k) Ostatnia dekada w Banku Polskim: Zamiana złota na pieniądze zagraniczne. W pierwszej dekadzie maja Bank Polski dokonał zamiany części zapasu złota na pieniądze zagraniczne i dewizy. Wskutek tego zapas złota zmniejszył się o 8,8 milj. zł do 482,0 milj. zł. Jednocześnie stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 6,0 milj. zł do sumy 73,2 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów wekslowych obniżyła się o 7,5 milj. zł do 617,4 milj. zł. Zmniejszył się również o 5,4 milj. zł stan pożyczek, zabezpieczonych zastawami i wynosi 101,7 milj. zł. Portfel dyskontowanych biletów skarbowych powiększył się o 0,1 milj. zł do 30,1 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o pół miliona złotych do sumy 48,9 milj. zł. Pozycja „inne aktywa” zwiększyła się o milion zł do 130,9 milj. zł, zaś pozycja „inne pasywa” — o 1,5 milj. zł do 258,5 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania spadły o 10,1 milj. zł do

kwoty 161,5 milj. zł. Wreszcie obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej wymienionych zmian na poszczególnych rachunkach — obniżył się o 5,5 milj. zł i wynosi 1.015,5 milj. zł. Pokrycie statutowe lekko się obniżyło, mianowicie z 44,93 do 44,76 proc. (14,76 ponad normę statutową).

(k) Tegoroczny zjazd gazowników w Gdyni. XV-ty zjazd gazowników i wodociągowców polskich odbędzie się pod protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach od 29 czerwca do 2 lipca r. b. w Gdyni. Podczas zjazdu zostanie wygłoszony szereg referatów fachowych oraz gospodarczych na temat wpływu obecnego kryzysu na rozwój gazowni, wodociągów i kanalizacji w Polsce. Na zjazd zapowiedzieli swe przybycie delegaci zrzeszeń gazowników i wodociągowców z Francji, Belgji, Czechosłowacji, Jugosławii, Anglii i Niemiec.

(k) Właściciele polis ubezpieczeniowych a spadek kursu dolara. Ze względu na wahania dolara posiadacze polis ubezpieczeniowych, zawieranych w dolarach, znaleźli się w kłopotcie, ponieważ polisy te uległy pewnej deprecjacji. W związku z tem lansuje się obecnie ubezpieczenia w złocie. Polega to na tem, że jednostka monetarna, w jakiej zawarto ubezpieczenie, określona jest zawartością czystego kruszcza (1 złoty — 900/5332 grama czystego złota). W ten sposób transakcja taka jest jakby dokonana nie w walucie, ale w czystym kruszcu i jako taka nie podlega wahanom walutowym, lecz oparta jest tylko na cenie czystego złota.

Bekony. Ceny bekonu na giełdzie londyńskiej w dniu 12 maja 1933 r. wyniosły za 1 cwt. w sh.: za bekon angielski 92 do 104, irlandzki 82 — 96, kanadyjski 72 — 75, duński 78 — 83, holenderski 72 — 76, estoński 73 — 74, lotewski 72 — 74, litewski 70 — 74, polski 68 — 72, szwedzki 74 — 77, rosyjski 68 — 72. W zeszłym tygodniu w porównaniu do notowań tygodnia poprzedniego ceny bekonoń pozostały bez zmiany. Ogólny import bekonu na rynek angielski w ciągu kwietnia 1933 r. wyniósł 760.473 cwt., w porównaniu do 965.625 cwt. z tego samego okresu czasu roku zeszłego oraz 888.075 cwt. w 1931 roku.

Nasiona. Sprawozdanie handlowe z dn. 15 maja 1933 r. specjalnego składu nasion Telesfora Otmianowskiego w Poznaniu. Notowania informacyjne w złotych za 100 kg. za jakości przeciętne dominialne, nowego sprzętu, loco stacja załadowania. Koniczyna czerwona 80 — 110; koniczyna biała 65 do 100; koniczyna szwedzka 85 — 115; koniczyna zółta chmielowa odluszczone 80 do 100; koniczyna zółta chmielowa w łuskach 34 — 40; inkarnatka 65 — 70; przelot popolity 128 — 140; rajgras angielski krajowy 23 — 35; tymoteusz 28 — 32; seradela 9 — 10; wyka latowa 11.50 — 12.50; peluska 11 — 12; groch Wiktorja 24 — 26; gorczyca 46 — 52; siemię lniane 40 — 46; proso 20 — 25; lubin niebieski 6 — 7; lubin zółty 8 — 9.

Upragniony w Wielkopolsce obfity deszcz spowodował przynaglenie zakupu lucerny, traw i końskiego zębu, przy czem skargi naniepotrzebny balast importowy kukurydzy węgierskiej się mnożą. Prawowite nasiennictwo przed tym importem ostrzegalo w porę i należało. — Inne artykuły rozwijają się spokojnie.

Trilysin
Lupież znika
Wypadanie włosów ustaje
Włosy odrastają.
Wyrób krajowy!
Tg 1209

Zjazd rady naczelnej Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej.

W dniu 28 bm. odbędzie się w Warszawie doroczny zjazd Rady Naczelnej Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce. W zjeździe wezmą udział delegaci wszystkich zrzeszeń, należących do Związku.

Oprócz szeregu spraw organizacyjnych na zjeździe omówiona będzie sytuacja własności nieruchomości miejskiej. Uchwalone na zjeździe wnioski specjalna delegacja przedłoży w dniu 29. bm. w prezydium Rady Ministrów, oraz ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Uchwały Związku Lekarzy

Na XIV walnym zebraniu Związku Lekarzy Państwa Polskiego, które obradowało w Warszawie przy udziale około 200 delegatów z całego kraju, powzięto szereg uchwał, z których przytoczamy ważniejsze:

„Wobec ponownej reorganizacji lecznictwa kasowego XIV walne zebranie Związku zaleca Zarządowi Głównemu przeprowadzenie umowy ramowej z władzami Kas Chorych. Zarząd wyda zakaz obwodom zawierania nowych umów z Kasami przed zawarciem umowy ramowej i zawiadomi o tym zakazie Związek Kas Chorych.”

„Wobec dotkliwych zaniedbań w regulowaniu należności lekarskich przez instytucje państwowe i instytucje ubezpieczeń walne zebranie postanawia wysłać specjalną delegację do odnośnych władz naczelnych z żądaniem uregulowania przez te władze należności za: pomoc lekarską urzędnikom, państwowym, ekspertyzy lekarskie, pracę w Kasach Chorych.”

„Jako zrzeszenie obywateli kraju, obywateli w swoim zakresie pracy — do ugruntowania samodzielności gospodarczej Polski, walne zebranie Związku ponawia uchwały lat poprzednich z wezwaniem swych członków do usilnego popierania leków, środków leczniczych, przyrządów i narzędzi lekarskich oraz pism i dzieł lekarskich w pierwszym rzędzie produkcji krajowej, zaś gdy te nie wystarczą, produkcji krajów z Polską sprzymierzonych lub zaprzyjaźnionych. Dotyczy to w szczególności także naszego obywatelstwa popierania uzdrowisk krajowych i ich tak o. becznie już wysokiej wartości produktów leczniczych.”

żydowska reklama

Podajemy poniżej w reprodukcji ulotkę reklamową, jaka była niedawno dołączona do pewnej przesyłki wyrobów czekoladowych firmy żydowskiej Branka ze Lwowa.

BRANKA S. A. LWÓW

הבשר

הבשר

לחות לראי כי הטשקאלאדע קאפא. נם הבאנאם של פסח הנעשים בבית תרשת פירמא בראנאקא „BRANKA” פה לטוב עוברים תחת השתתף ונעשים בתרין הבשר וזריות הראי וכשר לחג הפסח והעמרתו עם נאמנים וראי ד משגחים בעין פקחא על כל פרם הנעשה עם שהי כשר לתת הפסח כלי שום השש ופסקת כלל אף למרדך מן המרדף.

נם זאת רדעת כי על פאקעם טשאקאלאדע קאפא. ומישקע באנאבאם נמצא תוחם כזה כשר לתת הפסח כרבושר מרוב גאנא אבד רחמי רכוב והגמיל ולאות אמת ועוד באתי עתה הי אוד תרצת לטוב

הם תתם צף וכד היתה לטוב והגמיל
Kiedyś jeszcze Żydzi maskowali się, przybierając dla swoich firm — jeżeli własne ich nazwiska były może zbyt wiele mówiące — jakieś nazwy więcej neutralne. Dzisiaj, jak widzimy, nawet już tak dalece się nie krępują wobec swoich niestety mało wrażliwych odbiorców i dołączają żydowskie ulotki. Drwią sobie z nich prosto w żywe oczy!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Proces rehabilitacyjny niewinnie skazanego

Chodzi o głośną przed 3 laty sprawę fałszerstwa czeków — Dziesięciu właściwych winowajców czeka na wyrok

Przed sądem okręgowym toczył się swego czasu proces przeciwko p. Tadeuszowi Gronowskiemu, który na podstawie zeznań świadków skazany został za oszustwo na 3 lata więzienia. Kiedy Gronowski przesiedział już półtora roku, sprawa znalazła się w sądzie apelacyjnym, który go uniewinnił i sprawę przekazał powtórnie sądowi okręgowemu.

Dnia 1 kwietnia 1930 r. zgłosiła się do Banku Kwilecki Potocki w Poznaniu p. Janina Tempłowiczówna po odbiór 18 750 zł dla architekta Urbańskiego w Poznaniu. Panią ta przyniosła ze sobą pisemne polecenie wypłaty powyższej sumy od p. Chelmickiego z Zakrzewa. Bank pieniądze wypłacił. W kilka dni potem zgłosiła się ta sama panią do Banku Ziemstwa Kredytowego z podobnym poleceniem na 17 600 zł. Ponieważ podpis p. Chelmickiego nasuwał pewne wątpliwości, bank wszczął dochodzenia, w wyniku których Tempłowiczówna została aresztowana. W toku śledztwa Tempłowiczówna zeznała, że została zaangażowana w charakterze biurowej przez jakiegoś pana, który jej polecił odbierać powyższe pieniądze i wskazała jako swego rzekomego pracodawcę niejakiego Tadeusza Gronowskiego. Na rozprawie sądowej Gronowski został za oszustwo skazany na 3 lata więzienia; sąd apelacyjny wydał jednak wyrok uwalniający, gdyż okazało się, że sprawcą oszustwa nie był Gronowski.

W dniu dzisiejszym rozpoczął się przed sądem okręgowym pod przewodnictwem wiceprezesa sądu Sosnińskiego a przy udziale wotantów pp. Konwickiego i Ostrowskiego proces rehabilitacyjny. Na ławie oskarżonych zasiadli właściwi sprawcy oszustwa, a

mianowicie: Maciejewski Władysław, Witkowski Stefan, Andrzejewski Jan, Promiński Michał, Grzelak Feliks, Jackowski Ignacy, Załachowski Kazimierz, Puzicki Edmund, Kosmański Walenty i Tempłowiczówna Janina.

Na rozprawę, w której oskarża prok. Hrabek, a obronę prowadzi 5 adwokatów, powołano 11 świadków, m. i. Tadeusza Gronowskiego. Od godz. 9 ra-

no sąd przesłuchiwał oskarżonych, przyczem oskarżonego Puzickiego polecił wobec jego bezcelnego zachowania się wydalic z sali rozpraw i odprowadzić do celi.

Podkreślić należy, że rozprawa wzbudziła wielkie zainteresowanie i potrwa prawdopodobnie dwa dni. W chwili gdy to piszemy sąd przystąpił do badania świadków.

KALENDARZYK

Sroda, 17 maja 1933.

Słońce: wschód 3,54; — zachód 19,44; — długość dnia 15 godz. 49 min.

Księżyc: wschód 1,31; — zachód 12,04; — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Sroda, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska 7 st. C., pochmurno, wiatr północno-zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm — W ub. dobie temperatura najwyższa 10 st. C., najniższa 6 st. C. Ilość opadu 5 mm.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Dzisiaj — 0,10 m.

Kal. rzek.: Paschalis W.; — jutro Feliks Kapuc. M., Wenanty M.

Kal. słow.: Sławomir; — jutro Wszesław.

OSOBISTE

— * **Srebrne gody.** W sobotę, dnia 20 bm. obchodził nasz długoletni współpracownik techniczny, p. Edwin Betlejowski z małżonką swą Marią (ul. Szwajcarka nr. 16) jubileusz 25-lecia pożywania małżeńskiego. Msza św. odbędzie się o godz. 9 w kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie. Jubilatowi życzymy serdecznie „Ad multos annos“.

W dniu tym córka Jubilatów, Marija, idąc za głosem serca i poświęcając się służbie Bożej, wstępuje do Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Sekcji Szybowcowej Pań.** Dnia 19 bm. odbędzie się zebranie ogólne, celem omówienia wycieczki sekcji szybowcowej na meeting do Warszawy. Członkinie, chcące brać udział w wycieczce, mogą poinformować się o warunkach i organizacji na zebraniu w piątek, o godz. 19 w lokalu Aeroklubu Poznańskiego w Dyrekcji Kolei Państw., Wały Zygm. Augusta 4, pokój 233.

— * **Roczne walne zebranie Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo par. św. Wojciecha** odbędzie się w piątek dn. 19 bm. w salce parafialnej o godz. 10, na którym wygłosi referat ks. dr. Gładysz. Zebranie poprzedzi o godz. 9 msza św. z wspólną komunią św. w kościele św. Wojciecha, poczem wspólne śniadanie. O liczny udział członków czynnych i datkujących gorąco się uprasza. Goście, którym praca charytatywna nie jest obca, mile widziani.

— * **Zebranie Akademickiego Koła Czarnokowian** odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 20 w restauracji „Pomorskiej”, ul. Sew. Mielżyńskiego 5 w Poznaniu.

— * **Stacja mleczna przy uczelni Im. Dąbrowski** zaprasza panie na herbatkę dn. 19 bm. o godz. 16,30 w cukierni „Warszawianka”, Al. Marcinkowskiego.

WYKŁADY

— * **Odczyt o kosmetyce.** Właścicielka zakładu kosmetycznego przy pl. Wolności 9, mag. chemii Kuntzówna, wygłosi w piątek, 19 bm. o godz. 20 na sali koncertowej św. Marcina, ul. św. Marcina 8-9, odczyt na temat: „Co każdy o kosmetyce wiedzieć powinien”. Należy się spodziewać, że ciekawy temat będzie atrakcją dla szerszych rzesz publiczności, która tem chętniej na odczyt przybędzie, zważywszy, że prelegentka przyniesie cały czysty zysk z odczytu na cele Tow. Pomocy dla Inteligencji. Bilety po 50 gr i 1 zł łącznie z podatkiem przed rozpoczęciem odczytu przy kasie.

— * **Z Tow. Miłośników Fotografii.** W czwartek, 18 bm. w lokalu Towarzystwa przy ul. Libelta 14 o godz. 20 wygłosi p. Józef Puciński pogadankę na temat: „O prawidłowym wywoływaniu”. Temat ten, zawsze aktualny zainteresuje niewątpliwie nie tylko członków, lecz w ogóle wszystkich tych, którym fotografia nie jest obojętna, tem więcej, że prelegent wywoływanie swoje oprze o długoletnie praktyczne doświadczenie.

Następna pogadanka wygłosi również p. Puciński, który właśnie wrócił z pobytu w zakładach wielkiego koncernu Zeiss-Ikon; mówić będzie w czwartek, dn. 1 czerwca rb. o godz. 20 na temat „Fotografia miniaturowa”.

Obecnie w lokalu Towarzystwa mieści się wystawa indywidualna p. Adama Toczyńskiego. Czas zwiedzania od godz. 11

do 13 i za wyjątkiem sobót, niedziel i świąt od godz. 16—20. Wstęp na wystawę i wykłady dla członków bezpłatnie. Dla nieczłonków 20 gr.

KOMUNIKATY RÓZNE

— * **Stow. Pań św. Wincentego a Paulo przy parafii św. Wojciecha** składa p. Rogalińskiej-Daum i jej uczniom podziękowanie za udział w koncercie wokalnym, urządzonym w sali parafialnej św. Marcina. Koncert ten pozostawił bardzo miłe wspomnienie u licznie zebranej publiczności. Całkowity dochód przeznaczyła p. Rogalińska-Daum na biednych parafii św. Wojciecha.

— * **Poznański Okręg S. M. P.** podaje do wiadomości, że w dniu 18 bm. o godz. 20 odbędzie się odprawa naczelników w sekretariacie okręgu, plac Nowomiejski 5.

— * **20-ty Podpoznański Okręg S. M. P.** urzędza w niedzielę, 21 bm. o godz. 12 w Modrzu odprawę dla prezesów i naczelników zachodniej strony okręgu, a 25 b. m. o godz. 12 w Poznaniu w sali plac Nowomiejski 5 odprawę dla prezesów i naczelników wschodniej strony okręgu. W dniu 4 czerwca br. urzędza okręg propagandową sztafetę okręgową do Modrza, a po ukończeniu sztafety odbędzie się wycieczka na rowerach do Grodziska, Dożnik, Rakoniewicz i Wolsztyna.

— * **Wycieczki krajoznawcze nauczycieli.** Sekcja wycieczkowa przy Zarządzie Oddz. Stow. Chrześc. N. N. S. P. w Poznaniu, Działalności 4, podaje do wiadomości ostateczne terminy wycieczek. Mianowicie organizuje się w czasie od 19. 6 do 30. 6 rb. (dni 12) wycieczkę wycieczkową do Gdyni, Delegaci na zjazd delegatów Stowarzyszenia w Gdyni w dn. 20 i 21. 6. rb. jak i też uczestnicy tegoż zjazdu, chcąc brać udział w tej wycieczce (czyli pozostać po zjeździe w Gdyni), muszą się także przedtem zgłosić do kierownika wycieczki, lecz za pośrednictwem Zarz. Okręg. przy ul. Działalności 4. — Druga wycieczka przewidziana jest w czasie od 6. 7. do 14. 7. rb. (dni 9) do Częstochowy, Kielc, Gór Św. Krzyskich, Sandomierza, Wisła do Kazimierza i Warszawy. Dla obu wycieczek oblicza się koszt podróży, noclegów, utrzymania itd. na około zł 90. Zgłoszenia przyjmuje się najpóźniej do 10 czerwca rb. wraz z zaliczką 30 zł, wpłaconą na PKO. Poznań 212 859 — oraz udziela wszelkich informacji kierownik wycieczki, Henryk Śniegocki, Poznań Ostrowek 18.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Spis miejscowości.** Brakowi użytecznego podręcznika zaradził naczelnik urzędu pocztowego w Poznaniu, p. L. Boberski, którego staraniem i nakładem ukazał się systematycznie i wyczerpująco opracowany spis wszystkich miejscowości województwa poznańskiego. Autorowi u-

KRATKI SĄDOWE

Bezbożnik z Szamotuł skazany za obrazę sądu

W styczniu b. r. odpowiadał autor bluźnierczych ulotek, rozrzuconych w Poznaniu w dniu poświęcenia pomnika Chrystusa Pana, 38 letni „kojarzyciel małżeństw” Ludwik Jankowski z Szamotuł przed tutejszym sądem za zniewagę sądu, za co skazany był na rok więzienia. We wtorek znowu odbyła się rozprawa za podobne przestępstwo przeciw Ludwikowi Jankowskiemu oraz jego żonie Mieczysławie, którą doprowadzono przymusowo na termin.

Oskarżeni zachowali się wyzywająco. Na pytanie przewodniczącego sądu o wyznanie religijne, oświadczyli, iż są wyznania „polskiego”. Na zwróceniu uwagę, że takie wyznanie nie istnieje, odpowiedzieli „innego wyznania my nie uznajemy”.

W czasie czytania aktu oskarżenia, o zniewagę sądu, której osk. dopuścili się na piśmie, twierdząc, że sędzia grodzki w Szamotułach p. Stanisław Kaźmierczyk rozpatrywał sprawy stroniczo i wydawał wyroki na kłamliwych podstawach, informując się prywatnie u stron i t. d., wniósł oskarżony Jankowski o wyłączenie urzędującego sędziego z powodu stroniczości i odmówił wszelkich odpowiedzi

dało się treść podręcznika dostosować do potrzeb i warunków obecnych. Pierwsza część obejmuje: administracyjny podział województwa poznańskiego i wszelkie inne władze, urzędy i szkolnictwo w Wielkopolsce, alfabetyczne spisy ulic miast Poznania i Bydgoszczy z pocztowym urzędem oddawczym, oraz w końcu spis wszystkich miejscowości na ziemiach województwa. Tutaj w pierwszej rubryce oprócz bliższego oznaczenia (miasto, wieś, folwark itp.) podano także siedzibę parafii; w drugiej rubryce obecną przynależność administracyjną do gminy lub obszaru dworskiego; w trzeciej powiat i odnośny sąd grodzki; zaś w następnych rubrykach: właściwy urząd stanu cywilnego, stację kolejową i pocztę. Książkę o wielkości 21x29 cm drukowano czcionkami wyraźnymi i na dobrym papierze. — Podręcznik ten, który wypełnia dawną i dotkliwą lukę, można wszystkim kołom zainteresowanym tylko polecić.

— * **Tom II Kodeksu Pracy.** Ukazał się w handlu księgarskim tom drugi Kodeksu Pracy, w opracowaniu adwokatów Józefa Blocha i Zygmunta Kopankiewicza. Cały tom poświęcony jest ubezpieczeniu społecznemu, mianowicie ubezpieczeniu pracowników umysłowych, ubezpieczeniu na wypadek choroby, ubezpieczeniu od wypadków, zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Książka obejmuje na 766 stronicach w ósemce całej ustawodawstwo w tym względzie, poza tem tezy komisji międzyparlamentarnej Min. Pracy i Opieki Społecznej, reskrypty i wyjaśnienia dyrektywy i statuty, orzeczenia Sądu Najwyższego i Najw. Trybunału Administracyjnego, wreszcie komentarze autorów, uzupełnienia i skorowidze alfabetyczne do każdego przedmiotu.

— * **Z targu.** Dnia 17. b. m. na placu Sapiieżyńskim ołacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,80—3,00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,00—3,40 zł; 1 kg. twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,40—1,60 zł; litr mleka pełnego 2,00—2,20 gr; mendel jaj 0,90 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,60—1,70 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—1,80 zł; wołowiny 1,20—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,30—1,40 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,80 do 3 zł; kaczątka 2—4 zł; ceś 4—6,50 zł; para gołębi 0,90—1,20 zł; indyk 6,00—9,00 zł; perlica 3,20—3,50 zł; królik 1,30—1,40 zł; para kurcząt 3,25—4,00 zł.

Za jarzyny placono: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; marchwi 15—20 gr; szpinaku 20—30 gr; kapustu 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pececz pietruszki 20 gr; 1 kg. cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—60 gr; pececz młodej kalarepy 40—50 gr; główka zielonej salatkii 5—20 gr; pececz rzodkiewek 15—20 gr; 1 kg. rabarberu 30—50 gr; 1 kg. 15—20 gr; 1 kg. rabarberu 30—40 gr; 1 kg. zsparagów 0,40—1,20 zł; 1 ogórek 50—60 gr; pececz młodej marchewki 20—30 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,20—2,40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 1,80—2,40 zł; suma 2,60—3,20 zł; mietusa 2,40—3,00 zł; leszcza 1,00 zł; 1 kg. białych ryb 0,60 do 1,20 zł; 1 kg. karpia 2,20—2,40 zł; 1 kg. karasia 0,80—1,60 zł; za ryby śnięte placono 40—60 gr mniej; 1 kg. węgorza 3,60—4,00 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6,40—8,00 zł; 1 kg. pieczarek 5,00 do 5,40 zł; 1 kg. piestrzyc (t. zw. smardzów) 1,00—1,20 zł.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,60—2,40 zł; za 1 kg. jabłek 2,00—2,80 zł. Ruch ożywczy. Duży dowóz nabiału i warzyw. Ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Portfele podrzucone przez złodziei.** W pobliżu bramy domu przy św. Marcynie 41 znaleziono dwa portfele z dokumen-

Pułapka na samoloty

Całym światem wstrząsnęły wiadomości o przeżyciach ofiar katastrofy hydroplanu francuskiego, który w drodze z Korfu do Neapolu, na trasie Bagdad—Marsylja, podczas burzy rozbił się w niedostępną część wzgórza apenińskiego. Trzy osoby z pośród pasażerów pozostały przy życiu, pięciu zaś było śmiertelnie rannych. Leżeli pod rozstraskanym kadłubem, a ocaleni lecz równieź ranni, nie mogli ich stamtąd wydostać. To też w ciągu kilku godzin wszyscy pięciu zmarli od odniesionych ran jak i od zimna. Dopiero po kilku dniach patrol żandarmerji faszystowskiej przypadkiem odnalazł szczątki samolotu i uratował nieszczęśliwych pasażerów. Okazuje się, że Apeniny są w ogóle jak gdyby pułapką na samoloty, udające się na dalszy czy bliższy Wschód. Oto bowiem niedaleko tego miejsca katastrofy odkryto szczątki samolotu turystycznego słynnego lotnika angielskiego Bert Hinklera, który zginął przed trzema miesiącami bez wieści w drodze z Londynu do Indji. Niezwykle ciekawe fotografie z obu miejsc wypadków znajdujemy w najnowszym numerze popularnego tygodnika „Ilustracja Polska”, wychodząca w Poznaniu, św. Marcin 70.

Ten sam numer świetnego pisma informuje nas o najciekawszych wypadkach na całym świecie. Znakomity sukces kpt. Skarżyńskiego znajduje się tu, oczywiście, na pierwszym miejscu; widzimy podobiznę dzielnego pilota, dokładną mapę trasy, oraz zdjęcie z awionetki polskiej, szubującej nad wzburzonymi falami Atlantyku. Dalej rewelacyjne są „migawki z kraju Hitlera”, dorzucające garść nowych szczegółów i obserwacji z dzisiejszych Niemiec. Ciekawa jest fotografia mistrza I. J. Paderewskiego z ceremonji nadania mu godności doktora honorowego uniwersytetu w Nowym Jorku. Trudno wymienić wszystkie artykuły i aktualności tego nadzwyczaj starannie redagowanego i dziś bezsprzecznie najlepszego tygodnika polskiego. Uzupełniają numer odcinek ciekawej powieści A. Kawczyńskiego „dotychczasowe odcinki” nowym abonentom dostarcza się darmo; dalej świetna nowela dział kobiecej i dla dzieci, szarady, humor, bridge, szachy itd.

tami na nazwisko p. Augustyna Sonntaga z Mieściska i barona Karola Massenbacha z Pniew. Jest przypuszczenie, że portfele te skradziono i po zabraniu zawartości podrzucono na ulicy. (kl.)

— **Żydzi między sobą.** Szlama Zajdenberg doniósł policji o kradzieży dwóch walek z różną biżuterją wartości 2 tys. złotych. Kradzieży tej dopuścił się w mieszkaniu Zajdenberga przy Małych Garbarach 8 Mojsze Konwiser z Łodzi, ul. Sienkiewicza 26, któremu też odebrano 101 pierścionków męskich i damskich. (kl.)

— **Kradzieże i włamania.** Na Dolnej Wildzie 24 niewysłędzeni włamywacze wtargnęli do mieszkania p. Stanisława Zenkiera i skradli dwie wagi i maszynkę do mięsa. Przedmioty te znaleziono porzucone na placu w pobliżu ulicy Czajczej. — Ubiegłej nocy nieznanymi złoczyńcy usiłowali dopuścić się kradzieży z włamaniem w składzie obuwia na Chwaliszewie 69. Gdy włamywacze manipulowali około żaluzji spłoszył ich stróż nocny. Podczas pościgu ujęto sprawców niefortunną wyprawą złodziejskiej w osobach: Władysława Dużewicza (Chwaliszewo 27), Stefana Janasika (Chwaliszewo 26) i Aleksandra Piotrowskiego (Chwaliszewo 57). Wspomniana trójka osadzono w areszcie policyjnym. — P. Wiktor Gładysz doniósł policji o kradzieży żarówek z klatki scho-

dowej w jego posiadłości przy ul. Franciszka Ratajczaka 18-19. — Jako sprawcę kradzieży, dokonanej w dniu 8 bm. w mieszkaniu p. Jana Wojciaka (ul. Łukaszczyka 26) ujawniono mieszkającego pod tym samym numerem Stanisława Karwatę. — Przed kilku dniami doniósł o kradzieży mebli z altanki p. Teofil Grzechowiak przy ul. Bukowskiej 167. Jak się obecnie okazało, był to zatarg eksmisyjny, a p. Andziński (Rynek Łazarski 10), który rzekomo miał się dopuścić kradzieży, usunął i pochował pewne meble, by uniemożliwić p. Grzechowiakowi wprowadzenie się do altany (kl.)

— **Aresztowania.** Za uchylanie się od służby wojskowej przytrzymał pracowników cyrku Staniewskich, Ludwika Górnego i Ignacego Szubarczyka. — Na ulicy Bydgoskiej przytrzymał Władysława Balcerzaka (ul. Gnieźnieńska 31). — Niósł on w worku wysadki, skradzione w ogrodnictwie p. Głodowskiego na Ratajach. (kl.)

JARMARKI

— **MIEJSKA GÓRKA.** Jarmark kramny i na bydło odbędzie się we wtorek, d. 30 bm., a nie jak mylnie w kalendarzach podano, 6 czerwca br.

Z Pomorza

— **CHOJNICE.** (Nagły zgon w czasie rewizji). W tych dniach zmarł nagle na udar serca właściciel drogerji Kłoskowski. U wymienionego przeprowadzono rewizję domową, a poszukiwano towarów, pochodzących z przemytu pochodzenia niemieckiego.

— („Reichswehra“ w Chojnicach). W przejeździe z Rzeszy do Prus Wschodnich zatrzymał się na tutejszej stacji pociąg przybyły z Berlina, zapelniony wojskami „Reichswehry“.

— (Wybudowanie nowego tartaku). — Przy ul. Towarowej nabył p. Dullek z Wdy pod Czerskiem 17 morgów gruntu, na których zamierza wybudować w bieżącym roku jeszcze tartak parowy. (tts.)

— **GRUDZIĄDZ.** (Samobójstwo). — Stolarz Jan Szerbart, który ub. roku stracił wskutek redukcji zajęcie, a pracy mimo starań nie mógł znaleźć, zniechęcony tem niepowodzeniem, popelniał, kiedy żona poszła do kuchni ludowej po obiad, samobójstwo przez powieszenie się na pasku, przytwierdzonym do klamki. Gdy żona wróciła z obiadu, zastała stygnące zwłoki męża. Sz. liczył lat 58.

— (Premje dla młodzieży). Pol. Tow. Krajoznawcze w Grudziądzu wyznaczyło trzy premje — 25, 15 i 10 zł — dla młodzieży, zorganizowanej w kołach P. T. K. za najlepsze opracowanie dowolnych tematów z działy ludoznawstwa na Pomorzu, jak obrzędy ludowe, stroje, rzadkie sprzęty, pieśni, gwady i podania, fotografie itp. Uchwalono pozatem subwencje na mający odbyć się w Bydgoszczy ogólnopolski zjazd młodzieży, zorganizowany w kołach krajoznawczych. Wyznaczone premje i subwencje mają na celu zachęcenie młodzieży do współpracy na niwie regionalnego krajoznawstwa ziemi pomorskiej. (ski.)

— **TORUŃ.** (Ogólnopolski zjazd Hallerczyków). W ramach obchodu 700-lecia miasta Torunia odbędzie się w stolicy

województwa pomorskiego dnia 2 lipca r. b. ogólnopolski doroczny zjazd walny Zw. Hallerczyków, poświęcony jubileuszom 15-lecia utworzenia armji polskiej w Francji i 10-lecia placówki toruńskiej Związku. W zjeździe weźmie udział generał Józef Haller.

Przedwczesny wybuch amonitu

Robotnik Stanisław Kamiński z Podolina w powiecie wągrowieckim poszedł ukradkiem łowić ryby na staw rolnika Łukaszczyca. Celem ogłuszenia ryb zabrał łatwo wybuchający amonit i sporządził z niego rodzaj bomby. Wybuch tej bomby jednak nastąpił przedwcześnie i Kamiński odniósł tak ciężkie obrażenia, że wyzionął ducha na miejscu. (kl.)

Pod zawałoną ścianą

Na terenie kolejki wąskotorowej w Murzynku, w powiecie inowrocławskim, zawałił się schron, w którym w chwili wypadku znajdowali się robotnicy. Waląca się ściana przyniosła robotnika Augustyna Stołpę z Murzynka tak nieszczęśliwie, że zmarł na miejscu. (kl.)

Kucharz statku utonął

Z Gdyni donosi (S. B.): W niedzielę wieczorem około godz. 18.30 kucharz statku „Toruń“, Skrzycki Jan, powracając z miasta, wskutek własnej nieostrożności wpadł do morza na wybrzeżu amerykańskim i mimo natychmiastowej pomocy i poszukiwań utonął. Zwłok dotychczas nie wydobyto.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **CZARNKÓW.** (Osobiste). Na miejsce aspiranta Straży Granicznej p. Milego, którego przeniesiono do Wolsztyna, powołano na to samo stanowisko aspiranta p. Domańskiego.

— (Niemieckie przedsiębiorstwo). W Kruszwie istnieje od szeregu lat mleczarnia, która używa napisu firmowego wyłącznie w języku niemieckim.

— (Z jarmarku). Ostatni jarmark na rynku był bardzo ożywiony. Natomiast w handlach panował nadal zastój. Żydów handlarzy, jak zwykle, było bardzo dużo.

— (Otwarcie wystawy kajaków). W niedzielę odbyło się w ogrodzie „Pod Strzechą“ uroczyste otwarcie wystawy kajaków. Wystawa zwraca uwagę liczebnością eksponatów.

— **GNIEZNO.** (Aresztowanie). W niedzielę osadzono w areszcie Henryka Tomaszewskiego, zatrzymanego na gorącym uczynku kradzieży wędlin w składzie rzeźnickim p. Kazimierza Ogińskiego, Targowsko 10.

— (Włamanie do składu). Nieznani złoczyńcy włamali się do składu cukierków p. Łucji Wotjałowej (ul. Tumka 1). Skradziono cukierki wartości około 130 zł. (br.)

— **JAROCIN.** (Echa święta pieśni). W dniu 13 bm. odbyło się zebranie delegatów Okręgu Kół Śpiewaczyh. M. in. obradowano nad sprawą urzędzenia w dniu 2 lipca święta pieśni w Jarocinie. — Ma to być obchód dla uczczenia śp. Bolesława Dembińskiego, a nie okazja zdobycia nagród.

— **KOSTRZYN.** (Pożar). W sobotę około południa zawezwano tutejszą straż pożarną. Palila się stodoła posiadziciela Jesego. Spaliła się ona doszczętnie. — Zdołano jednak uratować inne zabudowania gospodarza i dom mieszkalny. Pożar spowodowały podobno iskry, ulatniające się z lokomobili.

— (Jubileusz). Tutejsze Bractwo Kurkowe obchodziło w niedzielę jubileusz swego 75-letniego istnienia oraz poświęcenie nowego sztandaru. W uroczystości brały udział także Bractwa z Poznania Głównej, Środy i Pobiedzisk. Poświęcenia sztandaru dokonał ks. prob. Michałski, przyczem wygłosił bardzo piękne przemówienie. Królem jubileuszowym został p. Edmund Markiewicz wicekrólem p. S. Kosmowski rycerzem p. St. Luberski. Na zakończenie uroczystości odbył się w sokolni bankiet oraz skromna zabawa taneczna.

— **OSTRÓW.** (Osobiste). 25-letni jubileusz istnienia składu żelaza obchodził w niedzielę kupiec p. Jan Kaczmarek, radca Izby przemysłowo-handlowej.

— (Z N. O. K.). Staraniem miejscowego Koła Narodowej Organizacji Kobiet odbyło się tu w czwartek po południu w Teatrze Miejskim przedstawienie dzieci na rzecz kolonii letnich. Występ cieszył się wielkim powodzeniem. Produkcje dzieci były z zachwytem przyjmowane. — Występ dla szerszej publiczności ma być powtórzony 18 bm. o godz. 20.15.

— Piękny obchód rocznicy Konstytucji 3 Maja urządziła N. O. K. w czwartek wieczorem w przybranej w zieleni i kwiataj salce Domu Katolickiego. Zagaiła uroczystość prezeska p. Topolanowa. O Konstytucji mówił p. apt. Kowalski. Wygłoszoną została odpowiednia deklamacja i recytacja. Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę“. Przedtem jeszcze p. L. Sokolowski pokrótce wskazał na zadania kobiety w dniach dzisiejszych, by jak ongiś budziły ognia prawdziwej miłości Ojczyzny — nie narzekały, lecz dodawały ducha wątpiacym, budziły biernych, zachęcały leniwych, a przytem siały wokół siebie pogodę i wielką nadzieję, że musi być lepiej, jeśli nie opuścimy rąk.

— (Czytelnia). Przy finansowej pomocy miejscowej rady szkolnej otwarto tu w szkole powszechnej im. Estkowskiego międzyszkolną czytelnię dla nauczycielstwa szkół powszechnych miasta Ostrowa. (n.)

Mord na polach koło Kobyłina

Dowódca bandy cygańskiej zastrzelony, jego syn ciężko poraniony

Z Kobyłina donosi (kh): Na polach majątności Kromolice, przy szosie mokronoskiej, został zabity dowódca bandy cygańskiej, 72-letni Janko Łakatasz, a 45-letni syn jego, Jan, poraniony. Sprawa zajęła się energicznie policja i ustaliła następujące okoliczności krwawego zajścia: Przy szosie mokronoskiej obozowali cyganie. Na koniczyne pasły się konie cygańskie. Polowy Kaczmarek Stanisław i strzelec dominjalny Szymański Maksymilian zaczęli spędzać obce konie z koniczynej. W tem rozległ się huk czterech strzałów. Na placu pozostały zwłoki starego Łakatasza i pokrwawio-

ny syn jego Jan. Cyganie twierdzą, że strzały padły z broni Kaczmarek i Szymańskiego. Podejrzanym jest Kaczmarek. Ponieważ jednak żaden z nich nie chce się przyznać do morderczyh strzałów, aresztowano obydwoh i odstawiono do dyspozycji władz sądowych. Wynik dalszych dochodzeń policja zachowuje w tajemnicy ze względu na tok śledztwa. Nadmienić wypada, że banda cygańska Łakataszów, składająca się z 7 wozów, zachowywała się tu spokojnie i dotąd nie wyrządzała ludności Kobyłina poważniejszych szkód, ani nie dopuszczała się kradzieży.

Krwawy dramat miłosny w lesie

Dziewczyna zastrzeliła młodego leśnika i popelnila zamach samobójczy

Z Kruszwicy donosi nam (wi): Lachmirowice pod Kruszwicą były w poniedziałek widownią krwawej tragedji miłosnej. Niejaka Ella Neumann z Racic zakochała się na zabój w Hubercie Gramowskim, leśniku z Lachmirowic. Ostatnio jednak stosunki między narzeczonymi zepsuły się i Gramowski zaczął Ellen unikać. Neumannówna nie mogła tego przeboleć, a jej gwałtowny temperament pożądał zemsty. W poniedziałek wywołała Gramowskiego na

dłuższą rozmowę do lasu. Skutek tej rozmowy był taki, że Neumannówna do- była nagle browningu i strzeliła do Gramowskiego, raniąc go śmiertelnie w płuca. Następnie strzeliła do siebie. Z ciężką raną zdażyła jeszcze dowiec się do domu. Zaalarmowano natychmiast policję i pomoc lekarską. Wyprawa ratunkowa do lasu była bezskuteczna — znaleziono tam już tylko zastygłe zwłoki leśnika. Stan Elli jest bardzo poważny.

Dwukrotne świętokradztwo w Śremie

Śrem, 16 maja. W nocy na piątek niewysłędzeni dotąd złoczyńcy wtargnęli do tutejszego kościoła farnego. Otworzywszy zapomocą wytrycha drzwi, weszli do zakrystji, gdzie przemocą pootwierali szafy, w których były szaty liturgiczne oraz schowek z skarbcem kościelnym, składającym się z kilku drogocennych kielichów, monstrancji i bardzo wartościowego krzyża. Ze schowka tego złodzieje zabrali jedynie puszkę zeskładkowi pieniędzmi z całego tygodnia. Sprzęty kościelne pozostawili w schowku. Następnie usiłowali włamać się do wnętrza kościoła od strony wieży kościelnej, lecz napróżno.

W nocy na dzisiejszy wtorek złoczyńcy powtórzyli swoją próbę. Weszli tą samą drogą do zakrystji i znowu przemocą pootwierali szafy i schowek, uszkodziwszy je znacznie. W szafach pozostawili wyraźne ślady swej gospodarki rabunkowej, w schowku jednak znaleźli tym razem tylko jeden srebrny, grubo pozłacany kielich i srebrny relikwiarz w kształcie monstrancji, które zabrali, oraz mniej wartościowe przedmioty, jak ampułki mszalne, szklane kielichy itd., które poprzrzucali. Resztę skarba od czasu poprzedniego rabunku przeczornie usunięto na zarządzenie proboszcza, księdza radcy Michalskiego.

Nie zadowolony tym lupem, złoczyńcy wtargnęli, tym razem władcinnie lepiej przygotowani do włamania, ze zakrystji do kościoła. Tutaj

próbowali włamać się do skarbonek, umieszczonych przy ołtarzach i przeznaczonych na składanie ofiar przez wiernych. Udało im się to tylko z kilkoma skarbonkami, w których jednak znaleźli zaledwie po kilka groszy, skarbonki wybiera się bowiem co wieczór. Świętokradcy uszli niespostrzeżeni przez nikogo, ale ślady ich gospodarki wskazują na to, że zostali przypuszczalnie spłoszeni.

Podkreślić należy, że świętokradcy którzy za pierwszym razem pozostawili sprzęty kościelne, przedstawiające wielką wartość kruszczową, zabierając jedynie pieniądze, za swej drugiej bytności zabrali cprawda kielich i monstrancję, nie znalazłszy pieniędzy, ale nie posunęli się do naruszenia świętokradczem rękoma tabernakulum, w którym mieściły się dwie puszki z komunikantami. Przypuszczalnie rekrutowali się z miejscowego świata przestępczego.

Majątek kościołów śremskich, to jest farnego i pofranciszkańskiego, jest, jak nas informują, ubezpieczony na wypadek kradzieży w wysokości 150 tysięcy złotych.

Oba wypadki świętokradztwa wywołały w mieście zrozumiałe poruszenie tembardziej, że we wtorek rano kościół ze względu na śledztwo, które prowadzi posterunek P. P. w Śremie, był do godziny ósmej zamknięty dla zachowania śladów. Celem ułatwienia wykrycia sprawców sprowadzono psa policyjnego. (n.)

Z kroniki bydgoskiej

Urządnik, który zmyślił napad — Bojkot niemiecki — Tragiczny wypadek na szosie — Otwarcie giełdy zbożowej

Bydgoszcz, 17 maja. W swoim czasie głośną była w Margoninie sprawa napadu na sekwestratora miejskiego p. Jana Sitę, który 20 grudnia ub. r. znaleziony został w magistracie poraniony, przyczem biurko jego oraz stopy gazet spaliły się. Wszczęto wówczas dochodzenia i okazało się, że p. Jan Sita, gorliwy zwolennik „Strzelca“ w Margoninie, cały napad na siebie wymyślił, sam się pokłuł nożem, gazety podpalił i przy tej okazji spalił również pewne dokumenty, które mogły skompromitować go jako urzędnika. W wyniku śledztwa sprawa znalazła się przed sądem okręgowym w Bydgoszczy i właśnie wczoraj Jan Sita za swoją sprawkę skazany został na rok więzienia. Oskarżony nie przyjął wyroku.

Nacjonalistyczny odłam tutejszych Niemców zwołał do lokalu „Sejm-buero“ przy ul. Paderewskiego zebra-

nie, na którym powzięto uchwałę, zmierzającą do bojkotowania wszystkich Niemców, utrzymujących stosunki z Polakami. Wątpimy, aby Niemcy w Polsce wyszli na tem do brze.

Ongdaj na szosie Koronowo—Bydgoszcz wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie rolnik Jan Górny, pochodzący z Janiej Góry, wracający powózka do domu, w pewnej chwili zatrzymał się na szosie. W tym czasie przejeżdżał samochód p. Franciszka Górskiego z Koronowa, przyczem błotnik samochodu uderzył rolnika tak silnie, że złamał mu kilka żeber. Pogotowie ratunkowe odwoziło nieszczęśliwego do szpitala powiatowego w Bydgoszczy, gdzie zmarł.

Dnia 20 bm. odbędzie się tutaj otwarcie giełdy zbożowej.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE

„RYT”, WYSTAWA GRAFIKÓW

Mamy w Poznaniu świeżo otwartą wystawę grafików warszawskich, zrzeszonych w związku „Ryt”. Jest to pierwsza impreza zainicjowana przez Instytut Mąkowski (I. M. P.), — niejako dalszy ciąg działalności „Towarzystwa Sztuki Współczesnej”, które po urządzeniu w tym samym lokalu (pl. Wolności 11a) trzech zaledwie wystaw, przestało istnieć. Mijamy nadzieję, że I. M. P. nie pójdzie w ślad swego poprzednika i wytrwa dłużej na tej bardzo w Poznaniu potrzebnej placówce. W planach ma I. M. P. zapoznanie nas najnowszymi kierunkami w plastyce, t. j. ze sztuką współczesną w pełnym słowa znaczeniu, za pomocą wystaw, utrzymanych na należytych poziomach. Podobnie — *mutatis mutandis* — warszawski Instytut Propagandy Sztuki w stosunku do konserwatywnej „Zachęty” propaguje sztukę nową. — W sezonie letnim zapowiedział I. M. P. wystawy grafiki (Lwów, Czechosłowacja) na zimę projektuje pokazy malarstwa, przedewszystkiem z poza Poznania. Oby wytrwał w tych zamierzeniach, i zawsze budził u publiczności takie zainteresowanie, z jakim spotkała się wystawa „Rytu”. Wyraziło się ono nie tylko liczbą zwiedzających, ale i sprzedażem w dniu otwarcia 5-ciu plansz. Jak na początek, to wcale niezłe. J. M.

TEATR

Co grają w Wilnie. Piszą nam z Wilna (zw): Wiosna zaznacza się w teatrze doborom sztuk z „letniego” repertuaru. Teatr Wielki wystawił sensację w 5 aktach L. Zilavého „Pokój na trzecim piętrze nr 17”. W pierwszym akcie zostaje popełnione zabójstwo a przez następne cztery akty publiczność biedzi się nad pytaniem: kto zabił? Sztuka ma bardzo liczną obsadę, w tym dyr. Szpakiewiczowie, Trapszo, Grolicki, Tomaszewski.

OCHRONA ZABYTKÓW

Jak się odnawia ołtarz Wita Stosza. Z Krakowa piszą nam (kt): Prace restauracyjne przy ołtarzu Wita Stosza w kościele Marjackim zostały znów rozpoczęte. W roku ubiegłym odnowiono skrzydła ołtarza, obecnie przystąpiono do głównej sceny środkowej, złożonej z wielkich figur. Restauracja odsłoniła oryginalną ich polichromię oraz zabezpieczyła figury przed robakami, które silnie zaatakowały niektóre partie drzewa. Prace prowadzi znani artyści-restauratorzy: Jan Rutkowski i Jul. Makarewicz. Zarząd kościoła nie posiada jeszcze dostatecznych funduszy, to też wiadomo, kiedy prace restauracyjne zostaną ukończone. (oz)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Polacy w Instytucie Słowiańskim. Praski Instytut Słowiański odbył doroczne walne zgromadzenie. Z Polaków zamianowano członkami zwyczajnymi zagranicznymi dr. Eugenjusza Barwińskiego, dyrektora Archiwum Państwowego we Lwowie, oraz inż. Kuźmickiego z Warszawy.

KRAJOZNAWSTWO

Przewodnik po Huculszczyźnie. Zachęta dla turystów, narcyzy, letników i miłośników pięknego krajoznawstwa do zwiedzania mało znanej polacy Karpat będzie wydany świeżo „Krótki przewodnik po Huculszczyźnie”. Komitet Redakcyjny, który go układał, zajął się wszechstronnym omówieniem terenu, a więc: folkloru, przyrody żywej i martwej, turystyki rzecznej, klimatu sportów wędkarskiego i myśliwskiego, jakie mogą tu być uprawiane. Część szczegółowa, opisująca dokładnie cały teren z punktu widzenia turystycznego opracował prof. Z. Klemensiewicz. Przewodnik ilustrują liczne zdjęcia fotograficzne. Dołączono doń mapkę z oznaczeniem szlaków turystycznych. Ciekawą i pożyteczną książkę wydała Główna Księgarnia Wojskowa w Warszawie. (kr)

LITERATURA

Śląsk Literacki. Prof. Alfred Jesionowski opracowuje krytycznie współczesną literaturę śląską. Na łamach „Działu Kultury i Sztuki” pojawiają się poszczególne opracowania jego pióra; obecnie przygotowuje obszerniejszą pracę p. t. „Współczesna literatura śląska”, z dodatkiem „Śląsk w współczesnej literaturze polskiej”; w osobnej odbitce ukazał się drukowany w „Zaraniu Śląskiem” szkic p. t. „Rzut oka na współczesną literaturę śląską”. W ostatnich latach ruch literacki na Śląsku znacznie się ożywił, zabłysnęły tu talenty, wnoszące cenny udział do skarbnicy literatury polskiej. Prof. Jesionowski poświęca obszerne omówienie twórczości Gustawa Morcinka, Walentego Krzeczka, Adolfa Fierli, Ludwika Łakomego, ks. Emanuela Grima, Emanuela Imieli, podkreśla udział Zofii Kossak-Szczuckiej, osiadłej na Śląsku, wspomina wszystkie próby literackie w ostatnich latach podjęte. Twórczość Śląska wysuwa się coraz bardziej na czoło twórczości regionalnej i zdobywa coraz nowe pozycje w piśmiennictwie polskim. (kr)

OBCY O TEM MILCZĄ, ALE CZEMU MY?

Nie ustępujemy miejsca tak łatwo — Kraków i Kazimierz nad Wisłą — Polska i Hiszpanja — Jedni nie mówią bo nie chcą, drudzy, bo nie wiedzą — Dość „cegiełek”, czas budować — Trzeba nam wielkiego dzieła — Kto je może stworzyć? — Największy kapitał narodu.

Miejsce jakie zajmuje architektura i sztuka polska w dorobku ogólnoswiatowym bynajmniej nie jest wspólne z jej istotną wartością. Zdając sobie sprawę, że nie odegramy tej roli w dziejach kultury europejskiej, co Włochy lub Francja, narody w tej dziedzinie przodujące, nie powinniśmy się wszakże godzić na ustępowanie z placu przed twórczością narodów pomniejszych. Tymczasem dla przyczyn, których tutaj nie zamierzam rozstrząsać, nawet obszerniejsze dzieła o sztuce, wydawane w ostatnich czasach (o dawniejszych nawet nie wspominam) ciągle podają nader skąpe, albo nie podają żadnych wiadomości o tem co się w Polsce działo, chociaż mamy pełne prawo twierdzić, że Kraków jest jednym z najciekawszych miast szesnastego wieku w Europie, a palców jednej ręki starczy dla wyliczenia ołtarzy, które można porównać z witoszowskim (czy witoszowskim jak chce ostatnia moda) Najświętszej Panny Marji w Krakowie.

Podobnie rzecz się ma z Kazimierzem nad Wisłą, któremu należy się conajmniej równorzędne stanowisko z hiszpańskim stylem „plateresco”, tak wysoce cenionym przez kulturę angielską. Dom świętego Krzystofa można śmiało postawić obok „casa de los picos” lub „casa del Cordon” w Segovii. Jeśli zaś chodzi o romantyczność trudności komunikacyjnych, z jakimi związane jest poznanie zabytków polskiego renesansu, to i pod tym względem nie ustępujemy Hiszpanji, która na zachodzie Europy zajęła w dziejach sztuki stanowisko aż nazbyt pokrewne naszemu, z tą różnicą, że o Hiszpanji się mówi, zaś o nas się milczy.

Toteż z łatwością wyczytamy w pierwszym lepszym „Lexykonie” mnóstwo wiadomości o drugorzędnych nawet artystach rosyjskich, którzy za zachodzie są ciągle jeszcze „trés chic”, a o nas nic! Niemcy milczą, bo... woła milczeć i co najwyżej zaszczycają nas adoptowaniem Stosza na rzecz Norymburgii, Francuzi milczą, bo inaczej musieliby zastanowić się nad rolą, jaką odegrał w dziejach sztuki francuskiej Stanisław Leszczyński ozdabiając Nancy i czyniąc z prowincjonalnej dziury ośrodek kulturalny, stanowiący mocny protest przeciw inwazyjnym wpływom wschodu niemieckokolońskich... Anglicy zaś milczą po prostu dlatego, że nic o nas nie wiedzą.

Na dobitkę nasz świat naukowy cierpi na chorobę „przyczynkarstwa”. Ciągłe dorzucamy „cegiełki”, zamiast ze zgrupowanych już cegiełek coś zbudować. W konsekwencji nietylko obcy ale nawet my sami nie o naszej sztuce nie wiemy. Trudno bowiem żądać od zwykłego śmiertelnika, by zagrzebywał się w rocznikach Akademii Umiejętności, w Sprawozdaniach Komisji do Badania Sztuki w Polsce, lub spierał w różnych „Tekach” i „Materiałach”...

W ostatnich latach prof. Władysław Tatarkiewicz podjął trud wypełnienia tej luki i zgrupował rozproszone w tym przedmiocie materiały dokonał syntezy, publikując w dziele zbiorowym „Wiedza o Polsce” artykuł o „Dziejach Architektury w Polsce”. Treść tego artykułu stanowi także przedmiot kilkakrotnych jego wyjazdów za granicę do Szwajcarii, Francji z odczytami.

Niewątpliwie jest to znaczny postęp, ale ciągle jeszcze nie posiadamy dzieła samoistnego.

To też wystąpienie moje dzisiejsze jest poniekąd apelem w tym kierunku, apelem, który kieruję pod adresem „Zakładu Architektury Polskiej” przy politechnice warszawskiej, a który w roku bieżącym obchodzi jubileusz swego dziesięciolecia.

O istnieniu tego „Zakładu”, po zagardką specjalistów, wie w Polsce niewiele osób pomimo, że wystąpił on nader okazałe na „Pewuce”. Ale wtedy było tyle do oglądania, że wiele się przeoczyło, a o wielu rzeczach się zapomniano.

Tymczasem Zakład Architektury Polskiej i Historji Sztuki jak brzmi jego tytuł oficjalny, jest instytucją, która w czasach przedkryzysowych obracała wcale pokaźną sumą ca 100.000 zł rocznie i zdołała nagromadzić w

swym dorobku naukowym około siedmiu tysięcy zdjęć fotograficznych i zgórz 1700 planów pomiarowych zabytków polskiej architektury. W bibliotece swojej zebrała 1767 tomów z zakresu historii architektury i sztuki a wreszcie, co bodaj najważniejsze, nawiązała bezpośredni kontakt z 73 instytucjami pokrewnymi za granicą!

Należy się zatem spodziewać w niedalekiej już przyszłości poprawy pozycji zajmowanej przez nasz dorobek kulturalno-artystyczny w literaturze światowej. W pracy tej „Zakład” postępuje konsekwentnie i planowo, dzięki energii i wytrwałości, a także fanatycznemu wprost umiłowaniu przedmiotu przez swego kierownika prof. dr. Oskara Sosnowskiego. Praca Zakładu zasługiwałaby na dłuższy artykuł, czego w granicach szczupłej korespondencji uczynić nie jestem w stanie.

Nawiązując wszakże do tego co powiedziałem na początku, nadmieniam, że w pracy propagandowej podjętej dla Sztuki polskiej otrzymał Zakład obecnie nową broń, w postaci swego „Biuletynu Naukowego”, drukowanego w języku polskim i francuskim, czasopisma, którego ukazał się obecnie już trzeci zeszyt, z niezwykłą jak na nasze stosunki wydawnicze punktualnością.

Dotychczas Zakład ograniczał się do wydawania dzieł większych, również uzupełnianych skrótami w językach obcych angielskim lub francuskim. W tym zakresie opublikowano trzy tomy „Biblioteki Zakładu Architektury Polskiej”, cztery tomy „Studiów do Dziejów Sztuki w Polsce” i dwa tomy wydawnictw popularnych.

W ostatnim wydanym trzecim zeszycie „Biuletynu” znajdujemy bardzo ciekawe zestawienia i wykresy dotyczące działalności Zakładu. Dowiadujemy się z nich, że pomimo katastrofalnego spadku zasłku finansowego w roku bieżącym wyrażającego się w 80 proc. zgorą (18.000.— wobec 99.000.— poprzedniego okresu), dorobek naukowy nie uległ zahamowaniu; w roku sprawozdawczym przybyło 535 fotografii (w poprzednim 492) i 78 planów (w poprzednim 169). Spadek liczby planów o 50 proc. wynika z konieczności ponoszenia poważnych kosztów administracyjnych, związanych z podrożami ekspedycy pomiarowych. Czemu to należy przypisać? Odpowiedź znajdujemy w tymże biuletynie w artykule prof. Sosnowskiego, który pisze na str. 108: „...Gdy w ciężkim okresie kryzysu ekonomicznego większość źródeł zasilających prace Zakładu zawiadła i nawet ilość godzin asystenckich, opłacanych przez państwo, uległa wydatnej redukcji, zwróciłem się do pracowników Zakładu z apelem do zdwojenia pracy, aby w miarę naszej własnej możliwości zmniejszyć klęskę, jaka nad instytucją zawisła. Nie zawiódłem się. Bowiem składając daninę bezinteresownej pracy zdali onę w oczach starszego pokolenia egzamin i dowiedli raz jeszcze, że największym kapitałem narodu są dzielni ludzie.”

Dr. Lech Niemojewski.
Warszawa.

Pisma nadesłane

„Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”. Nr. 2. Treść: „Realizm w prawie karnem” prof. J. Makarewicz. — „Akty prawne, rozpoczynające proces cywilny według k. p. c.” dr. K. Gidyński. — „Postępowanie upominawcze” przez dr. Z. Wasatowski. — „Odstąpienie od zasady „laissez-faire” w W. Brytanji dr. St. Janicki. — „Ubezpieczenia od bezrobocia i opieka społeczna nad bezrobotnymi” prof. X. A. Wóycicki. — Przegląd piśmiennictwa — „Przegląd prawodawstwa skarbowego” prof. R. Knapowski. — Kronika ustawodawcza. — Sądownictwo. — Kronika gospodarcza, socjalna i samorządowa. — Adr. Red.: Poznań, Zamek, Pok. 9.
„Zaranie Śląskie”. Zesz. I. Treść: A. Patkowski: „Śląska stolica Polski”. — J. Eysk: „Kapiel duszy”. — Zapowiedź. — Ks. A. Buzek: „Dziele polskośći w kościele ewangelickim na Śląsku”. — J. Zahradnik: „Zaprowadzenie kalendarza gregoriańskiego w „państewku bielskim”. — A. Jesionowski: „Rzut oka na współczesną literaturę śląską”. — J. Ślawiczek: „Wesele wałaskie w Cieszynskiem”. — Materiały — Notatki. — Recenzje i sprawozdania. — Przegląd muzealny. — Adres Red. Cieszyn, ul. Stalmacha 14.

W NAUKOWYM POZNANIU

OBRADY NAUKOWE

Wydział Lekarski Tow. Przyj. Nauk wspólnie z Poznańskim Tow. Ginekologicznym odbędzie posiedzenie w piątek, dnia 19 maja r. b., o godz. 20 m. 15 w Klinice Dermatologicznej (Szpital Miejski). Na porządku obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Pokazy — m. in. doc. Żuralski i dr. Motzke. 3. Wykłady: dr. Czyżak: „Wyniki lecznicze złośliwych nabłonniaków kosmówkowych na podstawie materiału Woj. Klin. dla Kobiet”; dr. doc. Bajorowski: „Peknięcie macicy na podstawie bliźny”, dr. Stöckla: „Obraz drobnowodowy przysadki mózgowej w nabłonniaku kosmówkowym” i dr. Szygowski: „O przedziurawieniach macicy na podstawie materiału Woj. Klin. dla Kobiet”.

RZĄD FRANCUSKI DLA NASZEJ KSIĄŻNICY UNIWERSYTECKIEJ

W marcu rb. otrzymała Biblioteka Uniwersytecka piękny dar rządu francuskiego, składający się z 73 dzieł w 95 tomach. Wzbogaca on cennie zbiory Biblioteki, zwłaszcza w okresie mocno uszczuplonych budżetów, nie pozwalających na normalny zakup wydawnictw zagraniczn. Z wdzięcznością podkreślić należy życzliwe stanowisko francuskiego ministerstwa oświaty, które w ten sposób przyszło z pomocą Bibliotece Uniwersyteckiej, przyczyniając się równocześnie do uprzywilejowania nauki i literatury francuskiej.

Najliczniej reprezentowane są w darze romanistyka (zwłaszcza współczesna twórczość literacka francuska), oraz księgoznawstwo i zdobnictwo książki. W znacznie mniejszym stopniu uwzględnione zostały inne dziedziny naukowe, np. językoznawstwo orjentalne, prawo, nauki społeczne, historia geografja i nauki przyrodnicze. Kilka dzieł ważniejszych z zakresu romantyki wymienimy przykładowo: 1. Frédéric Mistral „Lou trésor du félibrige” t. 1, 2. (Paris, 1930), 2. Emile Magne „Bibliographie générale des oeuvres de Nicolas Boileau-Despréaux et de Gilles et Jacques Boileau”, t. 1, 2. (Paris, 1929), 3. Louis Perceau „Bibliographie du roman érotique au XIX-e siècle”, t. 1, 2. (Paris, 1930); oprócz tego kilkadziesiąt tomów współczesnych autorów francuskich, jak n. p. Maurice Barrès, Henri Bataille, André Gide, Jean Giraudoux, Catulle Mendès, Georges de Portoriche, Marcelle Tinayre, Colette Willy, Colette Yver i in.

Księgoznawstwo i zdobnictwo książki reprezentuje szereg dzieł, w których niezmiernie instruktyną i interesującą treść walczy o lepsze z wytwornością wykonania graficznego oraz pięknem strony ilustracyjnej, tworząc całość o bardzo wysokiej wartości. Z tego zakresu należy wymienić m. in. następujące dzieła: 1. Marius Audin „Histoire de l'imprimerie par image”, t. 1—4 (Paris, 1929), 2. Les trésors des bibliothèques de France”, t. 1—3 (Paris, 1927/29), 3. Etienne Deville „La reliure française”, t. 1, 2. (Paris, 1930), 4. J. Lieure „La gravure dans le livre et l'ornement” (Paris, 1927), 5. L. Réau „La gravure d'illustration” (Paris, 1928), 6. P. Gusman „La gravure sur bois en France au XVIII-e siècle (Paris, 1929), 7. Eric G. Millar „La miniature anglaise du XIV-e et du XV-e siècle (Paris, 1928). Dzieła te opatrzone są wielką ilością prześlicznie wykonanych ilustracji, które ożywają niezmiernie przedmiot opracowany i uprzywilejniają go także szerszym warstwom czytelników.

Historja Uniwersytetów napisana przez Stefana d'Irsay ukazała się w Paryżu u Picarda, pod tytułem „Histoire des Universités francaises et etrangeres depuis les origines jusqu'à nos jours”. Obejmuje dwa tomy o 800 stronicach.

Krakowskie Tow. Miłośników Książki odbyło posiedzenie z referatem dr. T. Seweryna p. t. „O staropolskim zakonie bibliofilskim”.

Książki nadesłane

Dr. Feliks Pohorecki: „O dawnych strzelnicach i pieczęci Bractwa Strzeleckiego w Poznaniu”. Nadd. z „Kroniki m. Poznania”. 1932. Wyd. Magistrat w Poznaniu.
Kazimierz Brończyk: „Król Stefan”. Dramat w 5 aktach. Lwów 1933. Skł. gł. Książnica - Atlas.
Teresa Elster: „Misterja i mozaiki”. Warszawa 1933. Skł. Gł. Księg. „Przeglądu Katolickiego”.
Witold Kuczewski: „Rolnicza polityka konwerysja Niemiec w latach 1930—1933”. Warszawa 1933. Nakł. Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

W obronie prawdziwej kultury

Wychodzący w Warszawie, ze wszech miar godny uwagi dwutygodnik literacki „Zet” ogłasza w numerze swym z dnia 1-go maja r. b. protest przeciw dokonaniu przyznaniu nagrody literackiej m. Warszawy Tadeuszowi Żeleńskiemu (Boyowi). Przyczyną tu ważniejsze wyjątki z tego protestu:

„Tadeusz Boy-Żeleński w ostatnich latach swej działalności przekroczył granice, w jakich uczciwy pisarz, szermierz słowa, utrzymać się powinien. Człowiek ten zmierza systematycznie i bezwstydnie do podważenia zasad moralnych, do obniżenia kultury intelektualnej, do wyrzucenia wszystkich wartości duchowych, będących busolą jednostek i narodów w ich postępie.

„W swej herostratowej robocie nie może się on zastaniać nieświadomością zła, które czyni, gdyż głosy ludzi trzeźwych i rozumnych ostrzegają go niejednokrotnie przed ponuremi skutkami tego dzieła. Na ostrzeżenia i zarzuty nie miał on nigdy innej odpowiedzi, jak brudny żart i szyderstwo.

„Przyznanie takiemu człowiekowi nagrody literackiej jest złożeniem uwierzytelniającego podpisu pod wszystkie jego praktyki społeczno-obyczajowe. Znaczy to, że większość członków sądu konkursowego nietyl-

ko solidaryzuje się z temi szkodliwymi czynnościami, ale uważa je za godne pochwały i uwieńczenia wawrzynem zasługi. To już zaczyna być groźne, dlatego też podajemy tutaj, na wieczną pamiątkę rzeczy, nazwiska tych ludzi: Juliusz Kaden-Bandrowski, Emil Breiter, Stefan Kiedrzyński, Emil Parandowski, Leon Pomirowski i Józef Ujejski.

„Boy-Żeleński wziął sobie wyraźnie za zadanie: 1. spłylenie umysłowości polskiej, 2. rozkład pojęć moralnych, 3. odwrócenie sztuki od jej ideału metafizycznego ku kałużom taniego plotkarstwa i rozwydrzenia seksualnego.

„Pozostanie to na zawsze plamą na honorze dziejowym Polski, że w czasie, gdy inne narody tworzyły w konwulsyjnym wysiłku wielkie, niezwykłe heroiczne prądy ideowe, myśmy zdobyli się w blasku odrodzenia swej państwowości, tylko na małoduszny plugawy hedonizm, podniesiony do godności programu społecznego.

„Dla samej rehabilitacji przed sądem przyszłych pokoleń nie wolno nam wahać się ani na chwilę z rzuceniem słów protestu, aby nie mniemał kiedyś, że Polska lat 30-tych nie rozumiała potworności tego faktu.”

Nieodwołalnie ostatnie 2 dni w Poznaniu!

Cyrk Staniewskich, Wały Zygmunta Augusta

Dziś w środę, 17 maja 2 przedstawienia o godz. 4 po poł. i 8,15 wiecz.
W czwartek, 18-go maja, o godz. 8,15 wiecz. dg 3 502

ostatnie przedstawienie i zamknięcie cyrku!

Damy bezpłatnie: Każdy z panów wprowadza jedną panią za jednym biletem. lub 2 panie wchodzi za jednym biletem. **Przebojowy, rozkoszny program!**

Promieniowanie słońca ulegnie zmniejszeniu w dwóch następnych latach

Według doktora C. Cz. Abbot'a, profesora obserwatorium astrofizycznego instytutu Smithsona w Waszyngtonie, znanego specjalisty w badaniach słońca, należy oczekiwać w najbliższych dwóch latach pewnego zmniejszenia się promieniowania słonecznego. Nie oznacza to bynajmniej, że w tym okresie ziemię nawiedzi fala zimna, lecz jedynie, że kula ziemską, w swej całości, otrzyma ilość nieznacznie mniejszą ciepła od tej, jaka do niej dochodzi normalnie.

„Jestem głęboko przekonany — oświadczył prof. Abbot, że głównym powodem odchylenia, jakie przeżywamy w średnich miesięcznych temperaturach w różnych miejscowościach kuli ziemskiej, są okresy, odpowiadające złączonej działalności siedmiu okresów, odnoszących się do tyłu odmian słonecznych”. Do wyników tych doszedł uczony po długoletnich badaniach i wyliczeniach. Podobna przepowiednia, ogłoszona przez prof. Abbot'a dwa lata temu, doznała całkowitego potwierdzenia. Wówczas oświadczył on, że słońce dostarcza ziemi więcej ciepła, niż normalnie co sprawdziły dobitnie jego badania, jak również badania innych badaczy astronomicznych.

Okresy, stwierdzone przez prof. Abbot'a, odpowiadają liczbom 7, 8, 11, 21, 25, 45 i 68 miesięcy. Jeśli się ułoży graficznie owe siedem okresów w jeden, otrzyma się wykres różnicowy promieniowania słońca na podstawie którego można zgóry przewidzieć, jaki będzie przebieg tego promieniowania. W Ameryce spodziewają się, że badania Abbot'a przyczynią się praktycznie do przewidywania pogody. Oczywiście w przewidzeniu warunków meteorologicznych — oświadcza uczeni — należy uwzględnić jeszcze wiele innych elementów, wahaających się zależnie od miejsca, jak góry, pustynie, roślinność, jeziora, rzeki, morza, prądy oceaniczne, mglistość, wilgoć i t. p. które działają różnie, zależnie od miejscowości, komplikując znacznie samo zagadnienie.

Uwagi te, jeśli wstrzymują uczonych do wydania ostatecznego sądu o nowych badaniach prof. Abbot'a, nie przeszkadzają laikom do wielkiego zainteresowania się tą uczoną, która — jak donosi prasa — do głębi poruszyła najszerze warstwy społeczeństwa w Stanach Zjednoczonych. S. F.

Nowy sposób tracenia skazańców

Władze więzienne w stanie Nevada w Stanach Zjednoczonych, dokonały w tych dniach — jak donosi paryskie wydanie „New York Herald”, doświadczenia, które mu poddano skazanego na śmierć Elmera Millera mordercy własnej młodej żony. „Doświadczenie wypadło znakomicie” oświadczył naczelnik więzienia w Carson City omawiając nowy sposób tracenia, a raport urzędowy stwierdza, że „Miller skończył wśród delikatnego zapachu kwiatów międzałów”. Poza kwiatami międzałami — umieszczono w kaźni skazańca na czynie z kwasem siarczanym, do którego

w krytycznej chwili wrzucono kilka pastylek piorunująco działającej substancji trującej. W niespełna 15 sekund celem śmierci zapełniły pachnące gazy tak wielkiej siły, że skazaniec utracił zmysły. Kilkanaście osób przyglądało się egzekucji przez okienko, zaopatrzone w dwie grube kryształowe szyby. Lekarz więzienny oświadczył, że Miller skończył po 9 minutach. S. F.

Czosnek przeciwko zwapnieniu naczyń

Sok czosnku jest, jak wiadomo, domowym środkiem leczniczym, którego istotną wartość do niedawna jeszcze negowała nauka. W ostatnich jednakże czasach doświadczenie, że szczególnie przy zwapnieniu naczyń, sok czosnku poszczycić się może dobrymi wynikami, potwierdzone zostało eksperymentami naukowymi. Pewna ilość kotów otrzymywała obfite dawki naświetlonej ergosteryny. Substancja ta, która, jak wiadomo, identyczna jest z przeciwrachityczną witaminą D, powoduje u kotów i innych zwierząt sztuczne zwapnienie naczyń. Także u ludzi zaobserwowano już podobne zjawisko. Zapomocą soku czosnkowego zdołano koty te wyleczyć znowu z sklerozy.

Na czym polega siła lecznicza czosnku i czy w równie mierze działa także u ludzi, muszą wykazać jeszcze dalsze doświadczenia. W każdym razie okazuje się, że nowoczesna medycyna posługuje się nie tylko nowymi skomplikowanymi metodami leczniczymi, lecz sięga także do dawnych doświadczeń, które przez długi czas były ignorowane. W i P

ABARID = PUDER

nie zatyka por, nie psuje cery, nie zawiera metali. ng 9 571

Projekt reorganizacji Teatrów w Szwecji

Szwedzki minister oświaty, Mr. Artur Engberg, podjął inicjatywę reorganizacji i unifikacji teatru w Szwecji. Na wniosek Mr. Engberga powstał specjalny komitet rządowy, którego zadaniem jest szczegółowe opracowanie planu reorganizacji teatrów szwedzkich.

Według tego planu, który ma być następnie zatwierdzony przez rząd, Królewski Teatr Dramatyczny w Sztokholmie, a także Królewska Opera w Sztokholmie mają zorganizować specjalne tournée po całym kraju i dawać przedstawienia we wszystkich, nawet najmniejszych miastach szwedzkich. Zespoły tych teatrów składać się będą z najlepszych sił artystycznych, celem tych objazdów będzie umożliwienie wszystkim mieszkańcom Szwecji oglądania pierwszorzędnych przedstawień i szerzenia w ten sposób kultury artystycznej. We wszyst-

Obuwie Fr. ROGOZIŃSKI i S-ka

eleganckie — solidne — tanie

WIELKI MAGAZYN OBUWIA — POZNAŃ, STARY RYNEK 64. Pr. 10 107-18-2

SPORT

Automobilizm

Przed międzynarodowym wyścigiem we Lwowie. Dotychczasowa lista zgłoszeń zawiera następujące nazwiska: drużyna Scuderia - Ferrari („Alfa Romeo”); Sienna Fardini, Cararoli, Landi i Zanelli. Posiadacz wszystkich rekordów skandynawskich, Björnstedte (Oslo) na „Alfa Romeo”. Czesi — Soyka na „Bugattim” i Kubicek. Francuzka p. Itier na „Bugattim”. Francuz Veyron na „Bugattim”. Z naszych zawodników: Koźmianowa na „Bugattim”, Ripper i Holuj — obaj na „Bugattim”. Przyjazd Stucka uzależniony jest od dostarczenia mu na czas wozu przez niemiecki Autounion. (PAT)

Lekka atletyka

Belgowie w Poznaniu. 4 czerwca br. odbędą się na stadionie miejskim międzymiastowe zawody Bruksela i Poznań. Program obejmuje następujące konkurencje: biegi 100, 400, 800, 3000 m, 110 m pł., sztafeta szwedzka, skok o tyczce, rzut oszczepem, dyskiem, pchnięcie kulą.

Mistrzostwa klasy B męskie i kobiece odbędą się w niedzielę na stadionie miejskim o pełnym programie mistrzostw. Są one dalszym etapem walki o tytuł najlepszego klubu OZLA i na podstawie doskonałych wyników mistrzostw kl. C zapowiadają się bardzo ciekawie. Mistrzostwa odbędą się przed i popołudniu.

Wynik meczu AZS — Poznań i Sokół Bydgoszcz był 42:42.

Piłka nożna

W trzecim z kolei meczu ligowym spotkają się w niedzielę o godz. 17 „Warta” i „Ruch”. Spodziewamy się, że ostatnie dwie porażki, które „Warta” poniosła nie wskutek dobrej gry swych przeciwników, lecz innych od niej niezależnych względów, nie zniechęcą „zielonych”. Drużyna „Warty” będzie się starała o rehabilitację na oczach swych sympatyków, a ponieważ „Ruch” znajduje się w bardzo dobrej formie, zatem mecz zapowiada się bardzo ciekawie i emocjonująco.

Tennis

Rozgrywka finałowa o mistrzostwo Austrii w grze mieszanej między parą francusko - amerykańską Brugnon i Jacobs a parą polsko - węgierską Jędrzejowska i Kehrling nie doszła do skutku z powodu wyjazdu Brugnon. Wobec tego zarządzono losowanie. Wygrała para Jędrzejowska, Kehrling.

Skład Polski na mecz z Monako. W Katowicach 23, 24 i 25 maja odbędzie się mecz tenisowy o programie davisowym Polska i Monako. Goście przyjeżdżają w składzie Landau, Galeppe, Barw Polski bronić będą Hebda i Wittman w grze pojedynczej a Popławski i Warmiński w podwójnej. Przed przyjazdem do Katowic reprezentacja Monako rozegra mecz z Krakowem. — W związku z powyższym zestawieniem naszej reprezentacji należy stanowczo zaprotestować przeciwko udziałowi Wittmana, który wykazał na meczu z Pragą, że nie dorósł jeszcze do takiego poziomu. Naszym zdaniem grać powinien Warmiński, względnie Stolarow.

Znana tenisistka niemiecka Aussem wraca stopniowo do swej dawnej formy. Wykazał to mecz Aussem — Krahwinkel, zakończony zwycięstwem Aussem w stosunku 4:6, 6:1, 6:4.

Wyrok uwalniający w sprawie „I. M. P.”

Dzisiaj rano zapadł w sądzie okręgowym wyrok w procesie dyrektora Trzcńskiego przeciw pp. Swinarskiemu, Mąkowskiemu i Hildebrandtowi o zniewagę. Ponieważ do ugody stron nie doszło, sędzia dr. Woźniak udzielił głosu zastępcy oskarżyciela prywatnego adw. Affendzie oraz obrońcy oskarżonych adw. Paszkiewiczowi. Po krótkiej przerwie sąd wydał wyrok, uwalniający pp. Swinarskiego i Mąkowskiego a umarzający sprawę w stosunku do p. Hildebrandta. W motywacji sędzia dr. Woźniak podkreślił, że z powodu braku przedmiotowej istoty czynu wydaje wyrok uwalniający. Sąd nie dopatrzył się zniewagi w ogłoszonej przez pp. Swinarskiego i Mąkowskiego notatce.

Otwarcie sezonu wiosennego w K. S. P. K.

Jak się dowiadujemy, Klub Szyderców „Pod Kaktusem”, zamknąwszy w ostatnią sobotę sezon zimowy, ma zamiar w najbliższą sobotę rozpocząć sezon wiosenny. Na tej premierze, która będzie rewelacją w życiu kulturalnym Poznania, wystąpi podobno, poza Szydercami, szereg wybitnych gości; jak nas informują, pozyskano również fenomenalnego Zygmunta Grocholskiego. (Zygro).

„Kobieta, która wie czego chce...”

Dziś, w środę, po raz ostatni w sezonie dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego” oraz „Ilustracji Polskiej” po cenach o 50 proc. niższych

W ostatniej chwili przypominamy, że dzisiaj t. j. w środę dn. 17 maja r. b. o godz. 8 wieczorem w Teatrze Wielkim odbędzie się nieodwołalnie ostatnie w sezonie bieżącym przedstawienie przepięknej operetki Straussa „Kobieta, która wie czego chce”, zakupione specjalnie dla Czytelników pisma naszego oraz „Ilustracji Polskiej”. Arcyciekawe i pełne czarujących melodii to arcydzieło lekkiej muzyki jest obecnie „przebojem” największych scen stolic europejskich; nic zresztą dziwnego, — tak bowiem treść sama, jak i strona muzyczna stanowią wprost rewelację w tym kierunku. Tytułową postać odtwarza gwiazda filmowa światowej sławy — Helena Makowska, która rolę tę wkrótce kreować będzie po kolei: w Paryżu (po francusku), w Londynie (po angielsku) i w Rzymie (po włosku). Środowe przedstawienie „Kobiety” jest równocześnie pożegnalnym występem wielkiej

artystki. Partnerem jej będzie najznakomitszy reżyser operetkowy, zwany „polskim René Clairm” — Witold Zdzitowiecki. Poza tą parą znakomitych gości udział w przedstawieniu bierze cały zespół operetkowy naszej sceny w osobach pp. Leonowicz, Gruszczyńskiego, Peteciego, Rychtera, Senddeckiego, Szpingera i Zalewskiego. Przy pulpicie dyr. Zygmunt Wojciechowski. Reszta biletów w administracji „Kurjera Poznańskiego” do godz. 6 popoł., a od godz. 6,30 w kasie Teatru Wielkiego. **Czytelnicy! korzystajcie z tej ostatniej okazji zobaczenia naszej sławnej artystki — Heleny Makowskiej!**

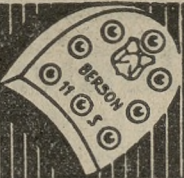
Kupon

do nabycia 2 biletów z 50% zniżką na operetkę w Teatrze Wielkim we środę, dnia 17 maja r. b.

Eleganckie,
wygodne,
trwale i tanie

Berson

OBCASY GUMOWE

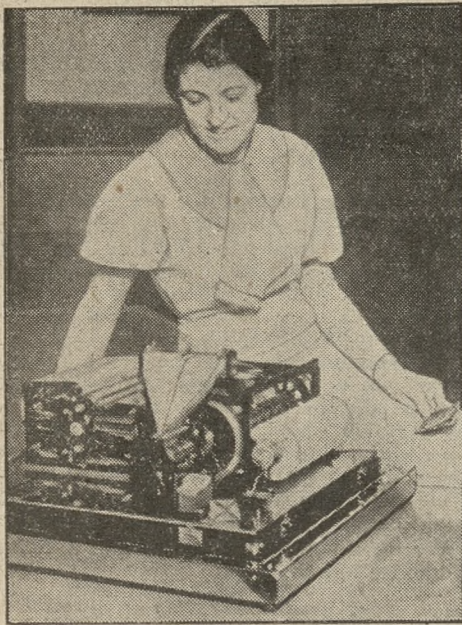

ng. 9813

Wyrób krajowy.

15 tysięcy bezpiecznych majątków.

Według ciekawych obliczeń, w województwach wileńskim, nowogrodzkim i poleskim istnieje przeszło 13 tysięcy gospodarstw i domów bezpiecznych. Właściciele wyjechali podczas wojny do Rosji, skąd już nie wrócili. Opracowywana jest obecnie ustawa, dotycząca bezpiecznego mienia. Spadkobiercą może być krewny, o ile się znajdzie, lub skarb państwa.

Najmniejsza maszyna drukarska na świecie. Lilipucik ten jest modelem olbrzymiej maszyny rotacyjnej, wykonanej przez pewną fabrykę amerykańską dla wystawy chicagowskiej. Mała ta maszyna rotacyjna drukuje normalnie miniaturowe gazetki.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań-Fara.** Zebranie plenarne odbędzie się dn. 17 bm. o godz. 19 w salce parafjalnej przy ul. Golebiej.

Restauracja Hotel Polonja Grunwaldzka 18

poleca bezpłatnie salę i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości Kuchnia wyborcza
Ceny niskie! z 18 886

Gwiazdy filmowe z Hollywood są kapryśne. Co chwilę zmieniają modę. Obecnie np. ogarnął je szal kolarski, i to „wielosiedzeniowy”. Tendemy 4-siedzeniowe pasjonują je specjalnie.

— **Grono Przyjaciół Sceny Polskiej.** Zebranie w czwartek, 18 bm. w lokalu p. Ruskowiaka przy ul. Stromej 24-25 o godzinie 20.

— **Klub Damskich Fryzjerów.** Zebranie informacyjne odbędzie się dnia 17 b m. o godz 20 w lokalu p. Jarockiej przy ul. Maształarskiej 8a

— **Stow. Absolwentów Wyższej Szkoły Handlowej.** W dniu 18 bm. o godz. 19 odbędzie się w gmachu W. S. H. zebranie informacyjne w aktualnych sprawach

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dn 18 bm. o godz 20 w „Ognisku” przy Al. Marcinkowskiego 26. drugi dom ogroduwy Na porządku obrad referat p. Wojciechowskiego na temat: „Sztuka przemawiania”.

— **Klub Sportowy „Naprzód”.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 18 bm. o godz 20 na salce p. Koniecznego, ul. Marształarska

— **Komitet Zjednoczonych Towarzystw Poznań-Winiary.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 20 bm o godz. 19 w lokalu p. Kotlińskiego ul. Obornicka 37.

— **Tow. śpiewu im. F. Nowowiejskiego** urządza w sobotę, 20 bm. o godz. 21 w sali „Boulevard” zabawę.

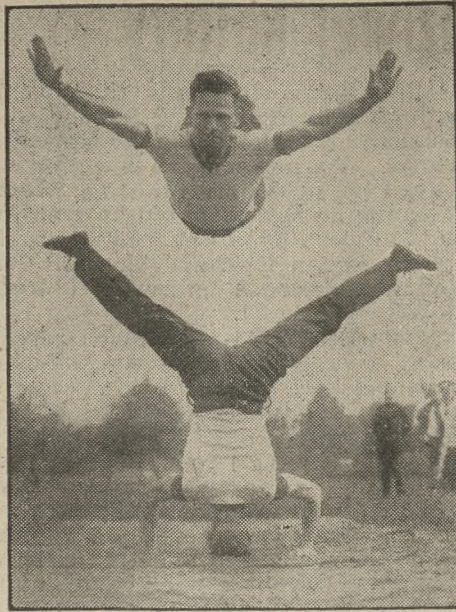
MYDŁO BEBE SZOFMANA
niezastąpione dla dorosłych o wrażliwej cerze.
nr 9 635

RADJO

Czwartek, dnia 18 maja 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 10.00 (Warszawa); godz. 12.35 (W); godz. 14.00 giełda pien.; godz. 16.40 odczyt z cyklu „Umiłowanie przyrody ojczystej” („Przyroda Pomorza”) — wygl. prof. U. P dr. A. Wodziczko; godz. 17.00 (W); godz. 18.00 kronika artystyczna; „Najnowsze prądy w malarstwie” (od II) — wygl. dr. I. Piotrowska; godz. 18.15 „Z nad krawędzi”; godz. 18.30 felj. roln. pt. „Czem jest w hodowli dobry stadnik” — wygl. p. M. Próchnicki; godz. 19.10 roln. skrzynka radj.; godz. 19.28 sygnał czasu; godz. 19.35 (W); godz. 20.40 duety operowe w wyk. art. opery poznań. pp W. Łuczyńskiego (tenor) i N. Krzysztofa (bas); godz. 21.10 muzyka angielska w wyk. prof. F. Nowowiejskiego (organy); tr. z Auli U. P.; godz. 21.40 recital pieśni brazylijsko-hiszpańskich w wyk. p. L. M. Onyszkiewiczowej (mezzosopran); 22.10 dalszy ciąg opt. pt. „Szczęśliwej podróży” (z Warszawy); godz. 23.20 sygnał czasu — komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 10.00 audycja ku uczczeniu „Dnia Dobrej Woli” zorganizowana przez Kuratorium Okręgu Szk. Warsz.; godzina 11.40 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 tańce polskie w wyk. orkiestr dętych (płyty); godz. 12.35 poranek szkolny; godz. 15.25 utwory Chopina (płyty); godz. 15.35 „Przegląd czasop. kobiecych” — omówi p. M. Ankiewiczowa; godz. 15.50 sławni skrzypkowie na płytach; godz. 16.25 francuski (kurs średni); godz. 16.40 odczyt z Poznania; godz. 17.00 koncert kameralny z płyt; godz. 17.40 odczyt; godz. 18.00 muzyka lekka z café „Adria”; godz. 19.20 kwadrans literacki — fragment z powieści H. Boguszewskiej; pt. „Ci ludzie”; godz. 19.35 pras. dz. radj.; godzina 19.45 audycja poświęcona twórczości Cyprjana Norwida w opracowaniu R. Zrębowicza; w programie: Wstęp — R. Zrębowicza, słuchowisko pt. „Kleopatra”, opracowanie muzyczne St. Nawrockiego; godz. 20.40 tr. z teatru „8.30”; komedia muzyczna w 5 odsłonach E. Kuenneke „Szczęśliwej podróży”, libretto w opr. J. Krzewińskiego i L. Brodzińskiego; godz. 23.20 muzyka tańeczna.

Próby ćwiczeń dla wielkiego, t. zw. królewskiego turnieju gimnastycznego wojska angielskiego, w South Aldershot Zdjęcie powyższe przedstawia rzeczywiste oryginalny moment sportowy.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 20.15 międzynarodowy turniej fort Fr. Liszta, 22.30 muzyka lekka; **Praga** (489 m) 20.15 koncert — wspomnienie pierwsze; audycji 18. 5. 1923, 21.00 koncert; **Wiedeń** (517 m) 21.00 koncert symfon., 22.35 gramofon; **Medjolan** (501 m) 20.30 „Germania” op. Franchetti’ego; **Rzym** (441 m) 20.45 muzyka lekka.

Białe zęby Chlorodont

ng 9441

TEATRY

Teatr Wielki.

Dziś w środę 17 maja. nieodwołalnie po raz ostatni, operetka O. Straussa „Kobieta, która wie czego chce” z gwiazdą filmową Heleną Makowską w roli tytułowej. Przedstawienie to dla Czytelników pisma naszego i „Ilustracji Polskiej”.

Jutro w czwartek teatr nieczynny
Pojutrze w piątek ostatnie przedstawienie operowe w sezonie bieżącym, które wypełni arcydzieło Rossiniego nieśmiertelny „Cyrylik Sewilski”. W operze tej wystąpią gościnnie: chluba polskich śpiewaczek zwana w Europie „polskim słowikiem” Ewa Bandrowska, rewelacyjny baryton, Jerzy Czapliski, Marja Janowska-Kopczyńska i Tadeusz Szymonowicz, tenor liryczny opery lwowskiej.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 16 bm. zgłoszono: Stanisław Janke 1 mies. 6 dni. Hugon Tocki, kierownik rektyfikacji, 75 l. Marja Kurkowiakowa z domu Królikówna wdowa, 66 l. Weronika Obstowa, z domu Gorońska, wdowa, 75 l. Weronika Jandy, robotnica, 41 l. Jaroslawa Daszkiewiczowa, z domu Cunówna, wdowa, 76 l. Marja Molska, z domu Ziętkówna, wdowa, 65 l. Adam Wiśniewski, ślusarz, 27 l. Jan Kaleta, robotnik, 54 l. Stanisław Majchrzak, maszynista, 55 l. Jadwiga Palaczówna, krawcowa, 23 lata.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

„Najpotężniejsza wróżka świata”

Genjalny powieściopisarz francuski Honorjusz Balzac, wielki znawca charakterów, namiętności i życia wogóle, w powieści swojej „Kawalerskie gospodarstwo”, malując perypetje życiowe jednej z bohaterki tej powieści, pani Descoings, wypowiada bardzo ciekawe i przenikliwe uwagi o loterii klasowej.

— Loteria, ta najpotężniejsza wróżka świata, czyliż nie roztacza kręgu magicznych nadziei? — zapytuje Balzac i pisze dalej, „obrót ruletki, który ukazuje graczom stopy złota i rozkoszy, trwa jedynie mgnienie błyskawicy, podczas gdy loteria daje błyskawicy pięć dni trwania” (ciągnięcie ówczesne loterii we Francji trwało 5 dni).

W dalszym ciągu znakomity powieściopisarz tak ujmuje sprawę: „Gdzie jest dzisiaj potęgą społeczna, zdolna za czterdzieści sous (dwa franki, tyle kosztował los) uczynić was na przeciąg pięciu dni szczęśliwym i dać wam w marzeniu wszystkie rozkosze cywilizacji?” Następnie Balzac robi uwagę, że „namiętność ta jest zresztą zmuszona miarkować się wskutek odstępu czasu, jaki oddziela „ciągnięcia”, dochodzi do prostego i uderzającego swą słusnością wniosku, że jeżeli nawet ogarnie kogo namiętność do gry na loterii, to będzie to namiętność nieszkodliwa i nie rujnująca, dająca natomiast nietylko upust marzeniom, ale i możliwość marzenia te urzeczywistnić, a tęsknoty życiowe zaspokoić.

Uwagi te i refleksje robione były sto lat temu, a jakież aktualne i słuszne są one jeszcze dzisiaj. To też warto, aby zastanowić się nad niemi szczególnie ci, którzy dotychczas nie próbowali szczęścia na loterii i jak pisze Balzac nie oddawali się marzeniom o rozkoszach cywilizacji, które osiągnąć można przez wygraną.

Ażeby wszakże wygrać, należy kupić los 27-ej Państwowej Loterii Klasowej, której ciągnięcie I-ej klasy rozpocznie się 18-go maja.

n 9401

MALY ROZKŁAD JAZDY KOLLJOWEJ

Pomorsko - poznański
ważny od 15-go maja 1933 r.
na okres letni
nakładem z 18 848
Drukarni Toruńskiej S. A. Toruń
wyszedł już z druku i jest do nabycia w księgarniach i składach papieru.
Cena 1 złoty.

Janusz z Lubieszowa hr. Czarnecki

zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, po krótkich i ciężkich cierpieniach, dnia 17 maja 1933 r.

Eksportacja z pałacu do kościoła w Golejewku, oraz nabożeństwo żałobne i spuszczenie zwłok do grobów rodzinnych w sobotę, 20 maja o godz. 11.

O modlitwę za duszę ukochanego Zmarłego proszą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci, matka i rodzina.

Dnia 15 maja 1933 roku o godz. 12 w nocy zasnęła w Bogu, po ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najukochańsza i najdroższa żona, troskliwa mamusia, córka, siostra, wnuczka, synowa, bratowa, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Adamkiewiczów

Dr-owa Janina Jankowska

żona lekarza weterynarji

przeżywszy lat 23, o czym donoszą Krewnym i Znajomym

Poznań, Kościan, Lwów.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 19 bm., o godz. 5 z domu żałoby, ul. Botaniczna 10, na cmentarz jeżycki. Msza św. za duszę Drogiej Zmarłej odprawi się nazajutrz o godz. 8-mej w kościele jeżyckim.

w ciężkim smutku pogrążeni

mąż z córeczką i rodzina.

Msza św. za duszę Drogiej Zmarłej odprawi zg 18 898

We wtorek, 16 maja 1933 r. o godz. 18 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, brat i wuj, ś. p.

Bolesław Nowakowski

em. kierownik szkoły

w 63 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek 19 b. m., o godz. 5 po południu z kaplicy cmentarnej w Górczynie. Msza św. w poniedziałek, 22 bm. o godz. 8 w kościele na Łazarzu.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, ul. Kaźm. Jarochońskiego 43.

dg 3501

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonja”. Towarowa 25. Tel. 31-30.

Dnia 15. bm., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz kochany syn, najdroższy brat i szwagier, ś. p.

Adam Wiśniewski

przeżywszy lat 27. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 18. bm. o godz. 4 z kostnicy cmentarza jeżyckiego, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona

zg 18 889

rodzina.

Poznań, Dąbrowskiego 64.

Dnia 16 maja 1933 roku, zmarł długoletni członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Stanisław Majchrzak

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 19 bm., o godz. 16, z domu żałoby, ul. Czajcza 12, na cmentarz Ks. Ks. Zmartwychwstańców w Dębcu. O liczny udział członków w pogrzebie prosi Zarząd Tow. Młod. Przemysłowców w Poznaniu. Wypadek 282. zg 18 893/4

Przewielebnemu Duchowieństwu, Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym za dowody współczucia i oddania ostatniej posługi najdroższemu ojcu i dziadkowi, ś. p.

Antoniemu Degórskiemu

składamy

serdeczne podziękowanie.

zg 18 887

Rodzina.

Dnia 15 maja 1933 r., o godz. 9, zmarł, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany ojciec, teść, dziadek i pradziadek, ś. p.

Kazimierz Tomaszewski

przeżywszy lat 84. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 18. 5. 33 o godz. 5.15, z kaplicy cmentarza O. O. Zmartwychwstańców w Dębcu, o czym donoszą w smutku pogrążeni dzieci, wnuki i prawnuki. Poznań, pl. Sportowy, Berlin. Kruszwica.

Skład rzeźniczy

narożnik obszerne warsztaty, 5 pokoi, dobre położenie, zg 18 895

wydzierżawię.

BITTNER, Wierzbicice nr. 23.

Korzystnie do wynajęcia skład w centrum

narożnikowy, Poznań, ul. Nowa 1

dwa duże okna wystawowe, jasna sucha piwnica od 1. 6. rb. Inform. The Gentleman, Poznań, 27 Grudnia 4 telefon 31-69

Pg 10 656-20-22

OLEJARNIA

parowa w bardzo dobrym stanie w centrum miasta powiatowego w Poznańskim — 3 prasy hydrauliczne — budynki masywne — kompletne urządzenie — dobrze zaprowadzona do sprzedania na korzystnych warunkach. Zgłoszenia uprasza się kierować do „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod 54,494.

Pg 10 655-54,494

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. Cena 18.90 zł. Mat. Poznań, Składowa 5/7. dg 2 723

Deski stolarskie

6/4" sosnowe, trzyletnie, mam jeszcze na sprzedaż.

Fr. Polaszek

Tartak parowy
Gostyń (Wlkp.)
nr 9801

Noże i widelce

Łyżki, łyżeczki,
Młynki do kawy,
Żelazka do prasowania,
Garnki aluminiowe,
Wagi kuchenne,
Wanny do prania,
Łózka żelazne,
Karnisze do okien

poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład telaza

Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43
Pg 10 660-20-31

WILLE

solidną 10 pokojową z elektr. oświetleniem, telefonem, kortem tenisowym, 10 morg. ogrodem oraz przynależną mniejszą willą dla ogrodnika (3 pokoje, kuchnia, garaż, stajnia, wozownia itd.) w najpiękniejszej leśnej okolicy Poznania w Starem Puszczykowie sprzedam na dogodnych warunkach Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 20.28. Pg 10 657-20,28

Proszę zachować!

Zakładam księgowość wszelkich rodzajów, prowadzę takową ryczałtowo lub dozorczo. Specjalność: wysośrodkowywanie niecisłości buchalteryjnych, uzgodnienia kont wekslowych, akceptów, dłużników i wierzytelni z wynikiem księgi głównej — pod gwarancją. Prawidłowa księgowość gospodarstwa i w mlecarniach. Ceny umiarkowane.

Władysław Taborski

Poznań, Grunwaldzka 33, m. 8, tel. 76-40.

SKŁAD BRONI

przedam natychmiast
ulica WJAZDOWA nr. 10

zg 18 898

Sprzedż z Masy Upadłościowej

M. Hoffmann i S-ka

Górna Wilja 134a, telef. 75-07

wyrobów cementowych: płyty, rury, słupy żwir i kamienie, wozy, narzędzia i różne artykuły budowlane codziennie od 8.30 do 13 — 15 — 18 po cenach wyjątkowych. zg 18 888

Fabryka wyrobów cementowych

w Poznańskim z kompl. urządzeniem — pokładami żwiru 320 morg — własną boczną koleją, kanałem wodnym — masywne zabudowania, korzystnie do sprzedania Zgłoszenia uprasza się kierować do „Par” Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod 54,491. Pg 10 654-54,491

SPRZEDAŻ — WYDZIERŻAWIENIE

DOMU ZDROWIA

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W POZNANIU

sprzedaż względnie wydzierżawia Dom Zdrowia położony w Międzychodzie n/Wartą przy ul. Wronieckiej 5.

Budynek w bardzo dobrym stanie, dwupiętrowy, o 30 pokojach (1-3 osob.), około 80 łóżek, sali jadalnej, czytelnicy i ubikacji gospodarczych, — kuchnia nowoczesna z chłodzią automatyczną.

Dom zaopatrzonej w centralne ogrzewanie, własne wodociągi, gaz, elektrykę, kanalizację i kompletne umeblowanie. Meble, bielizna i t. p. utrzymane w bardzo dobrym stanie.

Miejscowość położona uroczą nad jeziorem z pobliskimi lasami. Miasto posiada wzorowy zakład kąpielowy z urządzeniem do wodolecznictwa, nowoczesną pływalnię, plażę i t. d.

Dom Zdrowia nadaje się wybitnie na letnisko względnie uzdrowisko. Reflektanci, w razie chęci obejrzenia obiektu lub zasięgnięcia wyczerpujących informacji, winni zgłosić się do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, pokój 46.

Stosownie do § 5 statutu miejscowego z dnia 21. III. 1912 o kanalizacji miasta Poznania i pobieraniu opłat za korzystanie z kanalizacji oraz § 47 ustawy z dnia 11. 8. 23 o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych i uchwały Rady Miejskiej z dnia 10 maja 1933 ogłaszamy, że lista opłat kanalizacyjnych za czas od 1. 4. 33 do 31. 3. 34 jest wyłożona do wglądu w czasie od 18-31 maja 1933 w Ratuszu — Stary Rynek II piętro, pokój 35 w godzinach od 10-13-tej.

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Dziembowie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Dziembowo tom VI l. karty nr 226, na imię budowniczego Apolinarego Załachowskiego w Dziembowie, zostanie w drodze licytacji dnia 5. 10. 1933, o godzinie 10 przed poł., wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr 1. Nieruchomość o powierzchni 606,39 ha, składa się z roli i łąki. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego wynosi 6,53 tal. Cena wywołania, poniżej której nieruchomości ta nie będzie na licytacji sprzedana wynosi 4.850,45 zł. Tabele oraz wyciągi katastralne można przejrzeć w Sekretarjacie Sądu Grodzkiego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 21. 10. 1931. Chodzież dnia 6 maja 1933. Sąd Grodzki, ng 9397

Normy jednostkowe ustanowione w wysokości 0,344 zł od 1.— zł miejskiego dodatku do państwowego podatku od nieruchomości i niezabudowanych placów i 0,99 zł od 1 mb długości frontu. ng 9818/19

Poznań, dnia 16 maja 1933.

(—) Ratajski. (—) Ruge.

WYDZIERŻAWIENIE OWOCU

z alei czeresniowych nad szosami w powiecie obornickim na rok bieżący odbędzie się w piątek, dnia 2 czerwca 1933 r. o godz. 10 na sali hotelu p. Narożyńskiego w Obornikach. Wydzierżawienie nastąpi jedynie za natychmiastową zapłatą czynszu dzierżawnego. Warunki dzierżawy precyzyjnie zostaną w dniu przetargu. ng 9398

Wydział Powiatowy w Obornikach.

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Dębiczku i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Dębiczek tom I wykaz liczba 14 na nazwisko rolnika Wojciecha Ochowiaka w Dębiczku i jego żony Stanisławy z Wituckich, żyjących w ogólnej wspólności majątkowej, zostanie w drodze egzekucji przymusowej dnia 27 lipca 1933 o godz. 10 przed poł. wystawioną na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem pokój nr 13 w obrębie Dębiczka położona nieruchomości składająca się z domu mieszkalnego z podwórkiem i ogrodem domowym, stodoły z 2 przybudowaniami, świnia, obory, stajni, karta mapy 1, parcele 52, 50, 51, 54, 55, pole, rola, pastwisko obszaru 7,88,50 ha. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 40,05 talarów, wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 75 mk. Matrykuła art. 17: Księga podatku budynkowego liczba 18. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 1 czerwca 1932 r. Sroda, dnia 12 maja 1933 r. Sąd Grodzki, ng 9398

Obwieszczenie. W tutejszym rejestrze spółdzielni Liczba 275 wpisano dnia 16 stycznia 1931 przy spółdzielni: Spółdzielnia Budowlana właścicieli nieruchomości terenu Dębina w Poznaniu, że nazwa spółdzielni brzmi odąd: Spółdzielnia Budowlana właścicieli nieruchomości Osady Dębina w Poznaniu z odpowiedzialnością udziałami Poznań. Celem spółdzielni jest umożliwienie jej członkowi stałego osiedlenia się przez wspólną gospodarkę i zakładanie ogrodników. Przedmiotem spółdzielni jest budowanie i administrowanie nieruchomości, budynków jako też skupowanie materiałów budowlanych i innych przedmiotów z wspólną gospodarką złącaną. Członek wpłaca swój udział ratami miesięcznymi w przeciągu dwóch lat. W miejsce ustępujących członków zarządu Michała Kordusa i Antoniego Waltera wybrano Bartłomieja Kasztelana i Stefana Sklepika, obaj z Poznania. Czas trwania spółdzielni jest nieograniczony. Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest Kurjer Poznański. Zarząd składa się z trzech członków. Uchwałą walnego zebrania z dnia 25 kwietnia 1930 przyjęto statut w nowym brzmieniu. Poznań, dnia 31 marca 1931 Sąd Grodzki, ng 9400

W rejestrze spółdzielni Liczba 21 wpisano dnia 9 maja 1933 przy spółdzielni: Bank Wielkopolski Spółdzielnia z odpowiedzialnością ograniczoną Poznań, że w miejsce zmarłego likwidatora Michała Rutkowskiego, likwidatorem jest urzędnik prywatny Andrzej Rosada z Poznania, ul. Strusia 6. Poznań, dnia 10 maja 1933. Sąd Grodzki, ng 9399

Majątek

około 1000 mórg, tylko pierwszorzędny, z wysoką wplatą kupię. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 18 897

„HAFTOPLIS“

wykonuje mierzki okretke dziurki wykończenie szali i falban (overlock), pisowanie deka tyzowanie haftu monogramy obciążanie guzików nadrabianie stoń podnoszenie oczek — terminowo najtaniej
St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok f. Czepeżyński i Kruk)
Filija Romana Szymańskiego 1 (pl. Św. Krzyski).
Pz 10 223-18 108

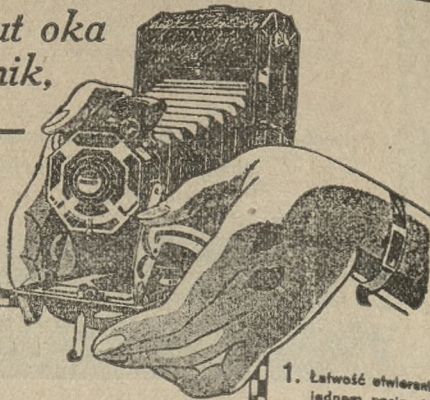
DLA WYBREDNYCH PANÓW!

Oddawna oczekiwane ostrza do golenia

„TRIUMF“ „NARODOWE“ I „RECORD“

już wszędzie do nabycia. Tg 1159

Jeden rzut oka w celownik, nacisnąć — i zdjęcie gotowe!

Nie zna trudności kto fotografuje kamerą „Kodak“

na wysokoczułych błonach „Verichrome“

Nowoczesna kamera, prosta i łatwa, daje doskonałe zdjęcia nawet niewprawnym amatorom

„Kodak“ 620 (6 x 9 cm) 616 (6 1/2 x 11 cm) dostępne wszystkim!

Każdy większy skład przyborów fotograficznych zademonstruje kamery „Kodak“ 620 od zł. 88.—

Żądajcie już

najczulszych wszechbarwoczułych błon zwijanych Kodak Super-Sensitive Panchromatic

KODAK, ROCHESTER — U.S.A.

Centrala na Polskę

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, plac Napoleona 5.

Tg 1211

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W poniedziałek, 22 maja br., o godz. 9.30 przed poł., przy ul. 27 Grudnia 17, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: większą ilość przedmiotów, nadających się dla cukierki jak: talerzyki, filiżanki, kubki, podstawki do szklanek, noże i widelce, lizaczki do ciast, tacki niklowe i blaszane, 1 biurko, krzesło, leżankę, lampę wiszącą i inne przedmioty za cenę szacunkową 10.295 zł. 10 gr. Obejrzyć można 10 minut przed przetargiem. Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. ng 9402
T. Bartkowiak, kom. Sądu Grodzkiego Rew. XV. Poznań, Wały Jagiello 3.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy millimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykiął: n 2395, z 21205, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Elektrolux
nowy sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 663

„Ariel“
500 cm w bardzo dobrym stanie sprzedam lub zamienię na samochód. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 808

Młyn parowy
dobrze prosperujący sprzedam. — Jednorazowy przemiał około 150 ctr na dobę, z obszernymi zaopodowaniami za 75 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdg 25 736

Radio - Ładownia
Poznań św. Marcin 15 tel. 13-33
Ceny ładowania znacznie niższe! 12 Ar zł 0.50 24 Ar. zł 0.80. dg 3 460

Motor
na sprzedaż na gaz ssany 40 KM w dobrym stanie. Oglądać można każdego dnia w biegu Urbański Pleszew Młyn. ng 9750

Stół
mahoniowy okrągły rozciągany. Stolarnia, Stowackiego 22 zdg 25 313

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórna 13
Pz 10 168-18 10

Maszynkę
gazowa o dwóch kolech tanio sprzedam Mickiewicza 7 III zdg 24 147

Rowery
pierwszorzednych marek od zł 180 odpowiedzialnym finansowo również ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9 zdg 3 374

Mereżkarke
sprzedam. Wielka 12. m. 7. zdg 25 721

Eleganckie gabinety nowoczesne
solidna praca. okazynie. Dominikańska 3. Pz 10 666-20 37

Piekarski piec
nowy, rurkowy do rozbiierania — sprzedam. Szule, Fabryczna 3. zdg 25 598

Skład
papieru powodu choroby tanio. — Adres Kurjer Poznański zdg 25 486

Emalja podłogowa
kilogram 2.35. Jaroszyk, Chwałiszewo 24 zdg 25 481

Skład
cukierków z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 25 565

Swetry
bluzki, bezkrawcowniki, sukienki, wykonuje, przerabia. Pracownia „Tricot“, Poczta 23. Pz 10 166-17 141

Plaszcze kostjumy damskie
po cenach rewelacyjnie niskich. Ołbrzymi wybór. Specjalny dział miodarowy. P. Szczawińska Ska, ul. Wodna 1. Przyjmuje asygnaty „Kredyt“. Pz 10 188

Maszyny
narzędzia do fabrykacji/palmików „Kosmos“ oraz maszyny biacharskie z powodu śmierci sprzedam. Dostawa państwowa na całą Polskę. Oferty do Jana Lewandowskiego Bydgoszcz, Długa 1, m. 4. ng 9718

Maszynę
damska Singera prawie nowa. tanio. Szewska 11. mieszkanie 4. zdg 26 048

Gabinet zł 350,—
używany, czarny solidny Dominikańska 3. Pz 10 671-20 39

Kuchnie zł 150,—
nowe, białe, dobrze wykonane. — Dominikańska 3. Pz 10 667-20 38

Aptekę
wraz z domem w małym mieście na Pomorzu blisko Wolnoke Miasta Gdańska sprzedam — zaraz szybko decydującemu się koleźce chrześc. posiad. większą zaliczkę. Zgłoszenia z wykazaniem gotówki upraszam do Kurjera Poznańskiego zdg 25 095

Krem Vaseline tłusty
aptekarka L. Sikorskiego wciera się zaraz po myciu twarzy na noc Udelikatnia cere. Działa odkażająco przeciw wrogom i innym nieczystościom skóry. Pz 9490-12 34

Lustra złoczone antyczne
wysokie, podstawa, bardzo piękne. okazynie. Dominikańska 3. Pz 10 669-20 41

Gotowalnia zł 100
dębowa, nowa, lustrem, bardzo ładna Dominikańska 3. Pz 10 670-20 40

Restauracje - kawiarnie
salka, mieszkanie, koncesja sprzedam powodu wyjazdu. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 765

Jadalnie używane: zł 150 — 250 — 500
jak nowe, solidnie wykonane. — Dominikańska 3. Pz 10 665-20 36

Garnitur klubowy gobelinowy
styl nowoczesny najnowszymi deseniami gobelinowy okazynie. Dominikańska 3. Pz 10 662-20 33

Piekarnię
zaprowadzona, urządzeniem zgodnym z przepisami, odstąpi wdowa. Pobjedzka, Rynek 3. ng 9 821

Piękny gabinet dębowy
używany, bardzo ładny, jak nowy, kosztował 3 500 obecnie tylko zł 800. Dominikańska 3. Pz 10 663 20 34

Dom
ze składem na wsi przy wiosecie, 8 pokoi, 2 morgi ogrodu sprzedam pow. Wzręśnia, cena 8 500 wplaty 5 000. Sowańska, Poznań, Ratuszowa 35. zdg 6998

Gabinet męski
dębowy, okazały, rzeźbami, mało używany, tylko zł 600. Dominikańska 3. Pz 10 664 20 35

Garnitur klubowy skórzany
ładny fason, dobrym stanie, okazynie. Dominikańska 3. Pz 10 661-20 32

Lokal
nocny powodu zmiany przedsiębiorstwa korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 6947

Fabryka walizek
Kurdejski poleca najtaniej — teki, torbki, parasolki, Składy: Polwiejska 39, Wielka 10. dg 3451

Skład
papieru, tytoniu, centrum Poznań okazynie Adres Kurjer Poznański zdg 25 897

Pianino
kerzyżowe, metalowa płyta, Długa 14 m. 5. zdg 25 862

Plac 450 mtr.
prawem budowy do nowego domu, zatwierdzonymi planami — sprzedam. Właściciel Łodowa 29 zdg 25 869

Głośnik
Philipsa, akumulator, Niegolewskich 14, Stachurska. zdg 25 887

Bernardyna
półroczone sprzedam. Wały Jana 12, mieszkanie 18. zdg 25 888

Aparat
„Expresso 12“ ugniataczka, maszynę do dzielenia bułek sprzedam. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 25 891

Rower
damski, gramofon szafkowy tanio sprzedam, Ostrówek 15, mieszkanie 13. zdg 26 059

Rower
damski i dziecięcy w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia 4-6 popoł. Antoniego Andrzejewskiego (Górczyn) 22, m. 6. zdg 25 870

Harmonjum
2 głosowe, zł 380.—, Dom Komisowy, Podgórna 10 a. zdg 25 831

Jadalnia
stylowa okazynie tanio. *Stolarnia Bukowska 9. zdg 25 821

Biurko
czarne dębowe nadstawka, fotelam, Kantańka 1, mieszkanie 12. zdg 25 877

Hurtownie
złoty, fabryke wód mineralnych, małe miasto 8 lat w biegu dobrze prosperujące sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 939

Inteligentna
młoda wilczyca tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 925

Parcele
Łazarz tanio Oferty Kurjer Poznański zdg 25 924

Rakietę
nowa do tenisa tanio. Dąbrowski, Winka, Wielkie Garbary 35. zdg 25 806

Sprzedam
cukiernię oraz urządzenie pracowni. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 25 860

Wózek
sportowy sprzedam. Wielkie Garbary 53, m. 13. zdg 25 977

Motocykl
New Hudson 500 cm. sportowy, z elektrycznym oświetleniem — korzystnie sprzeda K. Rogowski, Dąbrowskiego 32. zdg 25 971

Kiosk
z przyległym zakładem fryzjerskim tanio dzierżawa korzystnie sprzedam. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 25 968

Royal
maszyna biurowa, nowa, bardzo tanio. Piekary 12, m. 5. zdg 25 490

Regały
okazynie sprzedam. Chelmońskiego 17, skład. zdg 25 964

Pianino
tanio sprzedam. Kraszewskiego 18 m. 5. zdg 26 038

100
buraczanej, inwentarze kompletne jezioro budynki maszynowe, cena 28 000 wplaty 20 000. Lemański, Szewska 11, mieszkanie 9 Poznań zdg 26 026

10 mórg
przy Poznaniu na parcele, cena 3 500. Dąbrowski Poznań Wielkie Garbary 35, mieszkanie 15 zdg 25 907

Rower
męski na sprzedaż. Chwałiszewo 66, mieszkanie 12. zdg 25 916

Dom
chlew, stodoła 4 morgi ziemi, cena 3 000. Dąbrowski Poznań Wielkie Garbary 35, mieszkanie 15. zdg 25 908

Majątki, gospodarstwa różnej wielkości
każda cena wplatę poleca wielki wybór. Czarnerle Pamiątkowa 12 m. 6. zdg 25 949

Domek
drewniany w ogrodzie, 2 ubikacje 300 zł na sprzedaż. Owczarszak, Al. Reymonta, działka 4. zdg 25 999/26 000

Sprzedam
małe zabudowanie 625 mkw. komunikacja autobusowa 10 minut do dworca. Informacje Bięgański, Ławica skład. zdg 25 832/3

Pianino!
Eckego" okazynie Ratajska 28 (parter) zdg 26 015/16

Maszyna
do szpilkowania jedno i dwurzędowa. Nowak Poznańska 50. zdg 6926

Meble
Wzrostowe szafy, łóżka metalowe, łazienki, meble z powodu wyjazdu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 26 112

Majątek
210 morg z młynem motorowym wplata 30 000 sprzedam. Radowicz, Półwiejska 38 a. m. 8. zdg 26 105

Parcele
budowlana z ogrodem przy Słowackiego całkowicie lub częściowo sprzedam lub wdzierżawie. Zgłoszenia: Cieszkowskiego 7. zdg 26 084

Parcele
Bukowska Miasteczko od właściciela. Polczyński Rataje 59. zdg 26 011

Elektroluz
Prąd zmienny dobrym stanie. Plac Asnyka 4 m. 5 od 13-15. zdg 26 003

Majątek
402 morgi przy Poznaniu, kultura, dogodna komunikacja, pierwsze zabudowania, nadający się na wieksze gospodarstwo, mieszane, orodniczo, rzemiosło, sanatorium. Cena 110 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 984

Pianino
Irmel metalowa krzyżowy. Adres Kurjer Pozn zdg 26 143

Skład
Przyjezdni, punkt nierwszorzędny sprzedam tanio. Wskaże Kurjer Pozn zdg 26 142

Okna
drzwi dostarcza tanio stolarnia Tabaka Poznań Golecin. zdg 26 131

Parcel
kilka tanio sprzedam. Czarniec Marcina 62 II. zdg 26 129

Skład
kolonijny z urządzeniem wdzierżawie. Bittner, Wierzbicze zdg 26 074

5 KUFNA

Srebro
złoto porcelane kryształ dywany meble kupuje Lamus, Strzelecka 1. Pg 10 647-54 484

Kupię
wannę emaliowaną i kłoneum. Woźna 13 a. m. 4. zdg 25 800

Dworek lub resztówkę
Dworek na wsi z ogrodem i troche roli lub resztówkę z niewielkim obszarem roli dobrą komunikacją niedaleko kościoła katolickiego kupię. Oferty z opisem podaniem ceny i żądanej wplaty Kurjer Poznański zdg 25 103

Manekin
damski kupię. Szkolna 12, pałac artykułów damskich. zdg 25 804

Kupię
taśmę i przymat. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 868

Łóżka
dwa kupię. Cena Kurjer Pozn. zdg 25 872

Bufet
ewentl. ładnie kupię. Cena Kurjer Poznański zdg 25 873

Kupię
szklane stoje do cukierków na 3 i 1 kilo butelki drogerijne na 5 i 1 kilo. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 896

Składul
próżnego poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 828

Kupię
skład kolonijny. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 827

Wagę holenderską
przeznaczając ziarna rzeszota do jęczmienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 819

Gabinet dentystyczny
kupię. Warunki do Kurjera Poznańskiego zdg 25 881

Regały
stoły składowe używane z podaniem ceny i rozmiarów — kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 947

Parcele
Poznańskie poszukuje. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 25 937

Wille
w Debcu kupię gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 987

Kupię
3 ławki stolarskie. Oferty Kurjer Pozn zdg 25 956

Szyny
kolejki 65-70 mm stare kupię. Oferty skrzynka pocztowa 120. zdg 26 043

Pianino
kupię. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 26 041

Kupię
pianino. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 027

Buldog - traktor - Lanza
z pluzem kupię. Rok nabycia — stan — cene podać: reflektuje traktor na traktor w stanie bardzo dobrym. Oferty „Par” Poznań, pod 54 499. Pg 10 659-54 499

Kupuję gorczycę
oprobkowane oferty „Remu” — Fabryka Mustardy — Poznań, Bielniki 3. Pg 10 668 20 42

Fotograficzny
dobry okazynie. Cena Kurjer Poznański rg 6941

Książki
używane cale biblioteki Antykwariat. Woźna 19. rg 6940

Kluby
w skórze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 009

Pianino
600. 800. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 008

Parcele
kupię korzystnie dobrej okolicy. Spieszne oferty Kurjer Pozn zdg 26 092

Kupię
dobrze utrzymana maszyna do pisania (nowszy system). Oferty Kurjer Pozn zdg 25 990

Aparat anodowy
motorek do gramofonu prad stały 220 volt kupię. — Skawński. Kościan. Zakładowa 2. ng 9 822

Kupię
duże imadło kowalskie i tokarnie. Oferty z podaniem wielkości i cen skierować do Kurjera Pozn. zdg 26 137

Kupię
piec kapielowy gazowy dobrze utrzymany. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 069

6 KAMIENICE

Kamienicę
kupię 100 do 150 tys. wysoka wplata. Półwiejska 2, mieszkanie 1. (Opis) zdg 25 597

Sprzedam
dom placem budowlany Poznań — Łazarz dochód roczny 4700 — cena 40 000 wplata 20 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 861

Kamienicę
centrum dochód roczny 9 200 cena 70 000 wplata 45 000 sprzedam. Popielski Skarbova 17. parter. zdg 25 892

80 000
wplata, kupię kamienicę komfortowa do 120 000. Oferty z czynszem cena Kurjer Poznański zdg 25 893

Wille
nowa dwumieszkanie kanalizacja elektryczność, ogród Górzyńca sprzedam 25 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 926

Wille
czteromieszkanie — Poznaniu sprzedam 18 000 wplata 8 000. Gruszczyński Pocztowa 30. zdg 25 975

Ogród
trzy fronty 3 600 kwm., całość lub częściowo parcele sprzedam. Nowak Górczyn Sielska 36. zdg 25 990

Wille
komfortowa 3 pokoi wplata 30 000 sprzedam Radowicz. Półwiejska 38 a. m. 8. zdg 26 106

Kamienicę
czynszowa kupię Poznaniu wplata 50 000. Podać cene, warunki. Posrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 099

Dom lub wille
kupię w Poznaniu przy wplacie 70 tys. Požadane: wieksze lokale, dobre położenie i amortyzacja. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 063

7 PIENIADZ

8 000
gotówką kupię. Najchętniej kupię wille, parcele. Upraszam podać cene obszerny opis do Kurjera Poznańskiego zdg 25 843

12 tysięcy zł
na I hipoteke na kamienicę w centrum Poznania poszukuje. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 25 842

20 000—30 000
poszukuje na hipoteke wartościowej kamienicy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 901

Pożyczę
do interesu ośm tysięcy złotych pod gwarancją hipoteczną solidną na nieruchomości. Wymagalna współpraca w interesie. Oferty składać — Warszawa. Folwarczna 8. Rakowski. ng 9 820

10 000 zł
pożyczki poszukuje z trojakiem zabezpieczeniem do 1. 10. 1933. Pod zastaw daje żniwa, żywy, martwy inwentarz oraz zabezpieczenie hipoteczne na 1 100 mtr. kwadr. parceli w najlepszym położeniu Poznania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 110

1 000 zł
za wysokim wynagrodzeniem na 6 miesięcy poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 012

Wspólnika
wspólniczkę na stała prace poszukuje z kapitałem od 1500 zł gwarancją dzienny zbiór na życzenie mieszkania wolne. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 073

8 DO WYNAJĘCIA

Zaraz
do wynajęcia 2 pokoje i kuchnia od gospodarza. Główna, Smolna 12 b. zdg 25 516

3 pokoje
ładne słoneczne balkonami, łazienka od zaraz wprost od gospodarza. Bydgoska 2. III. Nowak. zdg 25 420

3
pokoje przynależności słoneczne. 4 ptr Łazarz do wynajęcia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 068

3-4
pokojuowego mieszkania blisko Parku Wilsona poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 006

6 pokojowe
zaraz do wynajęcia Łazarz IV. d. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 461

3 pokojowe
mieszkanie, kuchnia i łazienka dla bezdzietnego małżeństwa — wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 889

Sześciopokojowe
mieszkanie do odstąpienia. Słowackiego 35. m. 5. zdg 25 817

Trzypokojowe
dwupokojowe wskaże Wrocławska 3. m. 5. zdg 25 959

Sześciopokojowe
komfortowe mieszkanie do wynajęcia. Składowa 4. zdg 26 042

Pokój
kuchnia 25.— dwupokojowe 45.— centrum wskaże Łukaszczyca 6. mieszkanie 14. zdg 26 018

8 pokojowe
komfortowe, słoneczne mieszkanie z obszernymi przynależnościami na II piętrze przy ul. Słowackiego 18 obok ul. Mickiewicza zaraz do wynajęcia. To samo mieszkanie na III piętrze do wynajęcia od 1-20 lipca. Również zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia K. Loga ul. Słowackiego 18. telefon 66-89. Pg 10 653-20 27

Dwa
pokoje kuchnia wolne Długa 3. mieszkanie 9 gospodarz. zdg 3 500

Mieszkanie
4 pokojowe I piętro obok Starożytności 100 zł półtora roku zgóry. Wiadomość: 3 Maja 4. skład nabiału. zdg 26 111

Dwupokojowe
komfortowe wynajme. Wędzkiwolski Piekary 11. zdg 26 109

Dwupokojowe
słoneczne czynsz miesięczny — Grzeszkowak Wilda Plac Sportowy 1 (koło Cegielni). zdg 25 413

Dwa
trzy cztery pięć sześciopokojowe wdzierżawie. — Czarniec, Marcina 62. II. zdg 26 128

Trzypokojowe
słoneczne w wili 3 minuty do przystanku tramwajowego. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 552

Centrum
3 pokoje kuchnia I piętro. używaniem mebli, telef. z powodu wjazdu poważnemu (zwarancja) zaraz. Długa 11. miesz. 6. zdg 26 121

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
1 lub 2 pokojowego z kuchnią od gospodarza poszukuje młodsze, spokojne małżeństwo. Punktualny płatnik. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 23 052.

3-4
pokojowe mieszkanie (Łazarz) komfortowe poszukuje bezdzietne małżeństwo. Zgłoszenia Kalifornja Marsz. Focha 48. zdg 25 884

Instalator
pokoju, kuchni od gospodarza. wykona wszelkie prace. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 921

Poszukuję
portjerstwa ewentl. z zamiana pokoi. kuchnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 914

Szukam mieszkania
jedno lub dwupokojowego w śródmieściu, możliwe wprost od gospodarza. Łaskawe oferty Kurjer Pozn zdg 25 912

Za
wskazanie wolnego mieszkania 2-3 pokoi zaplace 30 zł. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 25 969

Pokoju
kuchni lub bez poszukuje Poznaniu lub peryferji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 967

4-5
pokojowego mieszkania poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 25 982

3-4
pokojowego oficer emeryt. czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 979

2-3
pokojowego, słonecznego łazienka od gospodarza w śródmieściu lub blisko poszukuje urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 037

Trzypokojowego
w centrum poszukuje wprost od gospodarza, dobry płatnik ewentl. zgóry Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 030

3-4
pokoi centrum poszukuje. czynsz pewny. Kramarska 4. zdg 26 081

Samotna
szuka jedno lub dwupokojowego niedrogiego mieszkania. Czynsz rok zgóry i zwrot kosztów remontu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 010

Poszukuje
mieszkania pokoju i kuchni od gospodarza, cena od 25-30 zł miesięcznie. Zaplace rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 007

Trzypokojowego
1 lipca dwie panie czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 886

3-4
pokojuowego mieszkania blisko Parku Wilsona poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 006

Wdowa
do inwalidzie szuka mieszkania, pokoju lub pokoju z kuchnią wprost od gospodarza za miesięczną dzierżawą. Oferty Kurjer Pozn zdg 25 479

Mieszkania
pokoju z kuchnią poszukuje w Poznaniu kolejarz wprost od gospodarza. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 004

Mieszkania
jednopokojowego poszukują bezdzietni, pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 070

11 POKOJE UMEBL.

Klatki
inteligentnemu. Chwaliszewo 70. mieszkanie 5. zdg 25 334

2 pokoje
umeblowane przy Jasnej od 1. VI do wynajęcia Oferty Kurjer Poznański zdg 25 880

Klatki
frontowy, elektryka I. piętro. — Szwałcarska 12 a portier. zdg 25 789

Niekrepujący
skromny zaraz. Trzeciego Maja 6. mieszkanie 7. zdg 25 882

Pokój
Śniadeckich 17 m 11. zdg 25 910

Frontowy
z zaraz. Marcina 5 II. m. 11. zdg 25 927

Tani
Grobla 19 m 12. zdg 25 910

Pokój
klatki wynajme. Rybaki 26. mieszkanie 10. zdg 25 917

Centrum
jedno i dwuosobowy. Kreta 22. m 10. zdg 25 911

Aleje
Marcinkowskiego 20 tylny dom. 36. zdg 25 904

Pokój
Półwiejska 38 a m 13. zdg 25 961

Frontowe
2 łącznie jedno — dwuosobowy, balkon zaraz. Spokojna 21. mieszkanie 6. zdg 26 046

Pokój
niekrepujący dla panienek. Łasztalska 6 mieszkanie 5. zdg 26 020

Frontowy
niekrepujący elektryczność, lepszemu panu wynajme. Strzelecka 31. m. 9. zdg 26 019

Marcina
22. m. 7. zdg 26 058

Dwuosobowy
próżny. Marcinkowskiego 3 b. m. 17. zdg 26 057

1-2
niekrepujące (używalnością kuchni). u samotnej. Małeckiego 6. mieszkanie 11. zdg 26 001

Dwie
skromne panienki. Woźna 7 m. 7. rg 6942

Pokój
dla małżeństwa używaniem kuchni. Strumykowa 4. mieszkanie 11. zdg 26 114

Szkolna
11. m. 3 frontowy osobom na stanowisku utrzymaniem — bez. zdg 26 101

Pania
pokój wspólny przyjmie Wojciechowska. Dolna Wilda 70. zdg 26 098

Dwa
jeden eleganckie kuchnia bez. — Kreta 22. parter, lewo. zdg 26 006

Dwa
frontowe próżne, ewtl. cicha pracownie. Adres Kurjer Pozn. zdg 25 993

Centrum
zaraz. Aleje Marcinkowskiego 24 mieszkanie 31. ng 9644a

Pokój
niekrepujący. Piekary 10 — 3. zdg 26 141

Balkonowy
słoneczny solidnym. Skarbova 21 m. 2. zdg 26 139

Dwa
osobne wejście. — Pocztowa 21. m. 4. zdg 26 124

Pokój
Półwiejska 5. mieszkanie 5. zdg 26 119

Jedno-
dwuosobowy. Mickiewicza 1 — m. 4. zdg 26 079

12 SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju zaraz. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 25 876

Pokoju
śródmieściu, taniego, słonecznego szuka urzędnik. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 25 910

Dwa
używaniem kuchni. Kurjer Poznański zdg 26 083

13 LOKALE

Skład
narożnik Dąbrowskiego i Jasnej odstąpię. Zgłoszenia Dąbrowskiego 2. m. 11. zdg 26 005

Skład
przy ul. Podgórznej 10. nadający się ena wszelką branżę. od zaraz do wynajęcia. Blizszych informacyj udzieli Poznański Bank Ziemian. pokój 8. dz 3 405

Pokoje
biurowe oraz sala na wysokim parterze, nadająca się na restaurację, wzdł. lokal klubowy przy Al. Marcinkowskiego 13 dawniejszy Hotel Francuski, od zaraz do wynajęcia. Blizszych informacyj udzieli Poznański Bank Ziemian. Al. Marcinkowskiego 13. pokój 8. dz 3 494

Jasne
ubikacje parterowe, obszerne czyste. Matejkę 5. Wskaże mieszkanie 14. zdg 23 760

Skład
22x6 m i mieszkanie 5 pokoi, najlepsze położenie powiatowego miasta do wynajęcia. Dla bliwatnika z odpowiednim kapitałem bardzo dobra egzystencja. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 876

Lokale
biurowe. Telefon 31-13. zdg 25 863

1 pokój
w suterenie na cchy warsztat lub samotnej osobie wdzierżawie właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 890

Ubikacje handlowe
duże jasne, ciska 100 kwmt. na I. piętrze, narożnik St Rynek ul. Nowa i ul. Szkolna wprost od gospodarza tanio do oddania. Informacje udziela — Morkowski, skład artykułów galanterijnych Poznań St. Rynek 70. zdg 25 841

Skład
próżnego z mieszkaniem 2-3 pokoi z kuchnią od gospodarza poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 26 034

Skład
z mieszkaniem wolny. Długa 3. mieszkanie 9. dz 3 499

Skład
jenny, dny, odpowiany na św. Marcina obok hotelu Continental, korzystnie do wynajęcia. Zgłoszenia św. Marcina 34. m. 9. zdg 26 140

Przy
Placu Wolności mamy do wynajęcia 3 pokoje biurowe wzdłuż handlowe, frontowe na II piętrze 3 pokoje biurowe wzdł. handlowe w oficynie na I piętrze. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 26 130

14 DZIERŻAWY

Skład
bardzo obszerny przy Al. Marcinkowskiego 13. dawniejszy „Hotel Francuski”, nadający się na restaurację, kawiarnię, księgarnię, kino lub inne przedsiębiorstwo handlowe, od zaraz wzdł. później do wdzierżawienia Blizszych informacyj udzieli Poznański Bank Ziemian. Aleje Marcinkowskiego 13. pokój nr. 8. dz 3 496

Stajnia
przy ul. Mottego do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdg 25 853

Magazyny
ubikacje fabryczne z bocznica, do wynajęcia. Składowa 4. zdg 26 044

Dzierżawa
600 buraczanej inwentarze kompletne do 10 pokoi 12 lat objęcie 25 000. Lemański, Szewska 11 mieszkanie 9 Poznań. zdg 26 025

Piekarnia
W najlepszej bezkonkurencyjnej dzielnicy Poznania do oddania nowoczesnie urządzonej piekarni z mieszkaniem. Tylko najpoważniejsi reflektanci z gotówką 10 000 zł wchodzi w rachubę. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 697

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Letnisko Mormin
stacja i poczta Ostroróg, telef. 5 pow. Szamotuły, uroczyste położenie wśród górzystych lasów i półotoczona wielkim jeziorem. Pokoje z całodziennym utrzymaniem (5 krótym) w cenie od 4-6 zł. Kuchnia pod kierownictwem pierwszorzędnego kucharza. Do dyspozycji gości pla

23 OZENKI

Poznam panią w celu matrymonialnym. nie subtelna jestem urzęd. kol. na prowincji wysoki blondyn lat 32. Oferty możliwe fotografia Kurjer Poznański zdg 25 558

24 NAUKA

Nauczycielka do szkoły powszech. z gotówką potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 871

25 MUZYKA

Kwartet potrzebny. Podać instrumenty, gaje, utrzymanie bez pokoiu - Zgłoszenia Kawiarnia, Rawicz, Rynek 8.

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Podmłynarz - sofer

maszynista kawaler dłuższa praktyka sumienny poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 188

Buchalter

wolny bilansista, technik przemysłu rolnego; specjalność górnictwo, krochmalnictwo, syropiarstwo, piatkarstwo i przemysł drzewny poszukuje pracy od 1 lipca 1933 r. Zgłoszenia poczta Radomsko sk. p. 23 dla Buchaltera S. S. zdg 23 307

Inteligentny

lat 19. poszukuje jakiegokolwiek pracy od 15 czerwca. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 25 465

Szofer - podmłynarz

znający obsługę motorów maszyn - uczywi kawaler poszukuje posady chętnie do mlyna. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 488

Wychowawczyni

z długoletnią praktyką, szcziem, dobrymi referencjami; poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 530

2 500 zł

kaucji gotówka złoży zbożowiec kasażkowy za udzielenie posady, ewdnt. wstąpi jako wspólnik inkasent lub t. n. Zgłoszenia Kurjer Pozn. nr 9 809

Française

pariienne sachant itaken cherche place d'institutrice. Ofres Kurjer Poznański zdg 22 749

Pielęgniarka

z praktyką do niemowlecia przyjmie posade od czerwca. Bielskowska, Grzymisław poczta Srem zdg 25 734

Elektromonter - sofer

żonaty poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 480

Dziewczyna

uczywi szuka lekkiej posługi lub jakiej innej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 852

Pokojowa

poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 859

Pokojowa

poszukuje posady na sezon letni lub zastępstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 860

Dziewczyna

z majątku z dobrem gotowaniem do wszystkiego wolna od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 866

Służąca

do wszystkiego szuka posady zaraz ewentl. niemieckim jezyku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 889

Szofer

kawaler odpowiednia dłuższa praktyka pewny i bezwzględnie uczywi poszukuje posady może być i na sezon. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 946

Poszukuje

posługi na przedpołudnie z dobrymi poleceniami. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 945

Gospodyni

szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 943

Panienska

była biurańska szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 930

Pielęgniarka

praktyka, przyjmie posade do niemowlecia od połowy czerwca. Bielskowska, Grzymisław, poczta Srem. zdg 25 913

Wszelkie materiały techniczne

Blachy - Pręty - Rury miedziane i mosiężne Norblina, u jedynych przedstawicieli ST. GRABIANOWSKI i SKA dg 2 025 SP. AKC. Poznań, Plac Wolności 14a tel. 40-10

Dziewczyna

szuka posady do wszystkiego - Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 918

Posługaczka

sierota, uczywi, poszukuje posługi 3 razy w tygodniu, bez Kasz Chorvch. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 905

Posługaczka

na cały dzień z gotowaniem, prawowaniem sztywnej bielizny - świadectwa dobre, poszukuje posady od 1 czerwca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 903

Krawcowa

z bardzo eleganckim szcziem szuka posady. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 902

Ogrodnik

kawaler, lat 26, obeznany dobrze w swym zawodzie z dobrymi świadectwami, zna pszczelnictwo i obsuzę palacowa, poszukuje posady zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 24 557

Kawaler

poszukuje stałej lub pobocznej posady administratora domu. - Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 976

Panienska

poszukuje posady do dzieci tylko w lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 028

Panienska

znająca szczie poszukuje zajęcia u krawcowej jako początkująca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 029

Dziewczyna

z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 033

Poszukuje

posługi za pokoi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 092

Sekretarz - ksiązkowy

lat 30 Wielkopolański z matura oraz kilkoletnia praktyka biurowa poszukuje posady, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 113

Drogerzysta-podróżujący

przyjmie przedstawicielstwo - Zgłoszenia z warunkami do Kurjera Poznańskiego zdg 25 992

Dziewczyna

uczywi czysta szuka posady do wszelkich prac domowych, cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 107

Posługaczka

poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 100

Młody urzędnik

gospodarczy kawaler lat 26, kilkoletnia praktyka, poszukuje posady ewentualnie pisarza zaraz lub 1. 7. Wynagrodzenie skromne według uznania, pracy świadectwa i polecenia b. dobre. - Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 25 991

Posługi

poszukuje dziewczyna uczywi z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 986

Poszukuje

miejscu w warszacie krawieckim śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 292

Kupno okazjone

Piękne butony circa 4 kar. na łańcuszkach brylantowych, okazjone, korzystnie sprzeda Fa J. STARK Bazar, ul. Nowa. zkr 18 892

Posługaczka

poszukuje posługi lub prania. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 123

Ekspedjentka

z porządnej rodziny uczywi przyjmie posade od 1. VI. do składu ukolonjalnego lub piekarni. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 528

Dziewczyna

uczywi do wszystkiego bez gotowania szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 529

Nauczycielka

wychowawczyni, muzykalna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 531

Freblanka

z muzyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 532

Samodzielną

dobre gotowanie świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 543

28 WOLNE MIEJSCA

Służący

kawaler rutynowany z długoletnimi świadectwami, potrzebny od 1 czerwca. Zgłoszenia z odpisami świadectw, których się nie zwraca przyjmują Majetność Jaworowo, p. Witkowo. zdg 25 738

Obuwnik

na dobra prace potrzebny zaraz. Focha 65. zdg 25 866

Krawcowa

i uczennica mogą się zgłosić - Rybaki 12. m. 24. zdg 25 867

Potrzebny

kasjer (ka) kontroler za złożeniem 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 900

Pomocnik

fryzjerski. Władzowa 8. zdg 25 847

Biuralistka

z ładnym charakterem pisma pisząca na maszynie potrzebna - Oferty Kurjer Poznański zdg 25 981

Z aptekarzem

starszym samotnym niebieдным otworze gabinet ziołolistyczny - Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 884

Robotników

do prac ziemnych, bezwzględnie zdrowych poniżej lat 50. Podać krótko personalne i gdzie ostatnio pracowal. Zalaczyć znaczek na zapowez Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 115

Dziewczyna

do wszystkiego uczywi lubiąca dzieci przyjmie zaraz. Mickiewicza 9. m. 10. zdg 25 944

Dziewczyna

16, 18 do dzieci zaraz. Dabrowskiego 27 a. m. 1. zdg 25 936

Dziewczyna

do dzieci zdrowa i porodna potrzebna od 1. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 25 922

Uczennica

do składu rzeźniczego potrzebna zaraz. Małeckiego 15. zdg 25 920

Obuwnik

na pierwszorzędna meska potrzebny. Arlt. plac Wolności 18. zdg 25 915

Kucharka

restauracyjna, dobra, potrzebna zaraz. Fr. Ratajczaka 8. godz. 4-6. zdg 25 974

Posługaczka

potrzebna. Gen. Pradzyńskiego 48. m. 8. zdg 25 973

Dziewczyna

młoda poleceniami cały dzień zaraz. Zacisze 2. parter (Jasna). zdg 26 017

Młodszy

krawiec może się zgłosić praca stała. Adres wskaze Oredownik Wielkopolski zdg 25 909

Dziewczyna

uczywi, z dobrem gotowaniem, praniem prasowaniem z długoletnim świadectwem, dobrymi poleceniami, do dwóch osób potrzebna odpis świadectw dołączyć. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 26 014

Pomocnika

piekarskiego obeznanego cukiernictwem poszukuje, kaucja 1000 do 500 Posada stała. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 822/3

Uczennica

na rok do krawiectwa damskiego potrzebna Patrona Jackowskiego 9 mieszkanie 2. zdg 26 515

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „I co z tą kim robić” i dni następne

Teatr Wielki (Opera): Dziś

„Kobieta, która wie czego chce”. Czwartek, 18. 5. Teatr nieczynny. Piątek, 19. 5. „Cyruulik Sewilski” z Ewą Bandrowską, Jerzym Czaplickim Tadeuszem Szymonowiczem.

Teatr Nowy: Dziś „Fräulein Doktor”

Czwartek, 18. 5. „Fräulein Doktor”

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Zebrek z Bagdadu”. Aurora: „Pat i Patachon, chłopcy do rzeczy”. Colosseum: „Tajemnica Radjostacji W. P. N.”. Corso: „Bandyta z Chicago” i „Diabelski Jeździec”. Metropolis: „Wyspa zatraconych dusz”. Muza: „Przygody Brygadiera Gerarda”. Odeon: „Serce na ulicy”. Orzel: „W sidłach zdrajców” i „Napowietrzni piraci”. Renaissance: „Książę Dracula”. Roxy: „Harrold Lloyd”. Sflinks: „Raj ukradziony”. Słońce: „Transatlantyc”. Wilsona: „Kapitan Whalan”.

Przedpłata

na miesiąc czerwiec 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 8,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pół opaska miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. - P. K. O. Poznań, nr. 200 149.

Humor zagraniczny

Ach, te dzieci! - Mojej mamusi raz, ze strachu, zbilały wszystkie włosy! - To widocznie moja mamusia musiała się wczoraj mocno przestraszyć. Wyszła z domu, mając włosy białe, a po godzinie wróciła czarna jak smoła! (Judge N. Jork). S. F.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skompi. kowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30. w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 12. większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówekowych): słowo nagłówekowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.